

Refuzul oboselii de-a îndrăzni și crea

Progresul ridică în orice țară numeroase și complexe probleme. Pentru noi, progresul înseamnă, în primul rând, creștere economică, iar baza acestei creșteri o reprezentă — așa ca de altfel peste tot în lumea contemporană — nu o dezvoltare oarecare, ci dezvoltarea într-un ritm foarte accelerat, care să ne apropie și, până la urmă, să ne introducă în marșul foarte accelerat al țărilor celor mai dezvoltate. Demonstrația că încadrarea într-un asemenea ritm înseamnă, azi, nu un progres, ci, dimpotrivă, stagnare, este făcută. Referitor la un anumit grup de țări africane — arată statistica unei prestigioase organizații internaționale — menținerea ritmului lor actual, un ritm foarte lent, le-ar cere nu mai puțin decît 2000 (două mii) de ani ca să poată ajunge la nivelul (de azi) al Statelor Unite. Timp în care, bineînțeles, Statele Unite nu vor sta pe loc...

Un paradox pare, desigur, acest lucru; dar un paradox real, de care trebuie să fim neapărat scama. Desigur, România nu se află în situația exemplului dat, baza de la care s-a făcut lansarea noastră pe traiectoriile civilizației moderne este la alte cote oricum, însă trebuie să fim cu capul pe umeri și să înțelegem clar că problema se pune și pentru noi într-o măsură foarte categorică.

Iată de ce este intru totul exemplară perseverența cu care conducerea partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu personal, acționează pentru ca ritmurile de dezvoltare a țării să fie acelea care pot face din România o țară a primelor eșaloane, și nu o țară rămasă în urmă. Iar între pretențiile care ni se adresează direct este aceea a lucrului foarte bine făcut. A calității la nivelul cotelor celor mai înalte existente în lume. „Este necesar, arată secretarul general al partidului, să înțelegem că problema calității produselor, a nivelului tehnic trebuie să preocupe zilnic, în fiecare oră, în fiecare minut toate conducerea întreprinderilor, toate organizațiile de partid, comitetele județene de partid, toți comunistii, toți oamenii muncii“.

Deci, nu există nimeni între noi pentru care problema calității să rămână în afara preocupărilor: de calitatea muncii noastre depinde ieșirea noastră în acerbă — și o putem numi ferm așa — competiție internațională, deja, pe piața internațională. Iar de această reușită depinde într-o foarte mare măsură, azi, însăși capacitatea „buzunarului“ nostru, al fiecăruia.

„Trebuie — arată foarte limpede tovarășul Nicolae Ceaușescu — să punem în fața oamenilor muncii problemele deschise; întreprinderile nu vor putea funcționa dacă nu vor realiza produse de calitate înaltă“.

Desigur, aceasta nu înseamnă numai o simplă înțelegere în vorbe a adevărului amintit. Înseamnă ordine. Înseamnă disciplină. Înseamnă control — la sine, dacă se poate spune așa — controlul calității fiecărui produs care iese pe poarta fiecărei întreprinderi.

Și mai înseamnă, desigur, o luptă fermă pentru nou. Pentru a putea fi compe-

(Continuare în pagina 7)

EUGEN FLORESCU ■

ALEXANDRU PHOEBUS - Familia

Adevărul și vigoarea societății noastre

În adjudecarea adevărului, victoriile și insuccesele ne sînt, în planul conștiinței, deopotrivă de valoroase. Aprecierea riguroasă a victoriilor și recunoașterea autocritică, responsabilă, a lipsurilor au devenit în anii socialismului dovada indubitabilă a maturității politice, civice și profesionale. A vorbi despre rolul factorului conștient în aplicarea noului, înseamnă a avea în vedere, în primul rând, condiția subiectivă a înfăptuirii lui, **atitudinea novatoare**, sau ceea ce presupune în permanență confruntarea lucidă a omului cu viața și cu sine însuși.

Recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. — desfășurată în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și finalizată prin

importanta cuvîntare rostită de secretarul general al partidului nostru — rămîne în acest sens un exemplu edificator. Destinată, în principal, cercetării atente a modelului în care se realizează planul pe acest an și măsurilor necesare pentru înfăptuirea lui exemplară, colocviul comunistilor români reprezintă însă, prin profunzimea analizei și densitatea ideilor prezentate, un viguros și memorabil document programatic pentru întreaga noastră devenire. Am înfăptuit lucruri admirabile, dar încă nu pe măsura uriașului potențial creator de care dispunem. Lupta pentru o nouă calitate a muncii și a vieții reprezintă în primul rînd o problemă de ordin politic și moral, vizînd în mod nemijlocit omul, răspunderea pentru perfecționarea pregătirii sale profesionale, pentru obiec-

(Continuare în pagina 2)

LIVIU TIMBUS ■

ACTUALITATEA

● Sărbători în aur și argint

Zilele trecute, mare sărbătoare în familia Păun din Oraștie! Bătrînii Gheorghe și Aneta și-au sărbătorit nunta de aur, iar una dintre fetele lor, cea mare, și-a sărbătorit-o pe cea de argint. La afita bucurie, un singur regret: lipsa bronzului. Ca să fie podiumul plin.

● Ulcosilvanilul premiat la Zagreb

La Tîrgul internațional de la Zagreb, pavilionul românesc a obținut șase medalii de aur. Printre expozitiile premiate se numără și medicamentul doctorului Ioan Pușcaș, „Ulcosilvanil“.

● Utilaje care produc amortismente

Grijulie, conducerea cantinei restaurant nr. 1 din Lugoj a achiziționat de un an de zile o sumedenie de utilaje moderne, să fie vinzarea mai eficientă și ciorba mai gustoasă. Valoarea lor: 150 000 lei. Pînă una, alta însă, se mai așteaptă aprobarea de instalare, utilajele cu pricina producînd doar amortismente. Cam 3 000 lei pe lună.

● Toți

La ultimul examen de bacalaureat, toți elevii din clasa profesorului Liviu Ionescu de la Liceul „Mircea cel Bătrîn“ din Constanța au obținut la matematici nota 10.

● Cine plătește?

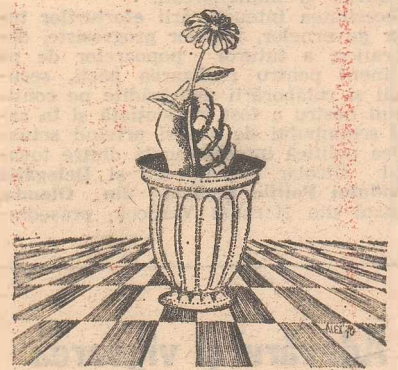
170 de panouri și 28 de ferne necesare amenajării unor dormitoare comune la șantierul „Banatul“ din Anina au fost aranjate cu multă atenție în pădure unde, într-o noapte, au luat foc. Cineva trebuie să plătească sute de mii de lei, paguba și, de asemenea, să se îngrijească și de cazarea muncitorilor.

● Dan Andrei Aldea aplaudat la Dresda

La Festivalul internațional al șlagărelor „Dresda 1978“, la care a participat și formația „Sfinx“, Dan Andrei Aldea a obținut premiul pentru interpretare și aranjament muzical (cu piesa „Mugurii vii“, compoziție proprie pe un text de Dan Mutașcu), iar formația a primit o diplomă oferită de ministerul culturii din țara prietenă.

● Moisei

În Maramureș, la Monumentul eroilor din Moisei, au început filmările la un lung metraj artistic sub regia lui Virgil Calotescu.

ȘTEFAN AUREL ALEXANDRESCU ■

CITIȚI ÎN PAG. 10-11 :

MASA ROTUNDĂ:

Depistarea precoce a maladiei canceroase

La jumătatea lunii august, un cititor din Brăila ne informa că ziarul local „Înainte“ a publicat un interviu cu inginerul Petre Buleci, de la șantierul navale locale, mai veche cunoștință a celor care urmăresc revista noastră.

Zilele trecute l-am vizitat din nou, deoarece am aflat că la Brașov s-a desfășurat într-o mult așteptată dintre grupul de specialiști din diverse întreprinderi și instituții cu vechiul arbore cotit, bătrîn de 100 de ani și dezafectat, cum se știe, în urma deteriorării sale ce părea iremediabilă. Petre Buleci nu este omul care să-și exteriorizeze sentimentele. El e la fel de calm ca de obicei și lasă chiar impresia că succesul atît de așteptat nu s-a produs. Realitatea e cu totul alta. Să cităm deci din procesul verbal încheiat la 8 sep-

tembrie a.c. la Brașov, și anume la I.M.M.R., în legătură cu proba de banc a motorului seria 220 007, ce urmează a fi montat pe automotorul

Metoda SANAB și-a confirmat public valoarea

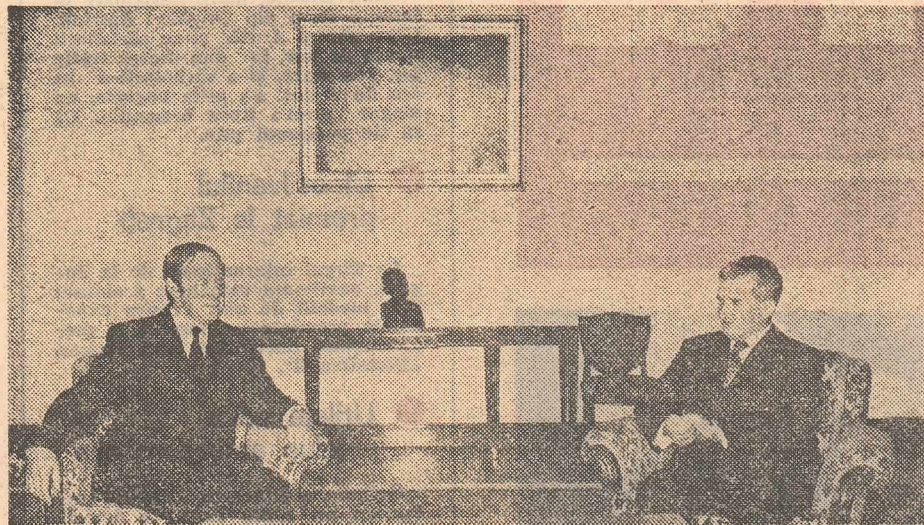
751, adaptat cu arbore reconșionat, în baza comenzii 39/128/1978, după metoda SANAB. Au participat: ing. Buleci Petre și tehnicianul Sandu

Dumitru, de la S.N. Brăila, ing. Webert Jean, de la Registrul naval, dr. ing. Tudor Ștefan de la M.T.Tc. — D.L.I. București, Medişan Traian, mecanicul automotorului nr. 751, tehnicianul Barbu Stan, șef de echipă verificări autostop, ing. Dragnea Nicolae, de la C.M.M.R. București, ing. Teodorescu Marin, de la aceeași instituție, ing. Bonea Nicolae, de la I.M.M.R. Cluj-Napoca, ing. Nemeș Vasile de la D.T.V. recepții Brașov, ing. Ghergheli Titi de la P.P.U.P. — I.M.M.R. Brașov, ing. Enescu Vlad, tehnician la I.M.M.R. Brașov, și tehnician Buzan Iuliu, de la C.T.C. I.M.M.R. Brașov, în total, 13 specialiști în materie de material rulant,

(Continuare în pagina 7)

GHEORGHE DECEMBRIU ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Imagine din timpul dialogului între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Harilaos Florakis

Într-o săptămână în care preocuparea pentru problemele dezvoltării economico-sociale a țării noastre în etapa actuală au reținut în mod deosebit atenția — este vorba de Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. —, într-o săptămână deci consacrată unei amănunțite și exigente analize a stadiului îndeplinirii obiectivelor stabilite la Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale partidului, a ceea ce avem de făcut în continuare în acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întâlnit cu numeroase personalități politice și științifice ale vieții internaționale, cu ziariști străini, a primit scrisori de acreditare ale unor noi ambasadori în țara noastră. O confirmare cât se poate de grăitoare privind unitatea dintre politica internă și cea externă a partidului și statului nostru, o demonstrație a preocupării continue, consecvente pe care Partidul Comunist Român, România socialistă o manifestă pentru binele și liniștea propriului popor, dar și a lumii întregi.

Primirea de către secretarul general al partidului a tovarășului Harilaos Florakis, secretar general al C.C. al P.C. din Grecia a evidențiat înalta apreciere pe care oaspetele elen o are pentru rezultatele obținute de poporul român, sub conducerea P.C.R., în construcția societății socialiste multilaterale dezvoltate în România. În timpul întrevederii au fost evocate bunele raporturi existente între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Grecia și a fost exprimată dorința de a fi intensificate aceste raporturi, pe temeiul convingerii că o astfel de evoluție contribuie la întărirea solidarității dintre oamenii muncii din cele două țări, la promovarea cursului pozitiv al relațiilor și cooperării multilaterale dintre România și Grecia, în folosul celor două popoare, al cauzei păcii și colaborării. A avut loc, de asemenea, o informare reciprocă asupra preocupărilor actuale ale celor două partide, s-a făcut un schimb de păreri cu privire la unele probleme ale situației internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești.

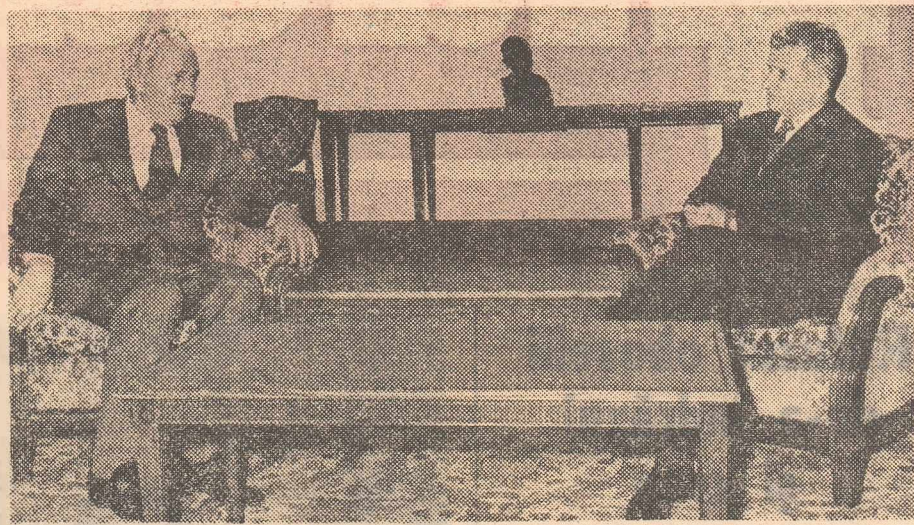
Necesitatea intensificării eforturilor tuturor guvernelor, forțelor progresiste, democratice, a tuturor popoarelor de pe continent pentru realizarea păcii, securității și colaborării neîngrădite pe continentul nostru a fost evidențiată și în cadrul schimbului de vederi privind actualitatea politică internațională dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Delegația Partidului Politic Radical din Olanda, formată din Herman Verbeek, președin-

tele partidului, și H. Waltmans, membru al Camerei inferioare a Parlamentului olandez. În cadrul aceleiași întrevederi a fost exprimată satisfacția pentru evoluția pozitivă a relațiilor de colaborare dintre România și Olanda și a fost reafirmată dorința comună de a dezvolta această rodnică conlucrare pe plan economic, tehnico-științific și cultural, în folosul ambelor popoare, al cauzei păcii, securității și cooperării în Europa și în lume.

Cursul ascendent al relațiilor româno-zaireze — care se dezvoltă continuu, pe baza hotărârilor și măsurilor stabilite de președinții celor două țări cu prilejul întâlnirilor și convorbirilor avute la București și Kinshasa — a fost evocat cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a Comisarului politic al guvernului zalez, Litho Moboti, membru al Biroului Politic al Partidului Mișcarea Populară a Revoluției din Zair. În timpul întrevederii a fost manifestat interesul comun de a se intensifica în continuare schimburile comerciale și cooperarea economică între România și Republica Zair, de a se acționa pentru consolidarea și largirea relațiilor de prietenie româno-zaireze, în interesul ambelor popoare, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

Primirea de către președintele țării a lui Mohan Dharla, ministrul comerțului, aprovizionării civile și cooperării din India, a oferit un bun cadru pentru relevarea evoluției ascendente a relațiilor dintre România și India, curs având la bază importanțele înțelegerii stabilite cu ocazia dialogului româno-indian la nivel înalt de la București și Delhi. Interesul comun de a adânci și diversifica colaborarea în multiple domenii de interes reciproc pornește de la convingerea că progresul economic al celor două țări deschide perspective tot mai largi pentru punerea în valoare a unor noi posibilități și modalități de cooperare reciproc avantajoasă. A fost exprimată, de asemenea, dorința celor două țări de a intensifica conlucrarea pe plan internațional, pentru realizarea năzuințelor de pace, libertate și progres ale popoarelor.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit, de asemenea, pe Alastair Gillespie, ministrul energiei, minelor și resurselor al Canadei, și pe Ross Campbell, președintele Consiliului de administrație al Agenției pentru energia atomică a Canadei, aflați într-o vizită în țara noastră. În timpul convorbirilor au fost eviden-

Primirea de către președintele țării a Delegației Partidului Politic Radical din Olanda a prilejuit reafirmarea dorinței comune de amplificare a relațiilor româno-olandeze

țiate bunele raporturi statornicite între România și Canada, apreciindu-se că există condiții favorabile pentru extinderea colaborării bilaterale și pe terțe piețe, în diverse sectoare de interes reciproc, inclusiv în domeniul folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice.

În acest context s-a manifestat interesul României și Canadei de a concretiza în forme reciproc avantajoase posibilitățile existente pentru dezvoltarea colaborării economice, a schimburilor comerciale româno-canadiene.

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a mai primit pe Nicholas Bucur, cetățean american de origine română, consilier al municipalității, șeful Departamentului pentru relațiile cu orașele înfrățite și președintele Centrului de comerț internațional din Cleveland (S.U.A.), care efectuează o vizită în țara noastră.

În timpul întrevederii au fost evocate bunele raporturi și colaborarea multilaterală dintre România și S.U.A., apreciindu-se că există posibilități pentru dezvoltarea și diversificarea lor pe plan economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de interes reciproc, în folosul celor două țări și popoare, al cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

La 3 octombrie, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Pedro Duran Farrell, președintele Grupului de firme „Corporacion Industrial Catalana” din Spania, care face o vizită în țara noastră.

Oaspetele a mulțumit președintelui Nicolae Ceaușescu pentru întrevederea acordată, pentru posibilitatea de a vizita din nou România și de a cunoaște nemijlocit realizările obținute de poporul român pe calea dezvoltării multilaterale a țării și a relevant buna colaborare care se dezvoltă între Grupul de firme „Corporacion Industrial Catalana” și întreprinderi de specialitate din țara noastră.

În cadrul convorbirii au fost reevaluate posibilitățile existente de dezvoltare în continuare și adâncire a colaborării și cooperării dintre întreprinderi românești și firme spaniole atât în domeniul cooperării industriale cât și al schimburilor de mărfuri.

În același interval de referință, 27 septembrie — 4 octombrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe Adeuga Adekouye, ambasadorul Republicii Federale Nigeria, cu prilejul prezentării scrisorilor de acre-

ditare, și delegația de ziariști filipinezi, formată din Jose V. Macaspac, redactor șef adjunct al Agenției filipinze de știri P.N.A., Manuel Salak, editor al ziarului „Times Journal”, Benjamin Lara, comentator al ziarului „Bulletin Today” și Crispin Martinez, director editorial al ziarului „Evening Post”, cărora le-a acordat un interviu.

La 27 septembrie, consemnăm primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu a directorului Institutului pentru cercetări sociale din Londra. Oaspetele britanic a mulțumit pentru posibilitatea oferită de a vizita instituții științifice din România, de a se întâlni cu oameni de știință din țara noastră și și-a manifestat interesul deosebit față de modul în care sînt soluționate problemele pe care le ridică pe plan social creșterea accelerată a economiei țării.

Directorul Institutului pentru cercetări sociale din Londra a dat o înaltă apreciere activității șefului statului român consacrată dezvoltării multilaterale a României, contribuției sale de excepțională valoare în afirmarea pe plan internațional a ideilor înțelegerii, colaborării și păcii între toate națiunile. Relevându-se importanța schimburilor de vederi, a contactelor și discuțiilor dintre oamenii de știință români și britanici pentru o mai bună cunoaștere reciprocă și pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare și conlucrare româno-britanice, a fost subliniat rolul pe care îl pot avea oamenii de știință în influențarea și mobilizarea opiniei publice, a guvernelor, pentru soluționarea în interesul popoarelor a problemelor ce confruntă omenirea: dezarmarea, lichidarea subdezvoltării, edificarea unei noi ordini economice și politice mondiale.

Enunțarea tuturor acestor aspecte, aflate pe agenda dialogului internațional purtat de secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, atrage atenția asupra numitorului comun sub care pot fi așezate problemele abordate, ideile aduse în discuție: preocuparea statornică, angajată a României socialiste de a dezvolta relații bune de înțelegere și conlucrare cu toate țările, de a contribui activ, alături de forțele înaintate, progresiste la realizarea unei lumi a păcii și înțelegerii între toate popoarele.

D. IOVANEL ■

Adevărul și vigoarea societății noastre

(Urmare din pagina 1)

tivarea eficientă a aptitudinilor sale materiale și intelectuale. Pentru a termina cu bine și acest an al unui cincinal vital pentru destinul colectiv al poporului nostru, este necesar să ne reconsiderăm întreaga capacitate de muncă și gândire. Este necesar — a precizat conducătorul partidului și statului nostru — să întreprindem eforturi constante pentru folosirea la capacitatea stabilită a instalațiilor și utilajelor complexe din toate compartimentele productive ale vieții noastre, să ridicăm produsele muncii noastre la cotele performanțelor mondiale, să luptăm pentru întărirea disciplinei, să instituiem pretutindeni cursuri pentru înalta calificare și reciclare a personalului muncitoresc și ingineresc, să asimilăm în producție ultimele înfăptuiri ale creației autohtone și internaționale, să asigurăm în mod ritmic aprovizionarea tehnico-materială a întreprinderilor, să gospodărim cu mai multă înțelepciune bugetul nostru de timp și zestrea de valori încredințată.

Sîntem datori să îndeplinim cu cinste aceste datorii istorice ale momentului, sprijinite în geneza lor intimă pe eterna

și ireconciliabila luptă dintre vechi și nou, dintre adevăr și injustiție. O luptă care, așa cum preciza și cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu, este legată nemijlocit de atitudinea noastră, revoluționară a omului societății noastre. Totul pornește și se întoarce în spațiul de muncă și gândire al omului, este și rămîne un transfer al personalității lui, al meritelor și scăderilor sale ca individ și membru al colectivității umane, totul este organic legat de modelarea și remodelarea lui continuă, de ridicarea nivelului său politic și profesional în cadrul unui sistem instituțional profund democratic și participativ. Munca omenescă este în esență un act de creație, iar în cadrul unei societăți stăpînă pe destinele ei, o activitate cu o largă deschidere spre inovare, spre o permanentă perfecționare inter și multidisciplinară, și care se definește practic prin dezvoltarea și propulsarea inițiativei politice a maselor, a participării competente, eficiente a întregului nostru popor la adoptarea deciziilor în toate sectoarele de activitate, la modelarea conștiinței a vieții economice și sociale.

Tot ce am realizat și vom continua să înfăptuim între fruntariile acestei țări și în universul spiritual al națiunii noastre depinde de noi și numai de noi. Țara a fost și rămîne a celor buni, a celor mulți cu alte cuvinte, a celor care, prinzînd suflarea din lutul ei, se întorc recunoscători pentru a-i cinsti memoria, pentru a-i reînobilă virtuțile prin hărnicia brațelor și acuitatea gândirii creatoare. Această

uriază conștiință de sine ne îndeamnă să ne purtăm cu demnitate și modestie laurii victoriilor și să analizăm în permanență cu o matură chibzuință greutățile și greselile de orice natură. Recenta cuvîntare rostită de primul bărbat al țării la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., reafirmă pregnant tocmai această uriază forță și înțelepciune a societății noastre, a unui popor cu o unitate de granit care, sub conducerea partidului revoluționar al comunistilor, își măsoară victoriile și scrutează viitorul analizîndu-și fiecare pas cu spirit critic, lucid, relevînd meritele și îndepărtînd automulțumirea. Abolirea curtoaziei de circumstanță, ridiculizarea academismului formal, dezbrăcarea politicii de veșmintele ipocriziei, desfolierea minciunii și a diplomației fățurnice, înlocuirea acestora cu discuția francă, deschisă, prin desferecarea curajului, a luptei de opinii — reprezentă, desigur, cel mai mare cîștig al orînduirii noastre socialiste. Într-o societate în care sfatul țării se confundă cu însăși forța de gândire, de cunoaștere, de apreciere realistă și prospectivă a unui întreg popor — participarea maselor largi de oameni și muncii la activitatea de conducere și decizie asigură utilizarea constantă a celor mai puternice și fine instrumente sociale de autoreglare, a celor mai activi factori împotriva inerției și anchilozărilor. Poporul este și rămîne principalul demiurg al întregului edificiu politic, economic și social al României. De aici necesitatea imperioasă — a țînut să reamintesc în inche-

iere tovarășul Nicolae Ceaușescu — de a se acorda mai multă atenție consiliilor oamenilor muncii, participării maselor de cetățeni la adoptarea deciziilor și la exercitarea controlului înfăptuirii în viață a măsurilor stabilite de partid. O situație care reimpune îmbunătățirea activității de partid, întărirea spiritului de răspundere al comunistilor, al afirmării rolului conducător al partidului, al sporirii atenției pe care o datorăm activității politico-educative, ridicării nivelului politic și ideologic al maselor de oameni ai muncii, dezvoltării conștiinței socialiste.

Efortul individual și colectiv în afirmarea calității muncii și vieții reprezintă expresia majoră a promovării noului, dar el este înainte de orice un act de conștiință. Tocmai de aceea, a țînut să precizez în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu — confruntarea dialectică, activă, dintre nou și vechi trebuie să fundamenteze întreaga noastră activitate de muncă și gândire. „Trebuie să acționăm cu toată hotărîrea împotriva a tot ceea ce este vechi și nu mai corespunde noilor forțe de producție, noilor schimbări din structura socială — a precizat cu alt prilej secretarul general al partidului nostru. Să luptăm cu hotărîre împotriva lipsurilor, a concepțiilor retrograde, să facem loc și să stimulăm cu toată energia nouă, afirmarea acestuia în toate domeniile de activitate. Numai așa vom fi revoluționari pînă la capăt, vom asigura triumful socialismului și comunismului în România”.

În lupta pentru ridicarea calității, să acționăm cu mai multă hotărâre și inițiativă

Condiție esențială, obiectivă a perfecționării activității de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, creșterea rolului conducător al partidului reprezintă coordonata majoră pe care se dezvoltă societatea românească de astăzi. Inscrisă ca o direcție prioritară programatică și de acțiune permanentă în toate documentele de partid, funcția crescândă ce revine factorului politic conducător în societatea noastră — Partidul Comunist Român — își găsește o reflectare cotidiană în toate compartimentele vieții noastre. O expresie dintre cele mai elocvente ale acestei împliniri o reprezintă activitatea neprecupețită și dăruirea deplină cu care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, își pune marea și recunoscuta sa capacitate politică în slujba prezentului și viitorului patriei.

Consfătuirea de lucru care a avut loc, în urmă cu o săptămână, la 28 septembrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, la C.C. al P.C.R. reprezintă unul dintre momentele de demonstrație nemijlocită a acestei dinamici ce însuflește viața noastră internă. Dialogul de lucru al secretarului general al partidului, președintele țării, cu primii secretari și comitetele județene de partid, cu miniștrii, cu alți conducători de organe centrale și de stat s-a concentrat asupra analizei modului în care se realizează planul de dezvoltare economico-socială pe anul în curs, precum și asupra măsurilor ce se impun pentru îndeplinirea tuturor prevederilor pe următoarele trei luni și în anul viitor. Desfășurate într-o atmosferă de exigență revoluționară și responsabilitate, dezbaterile de la C.C. al P.C.R., relevând realizările obținute în îndeplinirea sarcinilor și prezentând, în același timp, critic, neajunsurile, au evidențiat faptul că prin îmbunătățirea activității în întreprinderi, unități agricole, șantiere de construcții, în toate colectivele de oameni ai muncii există condiții pentru ca sarcinile stabilite în planul economic pe acest an, pe anul viitor și pe întregul cincinal să fie îndeplinite, realizându-se și angajamentele suplimentare asumate.

Un amplu program mobilizator pentru îndeplinirea în condițiile cele mai bune a acestor sarcini — argumentat cu luciditate responsabilă și cu patos revoluționar — îl reprezintă în această direcție Cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul constăturii de lucru. Pornind de la analiza concretă, exigentă, la obiect, a felului în care se realizează planul de dezvoltare pe acest an în toate domeniile, secretarul general al partidului a formulat sarcini de o mare importanță pentru realizarea în cele mai bune condiții a obiectivelor propuse la Congresul al XI-lea și la Conferința Națională ale partidului, indicând acele căi optime, acele direcții de preocupare și acțiune care să ducă la îmbunătățirea activității în toate domeniile. Să se acționeze cu fermitate pentru îndeplinirea sarcinilor privind producția fizică, sortimentală a planului pe fiecare județ și pe fiecare unitate. Se impune să se acorde o mai mare atenție folosirii judicioase a mașinilor, mai ales a utilajelor și instalațiilor complexe, utilizarea acestora sub indicele proiectat diminuând producția. Sint acestea imperative ale momentului, ale căror racordări sint însă puternic ancorate în viitor, un viitor care trebuie să fie prin excelență al calității. Calitatea producției este în funcție de ridicarea nivelului ei tehnic, această relație apărând ca hotărâtoare pentru succesele pe care ni le propunem. „Este necesar să înțelegem — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — că problema calității produselor, a nivelului tehnic trebuie să preo-

cupe zilnic, în fiecare oră, în fiecare minut toate conducerea întreprinderilor, toate organizațiile de partid, comitetele județene de partid, toți comuniștii, toți oamenii muncii“. Competiția pentru calitate devine, deci, în prezent, o competiție esențială, la nivel național, acționând toate domeniile, pentru că ridicarea calității producției reprezintă o condiție hotărâtoare pentru dezvoltarea în ritm înalt a economiei noastre, pentru ridicarea indicelui bunăstării noastre. Într-o asemenea angajare conștientă și extrem de necesară pentru progresul și civilizația societății, întărirea disciplinei, a ordinii și răspunderii în muncă, controlul de calitate devin, trebuie să devină componente organice ale activității fiecăruia dintre noi în toate domeniile. Intransigența în această direcție nu suportă redimensionări, nu trebuie să se întâlnească cu nici un fel de indulgență, de dăunătoare toleranță. Calitatea trebuie să devină obligația noastră permanentă. Calitatea produselor, dar și calitatea celor ce le creează, a oamenilor, a pregătirii lor profesionale.

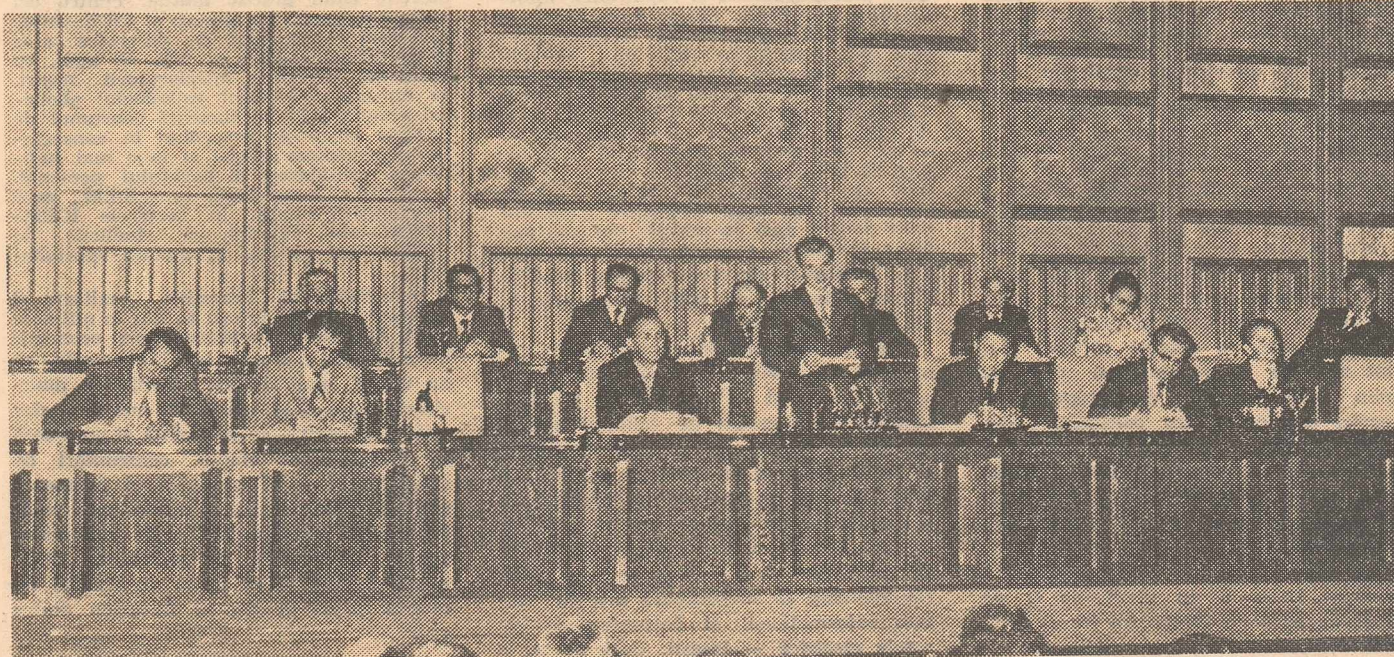
Una dintre îndatoririle de prim ordin ale conducătorilor ministerelor, centralelor,

întreprinderilor devine în lumina acestei exigențe ferme ridicarea nivelului calificării, a calificării muncitorilor, maștrilor și inginerilor. Există în acest sens un cadru bine definit, hotărârea cu privire la organizarea cursurilor de calificare și reciclare profesională, care trebuie aplicată cu fermitate. Este o sarcină asupra căreia tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit cu deosebită insistență, a explicat-o pe larg, arătând că, în condițiile în care, în multe unități, trecem la fabricarea pentru întâia oară a unor produse superioare, pregătirea tehnică adecvată, cunoștințele proaspete în domeniul de activitate devin indispensabile, devin elemente vitale ale procesului de producție însuși. Preocuparea pentru calitatea produselor și pentru calitatea profesiei, a calității oamenilor într-o ultimă expresie devine, în această viziune dinamică, revoluționară, o parte componentă a preocupării pentru valorificarea noului, pentru introducerea în producție a tehnicii noi, a rezultatelor cercetării științifice, de înțelegerea acestei cerințe, de transpunerea ei neîntârziată în activitatea noastră de fiecare zi, de fiecare ceas, de fiecare minut depinzând

competitivitatea produselor noastre față de produsele altor țări, eficiența sporită a economiei românești, prestigiul ei. Așa cum în mod foarte clar a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Pentru a putea vinde la prețuri mari trebuie să asigurăm produse de calitate, de nivelul tehnic cel mai înalt. Aceasta este una din problemele esențiale ale economiei noastre în etapa actuală. Să acționăm cu hotărâre, de sus până jos, pentru a realiza o îmbunătățire rapidă și radicală a situației în acest domeniu“. Revin în îndeplinirea acestei sarcini de foarte mare importanță atribuții de mare însemnătate Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, institutelor de cercetări.

Pentru economia națională, în ansamblul ei, este evident faptul că promovarea unei asemenea căi de acțiune, a spiritului creator ar avea drept consecință atingerea unor obiective constante pe care economia noastră, ca de altfel orice economie puternică, și le propune cu insistență: reducerea consumurilor de materiale, inclusiv a consumurilor de energie și combustibili, sporirea substanțială a eficienței economice, a producției nete, a venitului național în ultimă expresie, cu tot ceea ce implică acestea pentru dezvoltarea generală a țării, pentru nivelul nostru de trai. Ne-am propus să ajungem până la sfârșitul cincinalului viitor în rândul țărilor cu dezvoltare medie, obiectiv ce impune o intensă mobilizare și o angajare totală a mijloacelor materiale și umane de care dispunem. Este o opțiune ale cărei resorturi au fost înfățișate pe larg, în nenumărate rânduri de către partid oamenilor muncii din țara noastră, primind adevărate lor deplină, o opțiune care angajează și stimulează spiritul revoluționar, viziunea de amplă perspectivă și dăruirea resurselor noastre interioare cele mai bune. Pentru că ce înseamnă competiția cu timpul dacă nu învingerea acestuia? De aceea trebuie realizate ritmurile propuse și în domeniul investițiilor, și în cel al materialelor de construcții, și în buna aprovizionare tehnico-materială și în cel al producției pentru export. Dezvoltând probleme legate de aceste domenii, analizând situația actuală și folosind în demonstrația sa elemente concrete până la amănunt — expresie nemijlocită a cunoașterii foarte bine a tuturor, a mecanismelor ineseși ce le animă — secretarul general al partidului s-a referit și la o serie de probleme privind agricultura, atrăgând atenția asupra unor fronturi de acțiune legate de solicitările pe care le reclamă cu stringență la această oră sectorul agricol: stringența la timp a producției, a recoltei, folosirea în întregime a mijloacelor mecanizate pentru cullegerea porumbului și a celorlalte culturi, urgentarea extinderii mecanizării muncii agricole, atenție mare predării produselor la fondul de stat, pregătirea mai serioasă a terenului pentru recolta viitoare. Au fost abordate apoi, în același spirit deschis, probleme legate de mijloacele de transport, de realizarea planului de locuințe, de buna aprovizionare a populației în perioada de toamnă și iarnă, dovadă a preocupării permanente, a grijii pe care partidul, tovarășul Nicolae Ceaușescu o manifestă față de întregul ansamblu de aspecte ale vieții noastre economice și sociale, dovadă a felului în care partidul înțelege să-și exercite rolul de forță politică conducătoare în societatea noastră. „Afirmarea rolului conducător al partidului — sublinia în cuvântarea sa tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să se reflecte în felul în care organizațiile de partid soluționează problemele complexe ale construcției socialiste, ale dezvoltării în ritm înalt a economiei noastre, a întregii societăți“. Atribuții și răspunderi deosebite revin, în același timp, consilierilor populare, sindicatelor, organizațiilor de tineret, celorlalte organizații obștești care, sub conducerea organizațiilor de partid, trebuie să acționeze pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activității economice și sociale.

Îmbunătățirea activității în toate domeniile, ideea-forță ce se desprinde din cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu joia trecută, reprezintă formularea unui deziderat izvorit din realitățile dezvoltării noastre. Temeiul mobilizării pe acest impresionant front al perfecționării continue a vieții noastre îl oferă condițiile concrete, realizările de până acum, convingerea că aceasta și numai aceasta este calea pe care trebuie să mergem, spre care trebuie să ne concentrăm energiile, forța brațelor și capacitatea gândului, agerimea minții și căldura inimii. Pentru că în acest act suprem al dăruirii pentru o operă durabilă, care ne aparține, cuvintele rostite de cel dintâi comunist al țării, cuvinte născând dintr-un patriotisme fără margini, devin ale noastre, ale tuturor: „Disponem în această privință de tot ce este necesar. Realizările pe care le-am obținut în decursul a doi ani și nouă luni din acest cincinal demonstrează că avem forța materială și tehnică, precum și forța de muncă și de creație necesare pentru îndeplinirea întregului program de dezvoltare a patriei noastre. Depinde numai și numai de felul cum vom lucra“.

DOINA FRUNTELATĂ

Totuși, kilowații nu se fac cu justificări!

În „Flacăra” din 17 august a.c., autorul acestor rânduri anunța, într-un reportaj, începerea numărării inverse a devierii Oltului pe șantierul hidrocentralei de la Ionești. Scriam atunci că aici Oltul urmează să se strămute, să-și reazeze destinația pe o albă de beton, eveniment înscris în angajamentul constructorilor de a da în funcțiune hidrocentrala cu 45 de zile înainte de termen.

Mai înainte de reportajul nostru, evenimentul îl anunțase ziarul „Orizont” din Râmnicu Vilcea. L-au mai anunțat, cam în aceeași vreme cu noi, și radioul, și televiziunea.

Acest eveniment — înscris, cum spunem, în angajamentul de întrecere al constructorilor — nu s-a produs nici până azi.

Mai trebuie să adăugăm că atunci, în august, când ne pregăteam să încredințăm tiparului frumoasa veste a devansării termenelor pe șantierul hidrocentralei de la Ionești, un reprezentant al beneficiarului, tovarășul Ion Șabighian (inginerul care răspunde de investiții în cadrul întreprinderii Electrocentrale Râmnicu Vilcea), ne-a avertizat că „problema e cu probleme”, că, adică, s-ar putea ca angajamentul să nu fie îndeplinit. Între scepticismul unui beneficiar și angajamentul unui colectiv de constructori, alegerea reporterului, în chip firesc, i-a preferat pe cei din urmă.

Dar iată că angajamentul, într-adevăr, nu s-a îndeplinit. Devierea Oltului la Ionești nu s-a făcut nici în august, nici în septembrie, nu s-a făcut nici până în clipa de față.

Vineri, 29 septembrie. Împreună cu confratele Petre Dobrescu de la ziarul „Orizont” (ziar care, precum spunem, prin pana acestui confrate al nostru, își anunțase cititorii la fel ca noi), am revenit pe șantierul de la Ionești. O dimineață cu ploaie, cu un Olt spumegos, fierbind între vechile-i maluri, cu constructori văzându-și, prin ploaie, de ale lor, adică nesimțitori la ploaie, adică muncind (încă muncind!) pentru terminarea lucrărilor de deviere a râului. Batem la ușa șefului de lot, inginerul Viorel Pircălăbescu. Înăuntru, ședintă. Participă: inginerul Pircălăbescu, maistrul Dobre, secretarul organizației de partid, și doi tovarăși de la Râmnicu Vilcea, reprezentanți ai beneficiarului. Cerem voie să-i întrerupem, voia

ni se acordă, intrăm direct în subiect: ce s-a întâmplat cu Oltul, de ce îl regăsim tot pe vechea-i albă? N-o să-l mai regăsim acolo multă vreme, ni se răspunde, în jur de 15 octombrie va începe devierea. Bine, zicem noi, dar angajamentul... Angajamentul, zice inginerul Pircălăbescu, a fost un angajament pripit, nerealist. Bine, fraților (zice confratele meu), dar de ce vi l-ați luat? Ni l-am luat, răspunde inginerul, fiindcă am fost obligați să-l luăm. Ne-au obligat șefii noștri de la București. Noi le-am zis că n-o să fim în stare să-l îndeplinim, dumnealor ne-au zis că o să fim în stare, că vom avea, pentru îndeplinirea lui, toate condițiile. Și condițiile — adică asigurarea ritmică a șantierului cu ciment, cu bitum, cu armături de sîrmă pentru peree — ne-a lipsit. Dar

aici, e chemat la Pitești la grupul de șantiere de care ținem.

Să dăm un telefon la Pitești, propunem noi. De acord, zice șeful lotului.

În câteva clipe, avem legătura cu inginerul Preoteasa. Mîine sînt la Râmnic, ne spune dînsul.

Deci sîmbătă, 30 septembrie, stăm de vorbă cu inginerul Constantin Preoteasa. E un om tînăr, dar un versat constructor, un constructor cu școala Argeșului, un om venit printre primii, acum nouă ani, pe șantierele hidroenergetice ale Oltului. Cu doi ani în urmă, în „Flacăra”, autorul acestor rânduri i-a dedicat un amplu reportaj. Se bucură că ne revede, ne bucurăm și noi, discuția decurge prietenește, deschis. Da, ne confirmă, a fost un angajament nerealist, eu, personal, am încercat

● Note la procesul unui angajament eşuat ●

nu-i grav, mai zice inginerul, acum avem tot ce ne trebuie, în jur de 15 octombrie vom începe devierea. Și totuși, revenim noi, chiar nu-i grav că un angajament n-a fost dus la îndeplinire? Nu-i grav, zice tînărul inginer, întîrzierea devierii nu afectează cu nimic punerea în funcțiune a hidrocentralei. Termenul de punere în funcțiune este 31 decembrie. Hidrocentrala va fi pusă în funcțiune la termen. Nu cu 45 de zile mai devreme — precum sună angajamentul — dar nici mai tîrziu decît termenul prevăzut în plan. Așa că...

De fapt, intervine maistrul Dobre, secretarul de partid, anul acesta a fost un an teribil de greu. Noi, cei de-aici, de la Ionești, nu sîntem un șantier, sîntem doar un lot, un lot al șantierului Băbeni-Ionești. Prima sarcină a șantierului, în acest an, a fost punerea în funcțiune a hidrocentralei Băbeni. Cimentul, bitumul și plasa de sîrmă, obținute neritmic, cu fîrta, au mers acolo, la Băbeni, tot acolo au fost concentrate și principalele forțe de muncă, fiindcă Băbenii trebuiau să dea energie în iulie. Și au dat, chiar în avans cu niște zile. Șeful șantierului, tovarășul inginer Constantin Preoteasa, v-ar putea relatea mai multe, dar, din păcate, azi nu-i

să mă opun luării lui. Nu fiindcă aș fi bănuț că n-o s-avem la timp materialele necesare, adică bitumul, cimentul, plasa de sîrmă pentru peree. Dar știam, din experiență, că a da în funcțiune, într-un singur an, două hidrocentrale, adică și Băbenii, și Ioneștii, nu-i simplu. Ce v-au spus inginerul Pircălăbescu și maistrul Dobre este perfect adevărat. Materialele, cînd ne-au sosit, le-am îndreptat, în primul rînd, spre Băbeni. Era, ca să zic așa, prima dată ce trebuia mîritată, deci ea era principala grijă. Cei mai buni constructori, elita șantierului, au fost concentrați, de asemenea, la Băbeni. Ioneștii s-au descurcat cum au putut, cu oameni puțini, cu materiale pe sponci. Trebuie să mai spun, zice inginerul, că, pe lîngă aspectul tehnic al lucrurilor (adică pe lîngă faptul că în iulie, august și prima decadă a lui septembrie aprovizionarea șantierului a fost deficitară, neacoperindu-ne nevoile), există și un aspect moral. Și, din păcate, a funcționat din plin și acesta. Adică oamenii, văzînd că nu le vin ciment, bitum și plasă, au fost, multă vreme, descurajați, au ieșit din ritmul firesc de lucru. După ce, în septembrie, materialele au prins să sosească, ritmul a început, oarecum, să se

repare. Zic „oarecum”, fiindcă redresarea unui ritm al muncii nu se face cit ai bate din palme. Abia de citeva zile lucrăm în ritmul care ne trebuie. Și acum, tocmai cînd să zicem și noi că putem respira ușurați, că treaba merge, veniți dumneavoastră și strîcați totul. Gîndiți-vă ce vor simți oamenii, constructorii Ioneștilor, cînd vor citi ce veți scrie. Veți face, după cite înțeleg, procesul unui angajament eşuat. Veți scrie, probabil, că un angajament e un legămint de onoare, rostii în fața partidului, rostii în fața propriei conștiințe muncitorești, al celor care și-l iau. Și oamenii mei, citind ce veți scrie, se vor amări. L-ați văzut pe maistrul Dobre. E un munte de om. E și un veteran al șantierelor, a muncit la Bicăz, la Argeș, e, cum s-ar zice, un constructor călit. Dar așa călit și așa munte de om cum e, e un sensibil, îl vulnerează totul. Cînd va citi ce veți scrie, va plînge.

De ce să plîngă, tovarășe inginer? Vina, după cite mi-ați explicat, nu e a dumneavoastră, ci a celor ce nu v-au livrat, la timp, materialele necesare. În ultimă instanță, vina e a Trustului de construcții hidrotehnice, a ministerului. Mai e, după cite am înțeles, și o primă instanță, în care sînt implicați cei care v-au forțat, cum s-ar zice, mina, adică v-au obligat să vă luați un angajament cu sorți de izbîndă incerti. Eu lucrurile astea am să le scriu în reportajul meu. Și, pentru ca lucrurile astea să fie limpezi, v-aș ruga să-mi spuneți cine au fost acei tovarăși (acel „șefi mari”, cum zicea inginerul Pircălăbescu) ce v-au dictat nerealistul angajament, obligîndu-vă să vi-l asumați.

Evident că vi-i spun, zice inginerul, dar e la fel de evident, și chiar mai mult decît evident, că tovarășii despre care vorbim n-or să recunoască aceasta. Vreau să zic, dumnealor or să spună că ne-au dat o sugestie, nu un ordin. Și atunci?

Și atunci, tovarășe Preoteasa, zice reporterul, ce propuneți?

Inginerul ridică din umeri. E trist. Omeneste, îl înțelegem. Mai exact spus, am vrea să-l înțelegem.

Și totuși...

Și totuși, un rîu n-a fost deviat la timp, iar o hidrocentrală, o cetate a energiei, n-o să mai intre în funcțiune cu o lună și jumătate înainte de termen, livrînd acestei țări niște kilowați în plus.

Iar niște oameni, niște constructori, înscrisi în biografia lor un angajament ratat, un cuvînt de onoare pe care nu și l-au țînut.

Cine răspunde pentru toate acestea?

ILIE OLTEANU

La I. R. E. — Pitești, unde invențiile și inovațiile curg pe bandă rulantă

În Argeș, la Pitești, se află cel mai mare vînzător de energie electrică al României. De fapt, întreprinderea de rețele electrice — despre realizările și virtuțile căreia ne propunem să vorbim în rîndurile ce urmează — își desfășoară activitatea pe cuprinsul a trei județe, în Argeș, Olt și Vilcea, sau într-un spațiu geografic ce se întinde de la Dunăre la lacul Bileș și de la Peștera Muierei la Vama Veche. Întreprinderea este destinată să asigure legătura dintre producătorul și consumatorul de energie electrică, se ocupă, deci, cu transportul, transformarea și distribuirea electricității, iar în cadrul activităților de construcții și montaj, cu crearea de noi linii, stații și instalații electrice.

Cu totul și cu totul remarcabilă se dovedește a fi însă aici munca de cercetare, căutarea febrilă, pasionată a unor noi metode și dispozitive de lucru, a unor noi produse novatoare capabile de a potența activitatea generală, totul izvorînd dintr-un climat de muncă și gîndire deosebit de fertil. Mai trebuie să arătăm că întreprinderea dispune de laboratoare și ateliere de creație proprie, realizate în bună măsură prin autodotare (dar de proporții mult mai modeste, dacă e să le comparăm cu cele ale altor unități industriale ale județului), compartimente în care spiritul inventiv și inteligența tehnică au dăruit viață unui număr de aproximativ 1730 de creații tehnice și științifice originale. Sînt nouă ani — ca să delimităm și mai precis proporțiile acestei activități consacrate descoperirii și introducerii noului — de cînd întreprinderea de rețele electrice a municipiului cucerește, în activitatea de invenții și inovații, locul întii pe ramură, și trei ani de cînd aceeași unitate obține, pentru aceleași merite, locul întii în cadrul județului. Un județ — ne permitem să amintim — înzestrat cu puternice cetăți industriale, între care Uzina de autoturisme, unde lucrează peste 20 000 de oameni ai muncii și care, evident, beneficiază de un serviciu special destinat invențiilor și inovațiilor.

Și tot aici e locul să arătăm că în cadrul primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României” — întreprinderea de rețele electrice din Pitești a obținut șase premii: de două ori locul întii și o dată locul doi în cadrul minis-

terului, două locuri trei și o mențiune în confruntarea cu toate unitățile de orice profil din țară. Un bilanț mai mult decît strălucit!

Cum s-ar explica, deci, aceste performanțe de excepție în domeniul creației originale, avînd în vedere faptul că ele aparțin unui mic colectiv muncitoresc, înzestrat cu mijloace modeste de investigație? Întimplarea și nimic altceva a favorizat această situație de fapt? S-au nimerit să lucreze împreună un număr mare de bărbați înzestrați genetic cu predispoziții naturale pentru invenții și descoperiri? Greu de susținut o asemenea supoziție. A procedat cumva conducerea întreprinderii la o selecționare riguroasă a personalului, acordînd crediți moral și preferințe oamenilor cu calități native în domeniul gîndirii tehnice? Difil de susținut și o asemenea părere.

Oameni buni și valoroși se găsesc pretutindeni. Dar pentru a depista și încuraja predispozițiile latente și pentru a hrăni talentele virtuale este nevoie de un talent special, iar acesta se cheamă dragoste de meserie, dragoste de oameni și o permanentă receptivitate în fața ideilor îndrăznețe. Un talent prin care, au țînut să precizeze interlocutorii noștri, se recomandă în primul rînd conducerea întreprinderii, directorul Gheorghe Budan, directorul tehnic Ilie Toma, inginerul Ion Luca și tovarășul Ștefan Iliescu, responsabilul cu invențiile și inovațiile întreprinderii. A mai fost amintit numele inginerului Dumitru Drunea, în prezent transferat la o întreprindere bucureșteană, un om de excepție, caracterizat ca o veritabilă forță a naturii, înzestrat cu rara facultate de a găsi în timp record căi și soluții pentru finalizarea unor propuneri originale, pentru perfectarea unor invenții. Un teren fertil și propice, deci, creației proprii, în spațiul căruia s-a putut naște o lume fabuloasă dar pe deplin reală, izvodită din dragoste de meserie, din colaborare colegială, din sprijin tovarășesc și înțelegere mutuală, din pasiune și osîrdie pentru virtuțile noului. Să o cunoaștem mai îndeaproape prin mijlocirea unor oameni ce o cultivă cu asiduitate.

Unul dintre aceștia este tehnicianul Gheorghe Bălăsoiu, în vîrstă de 41 de ani și de aproape 20 de ani încadrat la I.R.E.-Pitești. El este, între altele, creatorul unui post aerian pentru transforma-

rea energiei electrice, premiat în cadrul primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. Atelierele întreprinderii au construit pînă în prezent 20 de asemenea posturi, care toate la un loc realizează o economie anuală de 20 milioane lei.

Colegul său, Petre Ghimbaș, strungar de 16 ani la I.R.E., este autorul unui dispozitiv pentru prelucrarea pieselor din material plastic, prin care productivitatea muncii a crescut de 7-8 ori, iar întreprinderea realizează anual economii în valoare de 100 000 lei. În calitate de strungar, de meseriaș cu mini de aur, Petre Ghimbaș și-a adus în același timp contribuția la realizarea practică a tuturor invențiilor și inovațiilor acceptate. El lucrează în atelierul de prototipuri, colectiv pluridisciplinar, o adevărată familie sudată prin colaborare colegială și o caldă comuniune de interese profesionale.

Mai tînăr decît aceștia, Nicolae Popescu, electronist în laboratorul de telecomunicații, a fost și rămîne preocupat de problemele de radiotelecomunicații, element de structură în activitatea I.R.E., unde promptitudinea și rapiditatea informațiilor constituie înseși viabilitatea și eficiența întregului sistem. O clipă pierdută poate declanșa aici un adevărat dezastru. Nicolae Popescu este autorul unui dispozitiv denumit alimentator pentru stațiile portabile, realizat la un preț de cost de 1 000 lei și care înlocuiește cu succes aparatele similare aduse din import la prețul de 3 500 lei valută. Și tot tînărului electronist îi revine meritul pentru crearea unui dispozitiv tranzistorizat pentru apel în stațiile de transformare (economii anuale: 100 000 lei) și a unui dispozitiv electronic pentru sensibilizarea rețelelor de apel la centralele telefonice manuale.

Printre inovatorii întreprinderii se numără și un economist: Constantin Tănăsescu. Specialist în informatică și alarmat pe drept cuvînt de volumul impresionant al muncii de evidență contabilă, el a imaginat și a realizat, operînd o modificare în mecanismul de programare a mașinilor de calcul, un nou sistem de programare a facturării, a devizelor de proiectare și a situațiilor de plată, raționalizînd și simplificînd întregul sistem informațional al întreprinderii de rețele electrice — Pitești. Ceea ce nu e deloc puțîn.

Și o invenție care propune revoluționarea sistemului de evidență și plată a energiei electrice. Am lăsat-o la sfîrșit, avînd în vedere deosebita ei originalitate. Ea aparține tovarășului Valeriu Tușescu, în vîrstă de 48 de ani și de aproape trei decenii tehnician la I.R.E.-Pitești, autorul unui număr de 50 de invenții și inovații. Dînsul ne propune la ora actuală un nou sistem pentru decontarea energiei electrice, care exclude clasicele și familiarele contoare instalate la domiciliul abonaților. În locul acestora, Valeriu Tușescu a creat un dispozitiv automat pentru autotaxare, asemănător, ca să folosim o comparație, cu cel al telefoanelor interurbane. Aparatul funcționează cu alte cuvinte cu fise, deci omul consumă cît plătește și nu plătește după ce a consumat. Introducerea unei fișe produce declanșarea aparatului de înregistrare al consumului, iar un bec anunță „sistarea convorbirii”, înaintea terminării ultimilor 10 kW/ore achitați. Am mai aflat că introducerea unei fișe înseamnă asigurarea unui consum de 100 kWh, sau cît utilizează o familie, timp de 15 zile într-un apartament cu două camere. Care sînt avantajele? În primul rînd, extrema simplificare a evidențelor contabile, a uriașului volum de muncă manuală necesară întocmirii caietelor contabile, facturilor, verificării acestora. Apoi, încasatorii ne-ar vizita o dată pe an pentru a recupera fisele, munca de citire a contoarelor, de facturare a consumului, de întreprindere sau de deschidere a curentului electric fiind practic inutilă. Pentru cei circa 5 milioane de abonați ai I.R.E.-urilor din țară, personalul de deservire s-ar putea astfel reduce cu 80%. Și apoi, au țînut să precizeze interlocutorii noștri, să nu uităm factorul psihologic: abonatul cunoaște în permanență consumul de energie electrică, procedînd în consecință la reducerea risipei și la o mai judicioasă echilibrare a bugetului personal. Invenția, înregistrată la O.S.I.M., zace deocamdată uitată în sertarele ICEM-ENERG-ului. Sperăm că rîndurile de față o vor repune în atenția specialiștilor.

Investițiile și inovațiile realizate și aplicate la I.R.E.-Pitești au dus în ultimele două decenii la realizarea unei economii de zeci de milioane lei. Ele aparțin, să nu uităm, unui modest colectiv de muncitori, ingineri și tehnicieni argeșeni, dar care a dovedit — cu prisosință și nu o dată în cadrul unor ample confruntări de specialitate — că pasiunea și colaborarea colegială cîntăresc uneori mai mult în balanța calității decît cele mai sofisticate laboratoare de cercetare. Ideile mari se nasc și se întorc în spațiul de muncă și de gîndire al fiecăruia dintre noi.

LIVIU MAIOR

Să nu risipim!

Lemnul nu cunoaște noțiunea de deșeu

Idealul tuturor combinatelelor de industrializare a lemnului este acela de a folosi integral fiecare metru cub de masă lemnoasă. Cu alte cuvinte, se tinde spre înlăturarea definitivă a deșeurilor. După părerea interlocutorului nostru, Octavian Trofin, inginerul șef al Combinatului de industrializare a lemnului din Bacău, obiectivul poate fi atins sută la sută, mai ales în condițiile actuale ale noilor tehnologii și, implicit, al noilor dotări, agregate și utilaje, de care dispun majoritatea unităților de prelucrare a lemnului. În ceea ce ne privește, a continuat inginerul Octavian Trofin, am atins un indice ridicat de folosire a deșeurilor: 90 la sută. Am putea depăși acest indice? Fără doar și poate, dar intervine o problemă extrem de importantă, aceea a rentabilității și a productivității. Nu ne putem permite, la ora actuală, să prelucrăm, adică să valorificăm și celelalte 10 procente. Altfel spus, capacitățile tehnice sînt încărcate la maximum pentru obținerea unor produse cu o valoare mult superioară în comparație cu valoarea pe care am obține-o în cazul valorificării celor 10 procente. Dar, cu timpul, prin autoutilare, domeniu în care, în comparație cu celelalte unități similare din țară, stăm foarte bine, vom depăși cele 90 de procente. Un argument că vom obține noi succese în acest domeniu îl constituie faptul că în urmă cu niște ani realizăm un indice de 65 la sută, iar astăzi, după eforturi și căutări laborioase, am ajuns la cifra pe care am amintit-o.

În ce privește autoutilarea, s-a pornit, acum cîțiva ani, de la un mic atelier care mai apoi s-a transformat într-o adevărată secție, pentru ca la ora actuală să se vorbească despre fabrica de PAL și PFL. Materia primă a acestei fabrici? Deșeurile care altădată se încadrau în categoria „lemne de foc”. Mai mult decît atât, printr-o instalație concepută și realizată de un colectiv condus de inginerul mecanic Gheorghe Baciu, deșeurile de la fabrica de PAL și PFL se transformă în făină de lemn,

un produs extrem de solicitat în industria construcțiilor de mașini și cu largi posibilități de aplicare în alte domenii. O altă realizare a combinatului băcăuan, extinsă în numeroase unități, poartă un nume oarecum ciudat: mașină de îmbinat piese scurte. În urma procesului de debitare a stîngurilor, leașurilor sau, mai tehnic spus, dulăpașilor, rezultau bucăți de dimensiuni inutilizabile. Ca și alte deșeuri, erau destinate focului. Ei bine, inginerul Octavian Trofin și inginerul Eugen Pop, șeful secției mecano-energetică, au conceput, în cadrul atelierului mecanic, un dispozitiv prin care bucățile de dulăpași, crestate la capete și apoi supuse unui proces tehnologic specific, de îmbinare prin presiune și cu ajuto-

rul unui adevărat puternic, se transformă în dulăpași propriu-ziși, a căror rezistență, pe lungime, depășește chiar rezistența celor întregi. Aplicarea acestei mașini de îmbinat piese scurte a dus la o economie, mai exact spus la refolosirea ca materie primă a 80 de metri cubi de chereștea pe an. Recent, adică în curs de extindere în cadrul combinatului, este și presa pentru corniere din plăci fibro-lemnoase, prin care se va înlătura total ambalajul executat altădată din chereștea. De remarcat că materia primă a acestei prese o reprezintă capetele de plăci PFL, considerate pînă acum, desigur, deșeuri pentru foc. Autorii acestei prese: tehnicianul Constantin Negrea și maestrul Nicolae Bertalon. Tot tehnicianul Constantin

Negrea a venit cu ideea de a modifica o presă obișnuită pentru obținerea unor ansamble de PFL-mulat din care se poate confecționa portbagajul autocamionelor. De subliniat că solicitarea a venit din partea întreprinderii „Steagul roșu”, iar ministrul a încredințat această comandă combinatului din Bacău. Ideea tehnicianului Negrea s-a transformat între timp într-o secție de proporții unei fabricuțe care din ianuarie și pînă în prezent a livrat beneficiarului 4000 de portbagaje.

„Exemplele, avea să ne declare inginerul Octavian Trofin, pot continua, atenția noastră fiind mereu îndreptată spre depășirea prin autoutilare rentabile și productive a actualului indice de folosire a lemnului, care nu cunoaște noțiunea de deșeu”.

În ceea ce ne privește, sîntem convinși că la Combinatul de industrializare a lemnului din Bacău, acest deziderat va deveni în curînd o realitate pe care o vom consemna la timpul potrivit.

VICTOR NIȚA

La Întreprinderea „Semănătoarea”

Producția netă este chiar SEMĂNĂTOAREA

Chiar dacă ne-am familiarizat, am putea spune, cu o imagine simbol a agriculturii noastre — celebrele și complexele combine Gloria C-12, în formațiuni compacte, rigurose aliniate, plutind ca niște corăbii pe întinderea de aur a ogoarelor — ne tulbură, totuși, fără doar și poate, această imagine. Se infiripă în noi, față în față cu un astfel de spectacol, un sentiment de mîndrie și încredere în forța agriculturii socialiste. Dar cit de puternic, cit de năvalnic se naște sentimentul în ființa celui care a făurit el însuși, cu mina sa, cu truda sa, cu inteligența sa, miile de corăbii ale ogoarelor? Să susținem întrebarea, evident retorică, notînd un recent succes al colectivului Întreprinderii de mașini agricole „Semănătoarea”, mai pe scurt I.M.A.S.-București: în luna septembrie, o variantă substanțial îmbunătățită a combinei Gloria, adoptată pentru executarea lucrărilor agricole pe terenurile situate în pantă, a fost distinsă cu medalie de aur ale tîrgurilor internaționale de la Brno și Zagreb.

Nu mai că reportajul de față nu l-a prilejuit doar consemnarea acestui succes înregistrat de Gloria CP-12, ci faptul că la „Semănătoarea”, din anul 1974, se experimentează utilizarea producției nete ca indicator de bază al activității economice. Să notăm, deci, încă de la bun început, că de-a lungul celor patru ani de aplicare a indicatorului producției nete, aici, la I.M.A.S., s-a acumulat o reală și temeinică știință a folosirii noului sistem economico-financiar în condițiile autoconducerii muncitorcești și ale autogestivității economice. Semnificative ni s-au părut în acest sens cuvintele tovarășului Dumitru Stan, secretarul comitetului de partid pe întreprindere. „Producția netă, indicator mobilizator pentru creșterea continuă a eficienței economice, a stimulat capacitatea de autoconducere a colectivului nostru. Aș spune, cu alte cuvinte, că producția netă oglindește în modul cel mai real cu putință această capacitate de autoconducere. Fac afirmația în baza unor observații proprii: an de an, de la introducerea experimentală a noului indicator, s-a manifestat, din ce în ce mai pregnant, spi-

ritul de inițiativă și de răspundere în problema gospodăririi materiilor prime, a utilajelor din dotare, a timpului de muncă, a tuturor resurselor interne, în vederea reducerii continue a cheltuielilor materiale. Drept urmare, producția netă, în comparație cu anul 1975, a crescut de 88,3 la sută, în timp ce cheltuielile materiale la 1000 lei producție marfă au scăzut, în aceeași perioadă, cu 13 la sută. De ce m-am oprit asupra acestor cifre? Pentru că reducerea cu numai un procent a cheltuielilor materiale reprezintă un spor de producție netă de 6,9 milioane lei, iar creșterea, tot cu un singur procent, a productivității muncii asigură o producție netă suplimentară de 4,7 milioane lei”.

Am putea adăuga acestor cifre numeroase alte argumente de aceeași natură, cum ar fi, de exemplu, realizarea unei producții nete suplimentare de 27 milioane lei, depășirea productivității muncii, pe baza producției nete, cu 3,7 la sută, sau, revenind la cheltuielile materiale, reducerea lor de la 80,5 la sută, cit erau în anul 1975, la 69 la sută, în timp ce producția netă a crescut, datorită reducerii cheltuielilor materiale, de la 19,5 la sută, la 31 la sută.

Prin reducerea consumurilor de metal în urma re proiectării unor repere, a scăzut indicatorul cheltuielilor materiale, ceea ce a dus, firesc, la creșterea producției nete. „De exemplu, ne relatează inginerul proiectant Ioan Buradel, o acțiune de mare eficiență s-a dovedit a fi re proiectarea echipamentului de recoltat și depănusat știuleți. Cele două benzi transportoare, prevăzute cu un exhaustor, au fost reduse la un simplu transportor, în baza unui proiect executat de inginerii Dan Georgescu și Constantin Dobrescu. Noul transportor e fabricat cu o economie de metal de 60 de kilograme. Iar dacă ținem cont că se vor realiza anual 2000 de echipamente, rezultă, după un simplu calcul, că vom înregistra o economie de metal de 120 de tone”.

Un alt exemplu: un colectiv de proiectanți format din inginerii Petre Șerbănescu, Dorin Alexe și tehnicianul Ștefan Popescu a re proiectat pendulul de auto-ori-

zontalizare al combinei CP-12, recent medaliată cu aur. Să cuvîne să notăm că exact acest pendul, care înlocuiește un vechi sistem electronic de orizontalizare a combinei, a fost un argument însemnat în cucerirea celor două medalii de aur. Prețul de cost, față de procedeul electronic, este cu peste 1000 de lei mai scăzut, iar economia de metal se ridică pînă la 15 kilograme pe fiecare produs. Avînd la bază un principiu mecano-hidraulic foarte simplu, noul pendul a fost realizat, ca prototip, în atelierul de autoutilări de către inginerul Bogdan Gheorghiu și muncitorul specialist Andrei Bubu, șef de brigadă. La ora actuală, produsul a intrat în fabricația de serie și își aduce, desigur, contribuția la creșterea producției nete.

În cadrul atelierului de proiectări tehnologice, inginerul Radu Roșca avea să ne declare: „Partea de metal a majorității produselor noastre o reprezintă tabla, motiv pentru care una din căile de a reduce consumul de metal este aceea de a re proiecta planurile de croire combinată a tablei. În primele două trimestre ale acestui an am realizat, prin aplicarea planurilor de croire combinată, o economie de metal de 618 tone, iar în trimestrul trei, încheiat zilele trecute, cred că au fost înregistrate alte economii, însumînd aproximativ 300 de tone. La echipamentul de recoltat floarea-soarelui, R.I.F.S., cum îl spunem noi, inginerul Ion Ene a propus reducerea numărului de degote la aparatul de tăiere, un dispozitiv care, pentru un nespecialist, sună mai ciudat. Această reducere a degotelor aduce o economie de metal de 41 tone pe an. Poate că nu e mult, vor spune unii, dar economiile mari nu se fac dintr-o dată, ci încetul cu încetul, picătură cu picătură. Inginerul Ene a realizat, prin ideea sa, o picătură de 41 de tone. Prin înlocuirea totală a rezervorului de la I-300, adică instalarea de ierbicide, care acum se confecționează din masă plastică, nu din tablă, ca înainte, se ajunge la o economie de 66 tone de metal pe an. Iar la echipamentul de recoltat și depănusat știuleți, printr-o nouă croire a tablei, se obține, la fiecare produs, 14 kilograme. Chiar și la combina C-12, prin-

tr-o nouă croire combinată, a fost realizată o economie de tablă de 12 kilograme. Dar, după părerea mea, una dintre cele mai spectaculoase inițiative este aceea a inginerului Vasile Nica de a confecționa anumite repere din deșeurile de tablă care altădată se aruncau. Este o acțiune care, desigur, va continua și care, deocamdată, aduce o economie de metal de peste 40 de tone”.

Modest, interlocutorul nostru, inginerul Radu Roșca, nu s-a amintit pe sine, mai exact spus n-a amintit noua metodă de croire combinată a tablei pentru R.I.F.S., croire care, aplicată, duce și ea la o economie de 50 de tone de metal. Amănunțit acesta, cîntărind 50 de tone, ne-a fost furnizat de colegul său, inginerul Ioan Buradel. Și tot inginerul Buradel ne-a făcut cunoștință cu inginerul Mircea Ungureanu care, pe scurt, ne-a povestit istoria unui lanț: „Am asimilat, de curînd, un lanț de transmisii pentru mașina de adunat și căpițat. Era un lanț pe care, pînă nu de mult, îl aduceam din import și ne costa cam 3000 de lei metrul. Am tot încercat noi să determinăm o întreprindere specializată să-l producă. Nu ar fi fost o problemă prea complicată, dar nimeni nu s-a angajat. Și pentru că nu era altă soluție, pentru că importul era mult prea costisitor, ceea ce mărea indicatorul cheltuielilor materiale, de unde, implicit, producția netă scăzută, am proiectat și am confecționat prima eclisă, adică prima verigă. Am proiectat apoi un dispozitiv de nituire și de reglare a pasului între eclise, după care am trecut la transpunerea în flux tehnologic. Supus condițiilor de exploatare, lanțul nostru s-a dovedit a fi mai bun decît cel adus din import. La ora actuală, în cadrul atelierului de piese de schimb din sectorul 2 de prelucrare mecanică, maestrul Gheorghe Lascu și oamenii săi produc lanțul cu pricina”.

Exemple de acest fel, exprimînd relația directă dintre reducerea cheltuielilor materiale și creșterea producției nete, ar putea continua. Ne-am oprit asupra citorva dintre ele, convinși fiind că am ilustrat nu numai înțelegerea deplină, la nivelul întregului colectiv, a importanței indicatorului producției nete, ci și eforturile tuturor oamenilor muncii de la „Semănătoarea” de a asigura, prin toate mijloacele, creșterea rapidă și accentuată a noului indicator, adevărată măsură a hărniciei lor.

N. VICTOR

„Avem un pământ de categoria a IV-a, dar pământul n-o știe. Iar noi ne facem c-am uitat-o”

Toamnă capricioasă, și cu ploii, și cu soare, dar cu un soare ce s-a strins în sine însuși, într-o cochilie ca de mele, ascunsă în făcălan de aburi, lăsând golul cerului larg și înalt ca un clopot peste dealurile Scăpăului. Toată suflarea satului Scăpău e pe cimp, adică pe dealuri. Săptezeci la sută din terenurile C.A.P.-ului se află pe dealuri. Pe micii de dealuri, pe ultimul țarm al anului, pe muchea cosmică se înconjoară cele din urmă pilpuri fierbinți, resturi dintr-o strălună, toridă și secetoasă vară, persecutate de ploii, persecutate chiar și de soare, de soarele care acum te atinge cu raze reci, ca antenele de gasteropode, ciclul lui septembrie, în plină amiază, e clar și lucid ca o dimineață. Îi citești toamnei destinul până la capăt, și-l găsești rotund ca și soarele sau ca și un fruct, brumat de primele răceli ale anotimpului sau aburit de suflarea muncii. Se muncește febril, fiindcă zilele s-au scurtat, fiindcă lucrările s-au aglomerat, colo se culege porumbul, dincolo se degajează cocenii, colo se fac arături, colo se discutește, dincolo se însămintăză culturile toamnei, treburile se împart în zece, în douăzeci, într-o sută, una e-n vâi, alta la poalele dealurilor, alta pe muchii, alta pe creștetul lor, calendarul lucrărilor e decis și de vreme, dar și de capriciile reliefului, construcția tabloului, adunat din toate aceste sfărâmături de priveliști, se face cu o unică vervă, ca și cum pictorul, autorul lui, ar lucra cu toate cele zece degete minjite de culori. Se muncește febril la grădina, la culesul legumelor, se culeg nucii, se muncește, pe dealuri, și cu tractoarele, și cu boii, se muncește sub soare, se muncește sub noaptea, la scipățul farurilor sau al focurilor aprinse pe culmi, la care oamenii își usucă hainele, ude de ploile zilei, pământul e ud, e călcat cu cizme de cauciuc, deși, după unii, e mai comod să lucrezi desculț, fiindcă e totuși cald, e înăbușitoare temperatura e-fertului, e mai comod să lepezi și cămașa, să mucești în maiou sau fără. Atmosferă de front, spectacol de front, de fapt o luptă de uzură, puțin spectaculoasă, nespuse de simplă și nespuse de complicată.

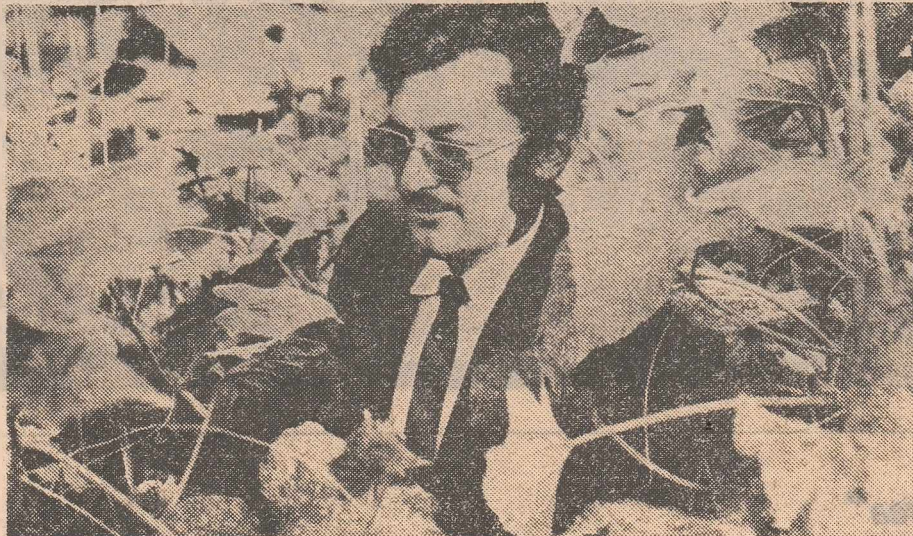
Toamnă grea, toamnă bună pe aceste dealuri mehedintene ale Scăpăului. În vară, la griu, s-au scos 2400 kg la hectar (ceea ce, pe aceste aride, reci, slabănoage piepturi sarmatice, trecute în scriptele funciare la „categoria a IV-a”, e mai mult decât bine), la sfeclă s-a ajuns la 30 de tone, la floarea-soarelui la 27, la porumb se prevăd 8500 kg la hectar, ceea ce iarăși este foarte bine.

Intr-un pîlc de oameni, pe o coastă de deal, Nicolae Bălăceanu, președintele C.A.P.-ului, bărbat trupeș, înalt, destul de tânăr, de fapt fără vîrstă, îmi întinde o mină fermă, dar și moale, privind prin ochelarii colorați (un fărăn cu ochelari de soare?!), nu, ai lui nu-s de soare, ci de vedere) parcă prin mine, parcă peste mine. Ochelarii lui mă înșeală, dar privirile celorlalți sînt clare. Clar, ei privesc peste mine. Mă întorc. Undeva, jos, în tipsia văii, se află tarlalele irigate, irigate proaspăt, abia din primăvara asta, iar în marginea lor, acolo unde s-au aștinut ochii oamenilor, se plimbă leșez un cocostire. „Iote-l, mă!, zice, vesel, unul din oameni, iote-l, veni, văi zisei eu că vine?” E un cocostire bătrîn și filosof. E un cocostire nedumerit, mi se spune. Își caută cuibul. Și-l caută, înainte de a zbura spre zările calde, pentru ultima oară, încă mirat că nu-l găsește. Toamna trecută l-a lăsat în bună regulă, dar în primăvară, cînd s-a întors, nu mai era. Raiul de odinioară al bălții, al celor 145 de hectare de bălți din tipsia văii, a dispărut. Au mai rămas din el, undeva, într-o margine a tarlalei, clădită stivă, doar niște stîrvuri lemnoase carbonizate, ce par, în lumina tulbură a amiezii, niște spinări de animale terfiare, acum deshumate. Focul nu le-a putut consuma, nici umezeala acidă a bălții care, cîndva, devora totul. Sînt resturi dintr-o arhaică civilizație a naturii, printre care, unic vestigiu viu, din aceeași familie cu stîrvurile lemnoase, se plimbă cocostircul, măsurind vegetația stranie a recoltei, apărută parcă într-o altă eră. Din cînd în cînd își ridică pliscul, lung, foarte lung, ca o sondă roșie. Pare să adulmece ceva. Adulmeacă, de fapt, o speranță. A revenit aici, înainte de a zbura spre sud, în speranța că balta, totuși, a reintrat în drepturi. N-a reintrat. Pe cele 145 de hectare irigate a crescut griul, a crescut porumbul. Griul, pe aceste tarlale, a ajuns la 3500 kg la hectar, porumbul de 10000.

Toamnă bună, după o vară aspră, arsă de secetă. În tarlalele irigate, puterea secetei s-a pierdut. Dar cele 145 de hectare sustrase secetei, din cele 1500 ale C.A.P.-ului, sînt numai o zecimală, și zecimala asta, în balanța recoltei, nu putea afirna prea greu. Drept pentru care, în rest, adică pe nouă zecimi din ogorul obștii, oamenii au trebuit să se bată, să lupte. Bătălia a început din primăvară, oamenii știau că vine seceta, ei au semnele lor,

știau deci că puhoaiile soarelui vor năpădi cimpia, știau că nu se pot retrage din calea lor, știau ce pierd, știau că trebuie să se bată. „Practic, cum v-ați bătut?”, îl întreb pe Nicolae Bălăceanu. Îmi arată palmele, scortoase, mari, grele ca niște lopheți (adică: „cu palmele!”), în-doile un deget și-l duce la frunte, ciocnind-o sonor (adică: „și cu capul!”). rîde, rid toți, acum le convine să ridă, au izbîndit, toamna e bună, și clipirea șirecătă din ochii oamenilor, întorși de la cocostire spre mine, semnele complice pe care și le fac cu coatele, pauza sufocantă ce se lasă după ris, tusea cu efect de accent a unuia, sînt, poate, unicul spectacol, cu valoare chiar de spectacol, de spectacol festiv, celebrînd recolta, pe care oamenii, în această clipă de toamnă, și-l dăruie, înainte de a se afunda mai departe, adînc, în toamnă.

„S-au bătut”, zice N. Bălăceanu, încă din iarnă, încă din toamnă, s-au bătut o toamnă, o iarnă, o primăvară, o vară, respectînd la literă tehnologiile, de la semănaul la timpul optim, de la densitatea înaltă a plantelor, de la erbicidări și fertilizări, s-au bătut pentru fiecare cultură, dîndu-i fiecarei ce trebuia să i se dea, potrivit prescripțiilor tehnologice, adică „fișei” care, la fiecare început de an, se

stabilește pentru oricare plantă. Fișa asta, zice N. Bălăceanu, nu stă-n sertarul meu, nici într-al inginerului șef Ion Șteve, nici într-al ingineriei Elena Olteanu, adică, desigur, toți cei numiți o au, dar o au și toți ceilalți, cei ce-o aplică, cei ce o fac recoltă, de la primul la ultimul om, de la șeful de fermă la tractorist. S-a bătut moneadă multă, mai temeinic ca în alți ani, pe erbicidări și fertilizări. Cu natura, scotelele sînt simple: nu-i dai, nu-ți dai, lei pământului șapte piei, fără să-ți pese (cum s-a mai întimplat chiar și pe-aici, pe la Scăpău), pământul devine indiferent, uituc, zgîrcit, ignorîndu-și îndatoririle lui anuale, ca și un om hrănit doar cu promisiuni și iluzii.

Acum zece ani, dețineau pe județ niște recorduri: la datorii în bancă (8,5 milioane lei), la valoarea normei convenționale a zilei-muncă (1 leu, da, chiar 1 leu, un kil de porumb și o jumă de kil de griu), la scoaterea scaunelor de sub președinți. Schimbaseră vreo șapte. Bălăceanu era activist raional de U.T.C., stătea aici, în casa părinților, făcea naveta la oraș. Tocmai se desființaseră raioanele, cam mirosea ce-l paște. Mai ales că, „la bază”, era tractorist, profesionist al cimpiei, nu al asfaltului. Dar el îndrăgise asfaltul, se voia „băiat de oraș”, drept care, în perioada aceea, aducîndu-și anghete de o mai veche boală, s-a internat la oraș, în spital. „Un șef”, povestește, l-a scos însă de-acolo, „numai pentru o zi”, i s-a spus, atît cit să conducă, în calitate de „cunoscător al realității”, adunarea generală a C.A.P.-ului din Scăpău. Oamenii locului l-au vrut pe el președinte, l-au ales, ce era să mai facă? Treabă, ce altceva ar fi putut să mai facă? Avea 24 de ani și era cel mai tânăr președinte de C.A.P. din județ. „Lasă, i-a zis „șeful”, n-o să rămii aci cit hăul; tu ești acum ca un vîtel contractat, cînd o să crești cineva o să te ridice”. A crescut, e voinic, nu l-a mai ridicat însă nimeni, s-a ridicat în schimb C.A.P.-ul. Datoriile la bancă au scăzut sub 100000 lei, peste puțin n-o să mai fie nici un leu, valoarea normei convenționale a zilei-muncă s-a ridicat acum, în acord global, la 42 de lei. Nu, meritul nu-i doar al lui, mă rog, sigur că-i și al lui, a primit și Ordinul Muncii clasa a III-a, dar mai presus de toate este al oamenilor, este și al pământului, da, al pământului, al acestui pîmînt de categoria a IV-a, care nu știe că-i de categoria a IV-a, iar ei se fac că au uitat. Lingă griu și porumb (atît se puneau înainte: griu și porumb, într-o monocultură care-i dădea pîmîntului plic-tiscală și subnutriție), cresc acum soia,

sfecla-de-zahăr, floarea-soarelui, uleiul de in, pepenii, „loilele multiflore”, adică gazonul, întîndu-i solului zelul de a produce, stimulat prin îngrășăminte, prin soiuri selecționate de plante, prin nepărăsirea de către om a nici unei palme de loc. Cincizeci de hectare de coaste pustii s-au plantat cu caiși și nucii. Sînt de trei ani pe rod. Au amenajat și o grădină de legume, fertilizată mecanic, cu apa captată din două izvoare. Au muncit pentru irigațiile care, curînd, se vor extinde. Au făcut și solarii, care, tot de trei ani, dau cele mai bune rezultate din tot județul. Au săpat și un heleșteu, l-au populat cu peste, anul ăsta livrează cam un vagon de erapi. Nimic din ceea ce ar putea însemna o valoare, o sursă de bogăție, un potențial dinamic, n-a fost ocîdit, n-a scăpat din raza prospecției, fiind atent evaluat, cîntărit, așezat grîjiului în zestrea cea nouă, ca într-o mare cămară gospodărească. Dealurile acestea de „categoria a IV-a”-a au devenit vaste antrepozite de materiale pentru o economie modernă, complexă, diversificată, dinamică. Pe culmile pline de ierbării s-au amenajat pășuni-model, adevărate peluze, stropite regulat prin grija norilor și tunse nu cu foarfecele, ci cu coasa, spre care urcă, de cîțiva ani, o cîrcă de 600 de vaci cu lapte. Sălbăciei mărețe a locurilor i s-a opus astfel o civilizație strînsă, avară, de fermă, administrată printr-o severă organizare. Povestea cu „fișele tehnologice” ale plantelor, știute de toți și respectate de toți, e simptomatice. Altă poveste, tot simptomatice, este c-au mai scurtat și rîrit ședințele, „le-am mutat pe cîmp”, zice Bălăceanu, astfel ca între deziderate și fapta muncii să se interpună cit mai puțină abstracțiune. Nimic nu trebuie să se piardă, nici un strop din sudoarea omului, din energia pîmîntului, din avuția obștii. Cînd au amenajat heleșteul, acum doi ani, și cînd s-a dus la Calafat, să ia „alevinul”, adică puii de crap, Bălăceanu, sub ochii stupefiați ai piscicultorilor de acolo, a umplut o lingură cu „alevin”. I-a

Cuvinte cu acoperire în fapte

În vara anului 1972, la Iași, inginerul Csaba Puskas termina Facultatea de electroenergetică. Avea să fie repartizat la întreprinderea de aparatură electrică auto și motoare electrice din Sfîntu Gheorghe. Numai că proaspătul inginer de atunci, ajuns la fata locului, constata cu surpriză că întreprinderea nu era altceva decît un imens cîmp cu o frumoasă cultură de cartofi. Altfel spus, nu începuseră nici măcar lucrările de investiții ale I.A.E.A.M.E.-ului din Sfîntu Gheorghe. I-au fost adresate, totuși, convențele urări de bun venit, i s-a dat marca cu numărul 13, care, după cum se va vedea, nu i-a purtat ghinion, și a fost trimis la „Electroprecizia”-Săcele, de unde vîntoarea întreprindere urma să preia cîteva piese electrice auto, fapt care s-a și întimplat în luna decembrie a anului 1973, cînd la I.A.E.A.M.E. din Sfîntu Gheorghe s-au produs primele patru piese: claxonul, bobina de inducție, elementul de depăzitare (o rezistență la bujie) și întrepătorul de baterie. Au trecut de atunci aproape cinci ani și I.A.E.A.M.E.-ul produce la ora actuală cîteva sute de piese și reperi.

„Au fost, sigur că da, mai ales la început, și momente dificile. Dar oamenii noștri, muncitorii noștri, români și maghiari, toți ca unul, au pus umărul acolo unde era mai greu. Cînd spun că au pus umărul mă refer în mod deosebit la faptul că s-au încumetat să gîndească tehnic, să intervină, cu soluții concrete, direct în procesul tehnologic, modificîndu-l, îmbunătățindu-l. Bineînțeles că o astfel de acțiune nu putea fi la îndemîna foarte tinerilor noștri muncitori abia ieșiți de pe băncile școlilor de calificare, ci ea a venit mai ales din partea celor peste 200 de muncitori mai în vîrstă, cei cu o înaltă calificare profesională dobîndită în cadrul „Electropreciziei” din Săcele și perfecționată aici, la I.A.E.A.M.E.-Sfîntu Gheorghe. Un amănunt nu lipsit de importanță ar fi acela că dacă i-ați întrebat pe unii din acești oameni, stabiliți acum, cu tot cu familii, aici, în Sfîntu Gheorghe, unde s-au simțit ei mai bine, la Săcele sau la I.A.E.A.M.E., cei mai mulți, dacă nu chiar toți, ar răspunde că aici la I.A.E.A.M.E., au trăit cu adevărat satisfacția muncii și priceperii lor. Nici pe departe nu este vorba că la „Electroprecizia” nu s-ar fi simțit în largul lor, că nu au avut, și acolo, satisfacții, deși eu personal am tras, pentru început, o astfel de concluzie pe care, pînă la urmă, am abandonat-o. De ce? Pentru că aveam să înțeleg mai tîrziu oamenii noștri, confruntîndu-se cu greutățile inerente începutului, au pus, pentru depășirea acestora, la temelie întreprinderii, ceva din însăși ființa lor.

Verbe, desigur, vorbe dar iată și faptele, adică argumentele inginerului Csaba Puskas. Asadar, la începuturile ei, întreprinderea preluase doar 4 piese de la „Electroprecizia”-Săcele, iar la ora actuală produce cîteva sute. În anul 1976, considerat a fi anul de vîrf al I.A.E.A.M.E.-ului, au fost asimilate 66 la sută din aceste piese. În primele luni ale acestui an, în scopul reducerii materialelor de import, a consumului de metal și a creșterii productivității muncii, a fost reproiectată peste 40 la sută din actuala producție, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului să se înregistreze o reproiectare de peste 60 la sută. Iată și altele cifre: anul trecut au fost înregistrate 58 de inovații din care 23 se aplică, realizîndu-se o economie de 4 milioane lei și 73,4 tone metal, cu trei tone peste angajamentul asumat. Una din cele mai importante inovații este, după cum mi s-a comunicat, cea a maistrilor Tiberiu Junger și Nicolae Zöldi, care au venit cu o soluție originală privind confecționarea unor miezuri magnetice precum și reducerea unei însemnate cantități de bachelită pe care la fel o importam. La loc de cînte poate fi amintită și prima inovație înregistrată la I.A.E.A.M.E., cea aparținînd tehnicianului Ioan Buzsi, care a fabricat un dispozitiv pentru sertizare (asamblare prin nituri) cu care a crescut de peste 10 ori productivitatea muncii. Importante, prin economia de metal înregistrată, sînt și reperatele confecționate de subinginerul Ioan Timaru și maistrul Alexandru Gaj, reperi ale întrepătorului bateriei masă, sau ale releurilor bateriei masă. Pentru confecționarea comutatorului cu cheie, carcasa era obținută prin 5 ambutisări la presă și 3 stanțări. Reproiectată total, carcasa, după ideea inginerului Ioan Vlad și a subinginerului Ladislau Palosy, se obține nu prin 8 operații, ci numai prin 2. Chiar și întrepătorii noștri, inginerul Csaba Puskas și inginerul Dan Hariton, au elaborat o nouă tehnologie pentru confecționarea claxonului preluat acum cinci ani de la „Electroprecizia”-Săcele, tehnologie prin care, la fiecare claxon, se obține o economie de 30 grame de metal. Sigur că da, nu e mult, dar, la un loc cu toate celelalte piese, în general destul de mărunte, economiile de metal s-au ridicat, așa cum am mai notat, la 73,4 tone anul trecut.

Flacăra revine **Metoda SANAB**

și-a confirmat public valoarea!

(Urmare din pagina 1)

motoare, construcții de mașini etc. Constatările tehnice ale tuturor acestora sînt cuprinse în câteva puncte din care spicim: se confirmă de către personalul tehnic și de execuție de la I.M.M.R. Brașov că au fost respectate condițiile tehnice indicate în Minuta din 14 august 1978: motorul a fost supus sub supravegherea R.N.R., conform cartului de serviciu, rezultatele fiind consemnate în anexa de calitate, bună. Motorul va fi montat pe automotorul 751 și va efectua probele de parcurs instructive. Motorul se va exploata în condiții normale C.F.R. Arboarele reparate la palierul nr. 4 se va monta pe un automotor stabilit de D.T.V. — I.M.M.R. Brașov (este vorba de un al doilea arbore cotit redat funcțiilor sale de același colectiv de la Brăila, n.r.). În vederea extinderii metodei de recondiționare a arborilor cotiți după metoda SANAB, de la motoarele Mainbach, delegația C.M.M.R. București propune: I.M.M.R. Cluj-Napoca va trimite un arbore pentru examinare; C.M.M.R. va trimite la S.N. Brăila desenul de execuție a arborilor cotiți cu caracteristicile de care dispun, prin delegat (material, duritate, compoziții chimice, caracteristici mecanice, putere, turație, presiune medie efectivă, locul ruperilor curente). (N.R. La primii doi arbori cotiți, inginerul Petre Buleci și tovarășii săi au lucrat după o metodă careia i-am spus „oarbă”, deoarece arboarele cotite recondiționate era foarte vechi și, în afara mărcii motorului cărui îi aparținea, nu a pus la dispoziția cercetătorilor nici un alt element tehnic, concret.)

Procesul verbal este însoțit și de un certificat, eliberat de către Registrul naval român (nr. 6486/78) din care rezultă elementele tehnologice folosite

și încă ceva care, pentru mulți, este mai important: „...motorul a fost supus probei la cald, pe bancul de probe, și rodat timp de 24 de ore, conform normelor I.M.M.R. Brașov, pînă la sarcina de 126 kg m la 1250 rot/min, ceea ce reprezintă încărcarea motorului la 100%.”

Ce ne spune în plus inginerul Petre Buleci: directorul Șantierelor navale Brăila, tov. ing. Traian Comșa, a acceptat, fără rezerve, experimentarea metodei sale în cadrul șantierelor, dar Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor este, după părerea sa, cel mai interesat în aplicarea pe scară foarte largă a noii metode. „Sînt însă convins că întreaga economie națională are de profitat de pe urma punerii la punct a metodei denumite de noi SANAB, deoarece arboarele cotite reprezintă pentru orice motor echivalentul inimii pentru organismul uman”. Am adăuga, folosind metafora lui Petre Buleci, că prima intervenție pe „inima” unui motor s-a realizat la Șantierul naval din Brăila, în premieră mondială! În această situație, ne întrebăm, ce părere au O.S.I.M.-ul, care nu a brevetat încă lucrarea, și I.C.P.P.R. din Reșița care a dat un verdict negativ? Oare Ministerul Industriei Constructoare de Mașini poate rămîne în afara discuției? Credem că nu și de aceea așteptăm punctul de vedere al acestei instituții, nu numai în lumina interesului național, dar și în aceea a posibilității de export care s-a născut odată cu punerea la punct și reușita experimentului de la Brașov a metodei românești SANAB. Ne mai gîndim dacă o întîlnire a specialiștilor din cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor cu cei din cadrul industriei constructoare de mașini nu ar fi cel puțin utilă măcar în sensul obținerii unor concluzii de-

finite care să transforme timida încercare de acum cîteva luni într-un procedeu de mare eficiență economică. Redacția revistei noastre ar găzdui cu mare interes o asemenea reuniune la care, bineînțeles, să ia parte și inginerii Petre Buleci și Weber Jean, precum și cei doi tehnicieni de la Brăila — Sandu Dumitru și Dumitru Niță — care au executat practic operațiile recondiționării.

Dr. ing. Tudor Ștefan e bucuros să vorbească despre metoda SANAB: După publicarea în „Flacăra” a reportajului despre Petre Buleci am fost foarte solicitat, toți cei interesați adresîndu-mi întrebări și solicitîndu-mă să-i sprijin. Mi s-a întîmplat chiar în vara aceasta, în timp ce mă aflam în concediu în Poiana Zînelor, de la Covasna, să fiu interpellat de un tehnician care mă cunoștea. Practic, am ajuns printr-o întîmplare să mă ocup de probleme de tracțiune, tocmai pentru că rămăsesem fără acel automotor cu ajutorul căruia ne făceam verificările în linie. Părerea mea este că realizarea lui Buleci este absolut excelentă. SDV-urile folosite la construcția motoarelor „Ganz” nu mai existau, așa că el a luat o treabă de la zero și a dus-o la bun sfîrșit. Bravo lui! După ce i-am trimis primul arbore cotit să încerce să-l repare, am mai trimis încă unul, rupt în alt loc, de data aceasta de la un motor „Mildbach”, pentru ca Buleci să-și poată extinde studiul și în alte condiții decît cele oferite de primul viibrochen. Să dețină, prin urmare, două variante. La Brașov s-au demonstrat, pe viu, viabilitatea și ingeniozitatea ideilor lui Petre Buleci. M-a emoționat faptul că tehnicienii și lucrătorii din domeniul tracțiunii au arătat o mare receptivitate pentru noutatea reprezentată de metoda tovarășilor de la Brăila.

Refuzul oboselii de-a îndrăzni și crea

(Urmare din pagina 1)

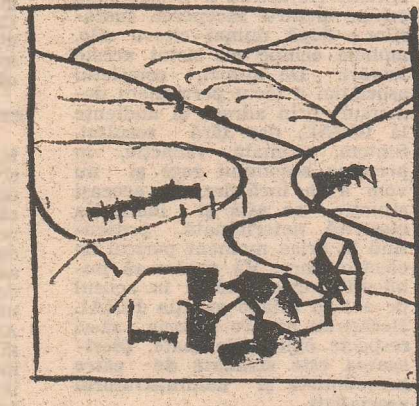
titivi pe piața mondială înscamnă ca pe planșeta proiectanților să se afile, chiar înainte de a se fi trecut, practic, la lansarea în producție a unei mașini sau a unui obiect, ideea unui produs și mai nou; mai bun, mai ieftin, realizat din materiale aflate mai ușor de obținut, cu aspect estetic mai atrăgător.

Desigur, toate acestea înseamnă să spui un categoric „nu” automulțumirii, oricît de înalți ar fi fost parametrii atinși, într-un domeniu sau altul. În ritmul atît de dinamic al epocii contemporane eșecul automulțumitului, al celui ce se hrănește doar din laurii victoriilor anterioare este de-a dreptul lamentabil.

„De aceea trebuie învățat și iar învățat — ne spunea la începutul acestui an, 1978, tovarășul Nicolae Ceaușescu — studiat și dat — ca să mă exprim într-un limbaj mai plastic — friu liber gîndirii, creației, imaginației, bazîndu-ne însă pe realități, pe studierea cerințelor dezvoltării economice-sociale...”

Superb refuz al oboselii de a îndrăzni, de a crea!

Cumpănită, gîndirea secretarului general al partidului nu îndeamnă, după cum limpede se vede, la extravagante, la un revoluționarism pueril. Înnoirea are în viziunea sa o puternică consistență, izvorul ei constituind o temeinică cunoaștere a vieții, confruntarea a tot ceea ce a fost creat, sau se propune a fi creat, cu pulsul veșnic ozonator al cerințelor pe care viața le ridică de la o etapă la alta.

HORIA ROȘCA ■

— Se știe că bolile cardiovasculare fac ravagii pe plan mondial, reprezentînd — după statisticile O.M.S. — principala cauză de mortalitate. Vă propun să discutăm mai mult pe această temă, rugîndu-vă pentru început să ne vorbiți despre inimă. Se poate spune, tovarășe profesor Dimitriu, că inima este cel mai delicat organ al omului?

— E organul cel mai vechi, cel mai fragil și cel mai solicitat, fiind singurul care lucrează fără încetare tot timpul vieții. Alte organe se mai odihnesc, inima niciodată. Ea începe să funcționeze încă înainte de naștere, din stare fetală, primind apoi, toată vremea, informații din întreg corpul. Altfel zis, inima este cea care achită nota de plată a organismului.

— Frumos spus, cred că am găsit titlul. Vreți să continuați?

— Ea precia, adesea, necazurile altor organe. Înregistrează pînă și defecțiunile ficatului, cu care ai fi tentat să crezi că n-are nici în clin, nici în mîncă. Nu-i așa. Automat, un cirotic este și bolnav de inimă. Cînd obosește prea tare, creierul se apără prin somn, transferînd dificultățile sale asupra inimii. În cariera mea, am fost martorul mai multor crize anginoase declanșate în somn. Ba mai mult, ea se poate tulbura, uneori cu consecințe dintre cele mai grave, la bucurii foarte mari. Aceasta e, în câteva cuvinte, inima, organ de maximă importanță pentru echilibrul organismului uman.

— Unii îl aseamnă cu o pompă. Au ei dreptate?

— Firește. E o pompă care muncește fără răgaz zi și noapte, făcînd să circule cam 5 litri de sînge pe minut. Gîndiți-vă cît de mare este efortul ei pe durata unei vieți, ce activitate extraordinară depune inima pînă la, să zicem, 70 de ani, media de vîrstă a populației din România de azi. Îndrăznesc să afirm că omul, chiar dacă a ajuns să se plimbe prin cosmos, stăpînînd cele mai complicate procese ale naturii, n-a reușit să inventeze pînă acum un asemenea aparat. Și nici nu cred că va inventa vreodată. De altfel, nu-i nici un secret faptul, acceptat de toți oamenii de știință, că fantastica rezistență a materialului biologic, cu puterea lui de a se refăce și autorepara, reprezintă una din minunile fără egal ale lumii care ne înconjoară.

— Să înțeleg din cuvintele acestea că inima are o rezistență neobișnuită? E așa, e altfel? Pare să existe o neconcordanță în cele ce spuneți, de vreme ce, după cum sîntem mereu avertizați, in-

fațel face tot mai multe victime! Cum se împacă una cu cealaltă, tovarășe profesor?

— Infarctul reprezintă una din cele mai frecvente boli ale contemporaneității și, cum ziceați, principala cauză de mortalitate pe plan mondial. Dar numărul mare de decese nu spune încă totul pentru că, viața omului fiind limitată în timp, are mai puțină importanță dacă, după ce ai împlinit vîrsta de 80 de ani, te prăpădești de infarct sau de altceva. Omul nu e veșnic și el trebuie să se obișnuiască cu asta. Din păcate, statisticile recente indică o scădere vertiginoasă a vîrstei de vîrf a infarctului, coborînd în prezent pînă la 56 de ani. Din acest punct de vedere, pericolozitatea socială

se poate vorbi despre un proces de uzură accelerată a organismului? Dacă da, care sînt cauzele lui și, mai ales, cît din ele de modul de comportare al fiecărui individ?

— Ereditatea are și ea un cuvînt de spus. După cum a fost programat de genetică, fiecare vine cu un anumit material, cu o anumită constituție. Dar rolul cel mai important revine experienței trăite, modului de comportare, de fapt, din alăturarea acestor elemente rezultînd omul cu problemele sale. Dacă factorii ereditari nu pot decît declanșa sau, cel mult, agrava uzura, în schimb un mod de comportare greșit, cu abuzuri și excese, poate distruge organismul mult înainte de vreme, fără nici un fel de intervenție din

„Inima este
cea care achită
nota de plată
a organismului”

● Constantin Gheorghe Dimitriu; născut la 3 aprilie 1915, la Iași; absolvent al Facultății de medicină din același oraș, promoția 1939; profesor doctor docent, șeful Clinicii medicale de la Spitalul de urgență din București; peste 250 de lucrări științifice; mai multe cărți și manuale; membru al Societății internaționale de medicină internă, al Ligii europene și al Societății franceze de reumatologie, al Academiei de științe din New York; distins cu ordine și medalii.

partea eredității.

— Firește, sînt abuzuri și abuzuri. Despre consumul excesiv de alcool s-a vorbit adesea și lucrurile par să fie clare pentru toată lumea. Mai devreme sau mai tîrziu, alcoolul bătut în cantități industriale ucide. Cred că și în privința pericolelor pe care le așază în fața sănătății omului tutunul s-a discutat abundent, cu toate lămuririle de rigoare. Gîndind așa, nu-mi rămîne decît să vă propun să dezbătem problema alimentației. Sînteți de părere că omul modern mîncă mai mult decît trebuie? Da au ba?

— Fără îndoială. Există o sumedenie de explicații pentru acest fenomen, legate fie de instinctul de conservare, fie de foamea biologică, fie de neliniștea cu care individul a rămas, din epoci mai îndepărtate ale civilizației umane sau din anumite perioade ale biografiei sale, față de hrană, dar ele conțeau mai pu-

țin. Contează ceea ce mîncăm, cît și cum. Din acest punct de vedere, nu stăm prea bine. Se mîncă mult și se consumă în exces alimente mai puțin utile organismului, cum sînt, înainte de toate, grăsimile și dulciurile. Drept urmare, numărul obezilor sau al persoanelor cu surplus de greutate a crescut considerabil, din rîndul acestora recrutîndu-se marea majoritate a bolnavilor de ateroscleroză. Pînă nu demult, se credea că ateroscleroza e o maladie proprie bătrîneții, dar cercetări mai noi au demonstrat că obezitatea poate începe devreme, uneori din primii ani ai vieții, statisticile susținînd că 40 la sută din obezii adulți au fost obezi și în timpul copilăriei, ca urmare a unui regim alimentar necorespunzător. Lupta împotriva obezității trebuie declanșată cît mai timpuriu, încă înainte de instalarea deprinderilor. Simbolurile de altădată ale omului despre sănătate — copilul dolofan și femeia cu obraji bucălați și rumeni — nu mai sînt astăzi recunoscute, la o vreme la care întreaga lume civilizată se preocupă din ce în ce mai serios de păstrarea echilibrului ponderal, avertizată că un plus de greutate corporală poate conduce la tulburări ale stării de sănătate. Dacă vrea să fie sănătos, omul trebuie să aibă mereu la îndemînă un cîntar, greutatea normală a unei persoane adulte netrebuînd să difere prea mult de cea din adolescență, perioada în care are loc revizia generală a organismului. Programarea lui pentru tot restul vieții.

— Concret, ce înseamnă 10 kilograme în plus?

— Supunerea inimii la un efort suplimentar. Supraincercarea articulațiilor. De aici, o uzură mai rapidă a organismului și mai multe porțițe deschise în fața bolilor.

— Tovarășe profesor, am plecat de la una și, din vorbă în vorbă, am ajuns la alta. Înainte de a pleca, v-aș ruga să-mi răspundeți sincer la o ultimă întrebare. Ce credeți despre dumnea-voastră? Aveți un organism sănătos?

— Tun.

— Perfect. Cum ați ajuns să-l păstrați?

— Ducînd o viață cumpătată, lipsită de excese. Fără alcool, fără tutun, cu mese frugale și regulate. Cît m-au lăsat alții, am fost calm. Am făcut multă mișcare și, de 3 ori pe săptămînă, am jucat tenis.

— Să nu uit. Măsurăți 1 metru și 89 de centimetri, cîntăriți 85 de kilograme. Vă mulțumesc.

OVIDIU NEGOIȚĂ ■

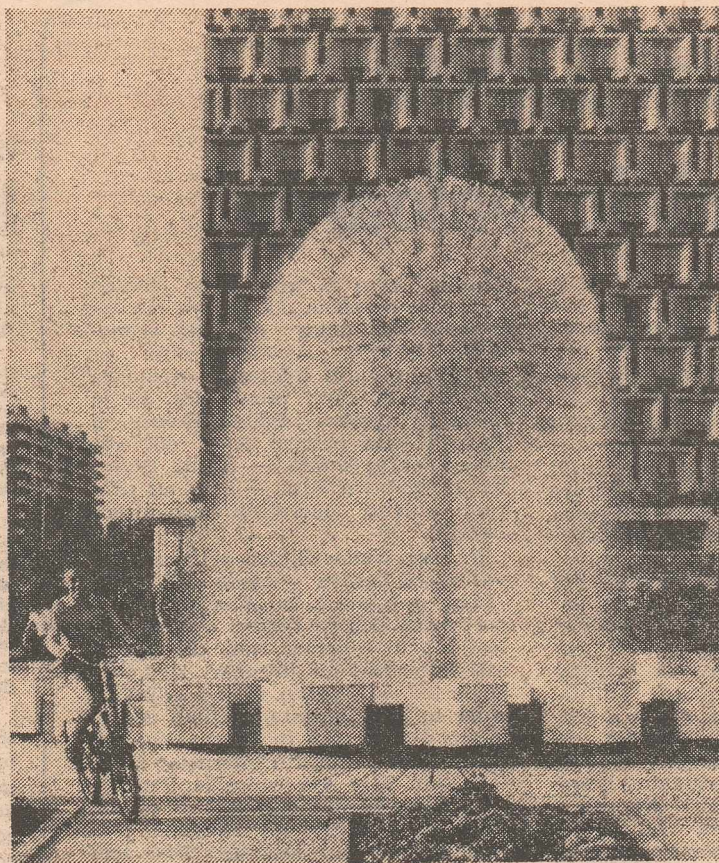
Sînt muncitor la Cooperativa „Arta populară vilceană”, și revin asupra unei probleme, și anume: pe lunile mai și iulie 1978, conducerea cooperativei mi-a reținut retribuția, retribuție care nu mi-a parvenit nici pînă astăzi. Menționez că acest lucru s-a făcut fără a-mi da nici o decizie de imputație sau vreun act justificativ al reținerii în cauză, că subsemnatul nu a adus nici un fel de prejudicii cooperativei, și că sînt obligat a socoti acest act drept un abuz al conducerii cooperativei și al contabilului șef — asta în caz cînd nu s-o fi strecurat vreo eroare birocratică, dar de care eu nu mă pot face vinovat. (Eugen Popescu, Rm. Vilcea)

Mă numesc Mircea Dumitrescu, domiciliat în orașul Sinaia, str. Karl Marx nr. 17, bl. 1, sc. 1, ap. 11, și vă fac cunoscut că în urma memoriului din 12 aprilie a.c. adresat revistei „Flacăra”, mi s-a rezolvat problema locativă. Cu această ocazie, vă rog, dragi tovarăși de la „Flacăra”, să primiți din partea mea cele mai calde mulțumiri pentru strădania și insistențele depuse, fără de care, deși justă, problema locuinței nu mi-ar fi fost curînd rezolvată.

Asociația locatarilor din Bd. Nicolae Bălcescu 32-34, sectorul 1, București, a solicitat încă din luna martie a.c. reparația instalației de încălzire și refacerea instalației electrice, care în urma seismului a suferit avarii serioase. În luna mai a.c., ICRAL Herăstrău a trimis două echipe pentru începerea lucrărilor; după numai câteva zile, ambele echipe au sistat aceste lucrări. De atunci, comitetul asociației a făcut permanent demersuri prin adrese și audiențe la ICRAL, dar fără rezultat. Sîntem, stimată redacție, în preajma sezonului rece și nu vom avea încălzire. În aceeași situație se află și instalația electrică, neterminată, prezentînd în orice moment pericol de electrocutare. Vă rugăm să publicați aceste rânduri în sensul de a i se atrage atenția ICRAL Herăstrău că are datoria să-și respecte obligațiile luate. (Scrisoarea este semnată de către președintele și administratorul asociației)

Din partea M.I.C.M. — Institutul Național de Motoare Termice:

„Referitor la articolul „Prea inecți pentru o idee atît de mare” apărut în nr. 35/1978 al revistei FLACĂRA, în care s-a evoluat realizarea și prezentarea „motorului fără vilbrochen” al inventatorului timișorean ing. Iosif Roșiu, apreciindu-se că I.N.M.T. se cuvenea să fie mult mai receptiv la această idee, vă comunicăm: fără îndoială considerăm că activitatea noastră în acest domeniu mai poate fi îmbunătățită, fapt pentru care acționăm în acest sens. Referitor la invenția tovarășului Roșiu, specialiștii I.N.M.T. delegați

O frumoasă și inedită fîntînă arteziană — o adevărată bijuterie de artă — completează armonios, de puțină vreme, aspectul de mare fluentă din fața Casei de cultură a sindicatelor din municipiul Galați. Noaptea mai ales, noua fîntînă gălățeană oferă trecătorilor clipe de des-

tindere și feerie. „PUFUL DE PĂPADIE” pe care-l vedeți în fotografie este rodul muncii colective al unor oameni iubitori de frumos de la Șantierul naval, grup avîndu-l în frunte pe tehnicianul Mircea Roibu. (Telemac Sîriopol, Galați).

În diverse comisii de analiză, și-au prezentat punctele de vedere, prin care se relevă faptul că funcțional soluția este corectă, dar că din punct de vedere tehnic caracteristicile unui astfel de motor nu vor putea depăși sau echivala pe cele ale unui motor în soluția clasică. Avînd în vedere faptul că există realizat de către autor un motor experimental, I.N.M.T. a înaintat prin adresa 4056 din 5 august a.c. către C.N.S.T. o propunere de contract privind testarea acestui motor în vederea clarificării revendicărilor formulate de autor. Aprecîm că rezultatele experimentărilor vor asigura elementele de bază necesare luării unei decizii privind acest tip de motor.”

Din partea Consiliului popular al sectorului 3:
„Urmare scrisorilor adresate de Carmen Stamatopol din București, Calea Grivitei nr. 107, sectorul 8, prin care solicită sprijin pentru mama sa Ecaterina Dobreanu din București, bd. Republicii 127, sectorul 3, în vederea unei extinderi de spațiu, vă comunicăm: cererea

de extindere a numitei Ecaterina Dobreanu a fost aprobată de Comitetul Executiv al Consiliului popular al sectorului 3.”

Primiți din partea tovarășului GRIGORAȘ IANCU, domiciliat în Constanța, strada Panett Francisc nr. 17, următoarea scrisoare pe care o reproducem:

„Sînt tehnician și lucrez în cadrul compartimentului „protecția muncii” de la Întreprinderea de exploatare portuară Constanța. Cele ce voi relata nu mă privește direct, dar cred că oricare altul, cu condiția de a fi om de omenie, ar fi procedat ca mine, scriindu-vă. Lucrez, după cum am mai spus, la un compartiment de protecția muncii, unde, între altele, se face verificarea și avizarea certificatelor medicale cu mențiunea „accident”, indiferent că acesta s-a produs în timpul muncii sau în afara ei. Pe data de 7 septembrie a.c., s-a prezentat la compartimentul nostru tovarășul Doros Constantin, macaragiu auto la secția I exploatare portuară — Întreprinderea de exploatare portuară, cu un certificat medical, cu mențiunea „ac-

cident”, pentru o scutire de patru zile — de la 28 la 31 august a.c. Din declarația dată de accidentatul D.C., reproducem următorul pasaj: „în seara zilei de 26.08.1978, am mers împreună cu familia la Mamaia, iar la inapoieră către casă, în jurul orei 24, traversam autostrada spre stație și am fost accidentat de mașina nr. 3-B-503, condusă de tov. CORNEL CONSTANTINIU. În urma accidentului am suferit fisuri la piciorul stîng și leziuni la cap. Tovarășul Doros ne-a mai relatat, verbal, că după producerea accidentului Cornel Constantin — cunoscutul interpret de muzică ușoară — a oprit mașina la circa 50 de metri, s-a uitat spre locul unde căzuse Doros, după care a dispărut cu o viteză și mai mare. După ce și-a revenit cit de cit, Doros a plecat în căutarea făptașului, s-a interesat la miliție, a urmărit programul cîntărețului în ziarul „LITORAL” și astfel a ajuns să descopere hotelul în care locuia. La prima vizită, soția lui Cornel Constantin i-a răspuns că acesta, adică soțul ei, este plecat de câteva zile în străinătate, apoi — după ce Doros i-a replicat că atît el cit și ceilalți cetățeni care se aflau în stația de autobuz la producerea accidentului l-au recunoscut atît pe Cornel Constantin cit și mașina lui, el fiind de mai multe zile pe litoral — soția i-a răspuns că soțul a plecat în străinătate chiar în ajun. Doros însă, pe baza programului lui Cornel Constantin, publicat de ziarul menționat, a reușit să-i dea de urmă. Credeți că a avut remușcări, sau și-a cerut scuze? Da de unde! A început să amenințe, a spus că a părăsit locul accidentului ca să ajungă cit mai tute la miliția Constanța pentru a anunța accidentul etc. La întrebarea lui Doros dacă nu era dator să plece în ajun, conform legii, să rămînă la locul accidentului și, eventual, să urce pe accidentat în mașină și să-l transporte la cel mai apropiat post de prim ajutor, Cornel Constantin n-a găsit alt răspuns decît: „Dacă nu-ți convine ceva, mă dai în judecată!”, și l-a întors spatelui. Iată pentru ce v-am scris. Încă o dată vă spun că, deși nu mă privește direct, nu putem să nu vă scriu. Septembrie, 1978.”

Consiliul popular al județului Mureș:

* Clădirea la care se referă cititorul dv., Moldoveanu Valentin din București, este fostul castel „Haller”, situat în comuna Sînpaul, căruia după trecerea în proprietatea statului i s-au dat diverse destinații în raport cu nevoile locale. Pe parcursul anilor castelul a suferit deteriorări, ceea ce a impus ca în 1959-1960 să se efectueze unele reparații la zidărie și tencuială. Și pentru anul în curs s-au destinat fonduri în vederea reparării copertinei. Ca urmare a faptului că actuala destinație (depozit) nu duce la valorificarea optimă a castelului, Comitetul executiv al Consiliului popular județean a dispus efectuarea unor studii în vederea reamenajării. Lucrările

de reamenajare pentru transformarea clădirii în spital, complex sportiv sau școală ar necesita cheltuieli însemnate (circa 4 milioane lei) și încă nu a fost găsită posibilitatea de finanțare a lucrărilor respective. Problema rămîne și pe mai departe în atenția Comitetului executiv al Consiliului popular județean.

Sîntem un grup de tineri muncitori tipografi de la I.P. ETICART din București. În urmă cu un an și ceva, întreprinderea noastră a fost preluată ca secție, în cadrul M.E.F.M.C., de către I.C.C. MUCART din Cluj-Napoca. De atunci s-a pus problema mutării sediului întreprinderii într-o altă clădire; a urmat un an de discuții la nivel de minister care nu au dus însă la nici un rezultat. Între timp, I.C.C. MUCART Cluj-Napoca și-a asumat răspunderea de a lua utilaje în valoare de milioane lei, știind bine că nu au posibilitatea de a le pune în funcțiune, ele fiind depozitate în stare de conservare. Dar cea mai gravă problemă a venit acum cîteva zile cînd am fost obligați să primim la utilajele ultramoderne din tipografie, zăcînd în ploaie, acoperite doar cu polietilenă. Unde? În curtea întreprinderii noastre din strada Emil Bodnăraș nr. 94, sectorul 7, și la Fabrica de carton ondulat și confecții din bd. Ion Șulea unde, zice-se, peste aproximativ un an ni se va construi și nouă un sediu corespunzător. De ce atîta stagnare din producție cînd s-ar fi putut proceda altfel? Noi am crescut odată cu această întreprindere. Aproape un an de zile am fost alături de constructorii și am participat la înălțarea clădirii. Utilaje în valoare de zeci de milioane, care au necesitat mari investiții din bugetul statului, au fost montate sub ochii noștri. Vă închipuiți cum ne-a venit cînd am fost obligați să vedem aparatele noastre, mașinile de tipărit, puse la „conservare” în localuri cum ar fi cel al F.C.O.C. București, care stă să cadă la un vînt mai puternic, conducerea întreprinderii ne-reușind măcar să consolideze clădirea avariată anul trecut, fiind necesari și acum stîlpi de susținere! Ne întrebăm, cei din conducerea Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții, ce au de spus despre această situație? (Scrisoarea este semnată de un număr de 46 de tineri ai colectivului de pregătire a formei, împreună cu maestrul lor)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.
● FLACĂRA* nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Nu numai gramatica suferă în birourile I. J. L. F. Olt

„Aici, la noi (Complexul legume-fructe Bals, județul Olt), dacă sesizezi ceva riști să fii trimis acasă, în sensul că îți poți pierde piinea. Eu însă, scrie mai departe Mateița Dobrușanu, vreau să rămîn cu conștiința împăcată că mi-am făcut datoria de om și cetățean”. În continuare, scrisoarea arată că unitatea respectivă lucrează în pierdere, fapt de pe urma căruia au de suferit și lucrătorii ei, prin diminuarea retribuției. „Principalul vinovat în această situație îl consider pe tov. director Traicu Demetrie, deoarece nu se preocupă de bunul mers al unității. Se ocupă, în schimb, de organizarea meniului zilei în cadrul depozitului. Aici se mîncă și se bea ca la nuntă (plătim chiar bucătăreasă). Mesei îmbelsugate îi urmează un joc de noroc, unde tov. director antrenează și alți lucrători. Într-o zi ni-am îngăduit, nu în calitate de subaltern, ci în calitate de om, să-i fac o observație în legătură cu jocurile de noroc, pentru că tulbură liniș-

tea biroului de contabilitate, unde muncesc și eu. Mi-a răspuns că nu am dreptul să îl trag la răspundere, el fiind suveran în unitate...”
Voi cita acum din referatul trimis redacției de către I.J.L.F. Olt, sub semnătura directorului, ing. I. Lazăr. Precizez că nu am intervenit în text nici măcar cu o virgulă, deci toate perlele de stil aparțin în exclusivitate autorilor referatului.
„...În ce privește activitatea Directorului de Complex lucrurile nu se confirmă în totalitate. Mai întîi că el așa a găsit situația de fapt, iar complexul a suferit și suferă de evidența contabilă care permanent nu a oglindit realitatea economică ceea ce a făcut a nu se cunoaște situația și unde să acționeze întreprinderea... Tov. Traicu este adevărat a manifestat neglijență, motiv pentru care i s-a atras deseori atenția, a fost chemat în fața conducerii, unde i s-a imputat multa neglijență și lipsa de prezentare față de salariați. În continuare s-au luat măsuri de schimbarea șefului de depozit iar tov. Oancea Elena a primit și sarcini de normator... În intîmpinarea celor sesizate I.J.L.F. Olt a dispus o inventariere generală a unității cu toți revizorii întreprinderii pentru a pune de acord evidența unității. La această dată situa-

ția financiară este favorabilă. Iar pentru îndreptarea lucrărilor tov. Traicu i s-a atras atenția în COM că dacă va continua în a nu urmări problemele legate de realizarea veniturilor se va merge pînă la scoaterea din muncă.”
Propunem, însă, conducerii I.J.L.F. Olt să mai mediteze asupra situației de la complexul în cauză și, mai cu seamă, asupra răspunsului la sesizarea trimisă spre cercetare și soluționare de către redacția noastră. Și spunînd aceasta, nu ne gîndim numai la agramatismul de care suferă referatul primit (penibil totuși pentru o întreprindere județeană ce are director cu studii superioare), ci mai ales la alte vicii, mult mai grave, ce se întrezăresc printre rînduri. Chiar dacă acel Traicu Demetrie nu are mai grele păcate decît recunoaște referatul — făcut cu vîdită grijă de a-l scăpa oarecum — tot ne împiedicăm în acea ultimă și memorabilă frază ce precede semnătura tovarășului director ing. I. Lazăr. Cu „i s-a atras atenția”, „dacă va continua” ș.a.m.d. ne face să ne gîndim mai degrabă la un învățător blajin care amenință șăgalnic cu degetul pe un școlar zburdălnic.

MIRCEA FODOREANU

Poșta redacției

- Elena Onea — Baia Mare. Comitetul județean Maramureș al P.C.R. ne-a comunicat că ați fost încadrată la Auto-baza călători, în funcția de primitor-distribuitoare.
- Victor Mocioac — comuna Beleți-Negrești (Argeș). Pensa v-a fost sistată pentru verificări. Acum sînteți repus în drepturi, urmînd a primi pensia și pentru lunile anterioare.
- Elena Atanca — București. Vi s-a aprobat transferul în cadrul secției montaj 1, unde veți lucra în meseria dv.
- Constanța Luca — Ghimbav (Brașov). S-a stabilit de către conducerea șantierului să vi se trimită pensia alimentară cu mandat poștal.
- Călin Maxim — Drăgășani. Scrisoarea pe care ne-ați trimis-o este ilizibilă. Reveniți.
- Neculai Bucur — București. Prezentăți-vă cu o cerere scrisă pentru recuperarea sumei la ICRAL Colentina, Centrul nr. 1 din str. Săgeții 9.
- Elisabeta Popescu — Craiova, IJGCL Dolj are obligația să asigure condițiile ce se impun în executarea lucrărilor de canalizare.
- Asociația de locatari bl. 4, bd. Lacul Tei — București. Grupul 2 de șantiere, conform graficului, are obligația să dea în folosință scările C și D în trimestrul IV a.c.
- Agapia Naharniac — Voroneț (Suceava), Ioan Ciucă — Giurgiu, Maria Ambruș — Sibiu, Liana Peșinaru — București. Dacă doriți, puteți trece și pe la redacție, dar, oricum, trebuie să ne scrieți.
- Iosif Covaci — București. Ni s-a comunicat că ați fost încadrat la Spitalul clinic Colțea.

MARGA NEDELEA

I. E. M. I. — București

Un loc unde fiecare zi naște o idee

Ar putea fi chiar o anecdotă, dar nu e. Cu vreo cîțiva ani în urmă, la poarta institutului de cercetări pentru componente electronice, o întâmplare unică în felul ei. Un venit din afară oferea portarului o plasă de plastic plină cu elemente tranzistoare noi. Sint de la voi dar nu le putem folosi în întreprinderea noastră. Nu le primesc, astea sint valori, vorbește cu șefii, răspundea cehălalt.

Se întimplase ca institutul să realizeze prin cercetare proprie și apoi prin microproducție o primă sașă de tranzistoare menite să înlocuiască similarele de import pe care I.E.M.I. (întreprinderea de aparate electronice de măsură și industriale) le folosea pentru produsele sale. Poate că utilizatorii, cei din întreprinderea beneficiară deci, n-au știut ce îmbunătățiri să facă montajelor electronice pentru a folosi noile produse, poate că nici institutul nu realizase tranzistoarele la parametrii cei mai buni. Faptul a trecut și, firește, a fost uitat. Oamenii de astăzi ai întreprinderii, aceiași de ieri, nu numai că au învățat — pe atunci I.E.M.I. era abia înființată — să folosească tot ce este mai economic și în același timp trainic pentru produsele lor foarte pretențioase, dar și să îmbunătățească continuu munca, implicit rodul ei, de fapt să aducă în mod continuu acest rod în virful piramidei industriale, așa cum îi stă bine pretutindeni electronicii. Altfel spus, acești oameni înțeleg cu gravitate sensul major al răspunderii de a lucra într-o ramură industrială de care se leagă dezvoltarea altor ramuri, dezvoltare cu mari implicații sociale.

PRODUCȚIA — exprimată în diferiți indicatori de bilanț, după cum vom vedea, aceștia sint pozitivi — include în ea ca un element intrinsec ceva care nu poate fi exprimat într-un limbaj scriptic de contabilitate. Este vorba de creativitate. Oamenii de aici, ca pretutindeni de altfel, înmulțesc caratele picăturilor de sudoare cu strălucirea ideilor.

La prelucrări metalice, o secție care, prin utilaje și profesii, se aseamănă în parte cu uzinajul unei întreprinderi metalurgice, sint produse structurile metalice ale aparatelor electronice, structuri cu rol, de cele mai multe ori, multiplu. Se consumă metale de tot felul, uneori chiar prețioase. Gheorghe Pitulice, un om care parcă în ciuda numelui este robust și calm, un titular de drept în comisia tehnică economică unde alături de inginerii de mai multe specialități a-vizează — printre altele — introducerea noilor produse în fabricație, acest om, deci, are o preocupare fermă: reducerea consumurilor de metale. „Vedeți, zice el, unele le importăm, duralul de pildă. Costă, nu?! Și citeodată întirzie transportul. Ce te faci? Un cadru de susținere pentru o instalație de radioemisie era prevăzut din documentație să fie executat din acest dural. Cînd am făcut prima bucată am văzut că prelucrarea lui pe mașini costă timp, nu glumă. Am făcut noi un cadru din tablă

groasă de oțel și am constatat că înlocuiește perfect piesa inițială. În plus, mari economii de material și manoperă. Firește propunerea noastră a fost avizată de conducerea tehnică”. Tot aici tînărul inginer Mihai Ciobanu, un om căruia îi place mai mult halatul albastru decît scaunul din birou și nu-i dă mirare dacă te gîndești că într-adevăr „doar văzînd și făcînd” rezolvi ceea ce se cheamă o problemă curentă, este sufletul unei adevărate mișcări de organizare și perfecționare a propriilor metode de muncă din atelierele secției. El însuși s-a ocupat și a tradus în fapt introducerea unei metode moderne de sudură (în mediu de argon) bucurîndu-se acum alături de ceilalți de efectele ideii: productivitatea muncii a crescut cu 20 la sută la toate categoriile de piese sudate. Și, tot aici, în urma sesiunii făcute de către soția inginerului, tovarășa Florena Ciobanu din compartimentul de proiectări, care în glumă, adică zîmbînd cu destulă căldură, revendică dreptul asupra inovației, s-a realizat o nouă tehnologie la prelucrarea antenei pentru radioemitor: în locul rolului pe strung o seritizare pe presă, o operație „mai simplă, totul dintr-o singură apăsare”. Economie de timp și siguranță în exploatarea produsului; autori, muncitorii din secție și mai ales maestrul strungar Ilie Mărgărit. Vorbînd despre îmbunătățirile tehnologice, inginerul Mădălina Stamate spunea: „Zilnic se naște o idee. Multe sint ale compartimentelor tehnice. Pentru noile tipuri de radioemitoare, proiectanții au redus parcul de SDV-uri, (scule și dispozitive prelucrătoare) la jumătate, iar în jumătatea rămasă sint folosite și unele SDV-uri vechi pentru piesele tipizate. Asta ca să dau doar un singur exemplu. Foarte multe propuneri vin de la oamenii care lucrează direct în linile de fabricație, acei oameni care sesizează poate cel mai bine unde și ce se poate îmbunătăți. Constantin Turcu și Stelian Grigore sint doar doi dintre aceștia. Astfel sint comprimate operațiile de prelucrare, sint înlocuite piesele de metal cu unele de masă plastică. La acoperiri galvanice, anumite repere n-au mai fost argintate, ci acoperite cu nichel și cadmiu. Rezultatul: economii de circa 30 de kilograme de argint”.

În secția de radiocomunicații profesionale se produc toate acele minuni ale electronicii moderne, mici aparate pe care astăzi le găsim în cabina mecanicului de tren, la îndemîna medicului din mașina salvării, la îndemîna pompierului sau a milițianului, fixate pe umărul șefului de lot pe șantierul de construcții și chiar în cabina mașinii frigorifice pentru lapte, și a căror folosință permite rezolvarea tuturor acelor probleme care nu suferă nici un fel de aminare. Cuvîntul profesional de pe firma secției este un soi de adjectiv care definește calitatea comunicațiilor. Dacă aparatul de radio din dormitor se mai oprește citeodată, nu se petrece nici o tragedie; radioemitorul produs aici însă trebuie să funcționeze „continu și

ceas”. Am ghilimetat fiind vorba de cuvintele unui tînăr maestru, Bogdan Oprea. L-am găsit lîngă o instalație de cositorire ajutînd operatorul să elimine un defect ce produsese o stagnare. „Pînă vine serviciul de întreținere durează și, dealtfel, nu strică să știm și noi mai mult”. Probabil tot așa a gîndit cînd a înlocuit, făcînd întii probele necesare, un tranzistor de import cu un BC din producția curentă a I.P.R.S.-ului Băneasa. Sau cînd, bătîndu-și mult capul, a reușit să transpună într-o singură schemă electronică, deci, în final, într-un singur aparat, mai multe teste care se foloseau la prereglarea emițătoarelor. Cu testerul său se lucrează acum cotidian și se obține o bună productivitate. Mircea Mărculescu, „băiatul de la reglajul final”, cum îi spun ceilalți, și-a dotat cabina mai bine decît a făcut-o fabricantul ei, care are un nume de prestigiu în materie. N-a ținut seama de faimă și a gîndit ceea ce îi ușurează și, mai ales, conferă cea mai mare precizie operațiilor pe care le execută. De la el au luat exemplu și alți reglari. Ingerul stagiar Daniil Jeneal împreună cu muncitorul Emil Voichin s-au ocupat de îmbunătățirea formelor de cablu (a mănunchiului de fire care unește diferitele module și etaje ale complexei mașinării electronice care este radioemitorul) și chiar a izbutit, înlăturînd astfel și probabilitatea unor erori în montaj și, prin urmare, revenirea asupra produsului, obținînd economii de manoperă și conductor electric. Ingerul Nicolae Delibaltov, și el tot un om tînăr — marea majoritate a oamenilor acestei întreprinderi tinere o constituie tinerii — este în momentul de față preocupat de noul produs intrat în secție. „Colaborarea cu institutul de cercetări electronice care ne-a dat proiectul este foarte fructuoasă. Asta nu înseamnă însă că așteptăm chiar totul de-a gata. Trebuie să găsim, adică să scoatem la iveală rezervele noastre interne. Pentru început, ne-am și gîndit să facem altfel de ecrane la bobinile de înaltă frecvență: mai ieftine și mai practice. Sau alt exemplu: nu ne spune nimeni să sortăm noi diodele de mixaj, operația o face fabrica și cu destul succes. Sortîndu-le, mai bine zis, împerechîndu-le, crește coeficientul de calitate al produsului peste cel înscris în fișa tehnică”.

În secția vecină, la aparate de măsură și control (A.M.C.), lucrurile se petrec asemănător. Cînd solicit șeful acesteia să-mi vorbească despre îmbunătățirile tehnologice, inginerul Constantin Lebu este într-o mică incurcătură. „Despre cine să vorbesc, fiindcă aceste îmbunătățiri, pe care noi le facem pe parcurs, sint numeroase, iar autorii lor, de asemenea, destul. Ingerii au realizat pentru utilizarea secției dispozitive pe care trebuia să le aducem din import, cîțiva muncitori electroniști au adus soluții pentru îmbunătățirea parametrilor la osciloscopia sau sursele de laborator și așa mai departe. Totuși notați cîteva nume: Marin Voicu, Octavian Bucur, Ion Birsan, Andrei Baternay, Ioan Saralinschi, Ioan Caridas”.

CERCETAREA și mai ales proiectarea cu mijloace proprii (repetăm: colaborarea cu institutul de cercetări electronice este deosebit de fructuoasă, acesta fiind principalul proiectant al produselor întreprinderii) are la I.E.M.I. un loc bine definit — un virf de creativitate care este ordonat inginereste după cerințele beneficiarilor, după observațiile acestora la produsele aflate în exploatare, după tendințele mondiale în materie, cit și după elementele de efi-

ciență economică — tehnologie ce asigură o bună productivitate, integrarea produsului cu componente electronice realizate curent în țară sau chiar aflate în fază de omologare, deci eliminarea importurilor, economie de materii prime și materiale. Și toate acestea și încă altele (cerințe deci) sint privite, așa cum mai spuneam, cu PROFESIONALITATE. Există aici un atelier de proiectat produse noi în care lucrează cîțiva ingineri care, se poate spune chiar așa, au mințile dogorite de flacăra generoasă a creației: Ion Smarandache, Constantin Botescu, Mihai Socec, Ion Popp, Ovidiu Călărășu, Anca Fianu Botescu, Ion Vlad Popovici. Nu pot vorbi aici despre performanțele tehnice realizate de nolle radioemitoare și nici de soluțiile ingenioase constructive deși am reținut pe multe foi de carnet asemenea date — ele nu ar fi la îndemîna multor cititori. Ceva totuși se poate spune. Vorbînd despre noul radioemitor, inginerul Smarandache, care a proiectat partea de recepție, spunea, poate și în numele colegilor: „Față de omologul său are o putere de emisie dublă, este mai sensibil, iar greutatea, datorită noilor soluții constructive, a scăzut, tot comparativ, la mai puțin de jumătate”. În atelierul de proiectare am văzut și alte produse omologate sau în curs de omologare ale căror gabarite și parametri de funcționare sugerează capacitatea profesională a tinerilor. Șeful acestora, inginerul Nicolae Neacsu, mîndru că are asemenea colaboratori, mi-a vorbit de cîteva probleme de viitor: „Avem, spune dînsul, un grafic perfect de integrare. Sint urmările produsele ce abia se nasc la institutele de cercetări sau în întreprinderi. Ce există deja folosim, eliminînd importul. Anul acesta, pe 8 luni, peste plan, am obținut o economie de circa 700 000 de lei valută. Pentru la anul, estimăm peste 2 milioane lei valută, și îi vom obține. Consider însă că prețurile unor componente electronice asimilate de institutul de profil și realizate apoi prin secția sa de microproducție s-ar reduce dacă ele ar fi produse la întreprinderea specializată în componente, adică la I.P.R.S.-Băneasa. Pentru asta însă se impun cîteva condiții: întreprinderea producătoare să aibă și alți beneficiari în afara noastră și după părerea mea are, trebuie doar să prospecteze cu atenție piața; institutul să cedeze tehnologia și să ajute I.P.R.S.-ul la demararea producției.

EFICIENȚA cumulului de creativitate este ceva foarte palpabil. Ingerul Mihai Nicolau, șeful serviciului producție, declara consultînd cîteva grafice: „Ați notat cîteva exemple, poate că în spațiul de revistă nici nu le puteți consemna pe toate. Se poate spune că atitudinea creatoare nu este astăzi ceva particular și chiar dacă există autori nominalizați toți au punct comun de referință. Fîlndcă, la urma urmei, avem un plan de producție, gîndim la cel de perspectivă. Pe primele 8 luni ale acestui an productivitatea muncii a crescut cu 1,53 la sută. Tradusă în alte expresii cifrice creșterea înseamnă economie unei manopere realizate de 373 de oameni; economie care mai poate însemna circa 3 000 000 lei producție suplimentară. Cheltuielile la mia de lei au scăzut în aceeași perioadă cu 1,8 la sută, ceea ce raportat desigur la valoarea totală a producției noastre înseamnă o importantă economie. Dar se poate și mai bine, cum spunea colegul meu, inginerul Neacsu, și acest lucru nu-l uităm”.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

CRISTIAN BREAZU: Maramureșeană

NICAPETRE: Fata cu mărul

DAN COVATARU: Dac

DEPISTAREA PRECOCE A MALADIEI CANCEROASE

● Specialiștii relevă cu interes sporit perspectivele pe care le oferă testul Nicolae Ionescu-Dimbovița, formulind argumente și sugestii prețioase pentru noua conducere a Ministerului Sănătății care se arată decisă să asigure un drum firesc pentru valorificarea importantei descoperiri a cercetătorului român

● Au participat, în ordine alfabetică : doctor docent Bernard Barhad, director adjunct științific la Institutul de igienă și sănătate publică București ; profesor doctor docent Henrieta Ciortoloman, șef de clinică la Spitalul „23 August” București, membră a Consiliului Superior Sanitar ; conferențiar doctor Alexandru Constantinovici, șef de secție la Clinica de neurochirurgie a Spitalului „Dr. Gheorghe Marinescu” București ; profesor doctor docent Octav Costăchel, directorul Institutului oncologic București, membru corespondent al Academiei de științe medicale, membru al Consiliului Superior Sanitar ; doctor Mihai Dănilă, autor a trei brevete de invenții privind boala neoplazică și meastenia gravis ; conferențiar doctor Benedict Gheorghescu, șeful Clinicii de gastroenterologie de la Spitalul „Fundeni”, secretar al Societății naționale de gastroenterologie ; profesor doctor docent Victor Săhleanu, de la Laboratorul de antropologie al Institutului „Victor Babeș” ; doctor în științe medicale Ion Urseanu, specialist boli interne la Spitalul Militar Central.

● Din partea redacției a participat N. Grigore Mărășanu.

Fotografii de ELENA GHERA

Redacția : Așadar, vom discuta despre depistarea precoce a bolii canceroase și despre prevenirea, pe cât posibil, a prea temutei boli. V-am ruga să vă referiți la ce s-a realizat până acum în acest domeniu în lume, cât și la noi în țară, precum și la contribuția pe care ar putea să o aducă populația, toți ceilalți factori, la profilaxia primară a cancerului.

Octav Costăchel : Depistarea precoce reprezintă problema nr. 1 în lupta împotriva cancerului. Dar depistarea bolii, în stadiul incipient, costă atât de scump, la nivelul întregii populații, încât nici o țară din lume nu-și poate permite la ora actuală să facă aceasta în masă. De aceea se aleg grupuri

de populație cu risc sporit de cancer care sînt studiate, și tot așa se procedează și la noi : Consiliul Superior Sanitar și Ministerul Sănătății au elaborat un program pe termen lung de luptă împotriva cancerului în care au fost incluse localizările unde depistarea precoce poate avea cea mai mare eficacitate : cancerul uterului, al sinului și al pielii. Cancerul colului uterin, de pildă, se poate depista în masă, și dacă este descoperit în stadiul precoce, denumit stadiul zero, se vindecă în sută la sută din cazuri. După calculele făcute în S.U.A., o depistare precoce costă 12 dolari și are ca rezultat vindecarea bolnavilor. O depistare tardivă cu tratamentul adecvat costă 13 000 dolari. La noi, o depistare precoce ajunge pînă la 80—100 lei, iar tratamentul unui cancer tardiv pînă la 40—50 mii lei. În leucemiile acute și chiar în cele cronice se pot obține supraviețuirii de 10—20 ori mai mari ca înainte, dacă sînt depistate precoce. Deci, importanța depistării precoce este evidentă.

Redacția : Pînă cînd este considerat un cancer „precoce” ?

Octav Costăchel : Teoretic „precoce” înseamnă stadiul modificărilor dinaintea de apariția primelor celule tumorale (de transformare canceroasă a unor celule) ; practic, noțiunea de precoce înseamnă un cancer în stadiul care poate fi tratat și vindecat în proporție de cel puțin 80 la sută. Azi, la noi cit și în lume, procentul celor care se prezintă pentru prima oară la medic, pentru diagnostic și tratament în stadii radical curabile, este de aproximativ 30—40 la sută. Ceilalți se prezintă în stadii paleative : unora le prelungim viața, dar nu-i putem vindeca, altora le ușurăm suferințele, dar nu le putem prelungi viața.

În lumea întreagă se depun eforturi enorme pentru depistarea precoce a cancerului : Organizația Mondială a Sănătății organizează, la 2—3 ani, seminarii speciale în care se caută, se dezbate și se promovează cele mai bune metode pentru depistarea precoce a bolii. După o clasificare propusă la O.M.S., și acceptată, există trei metode : depistarea clinică, în care specialiștii examinează bolnavul clinic și găsesc sau nu boala, depistarea paraclinică, în care examinarea bolnavului se face prin intermediul unui aparat : de exemplu microradiografia, ecografia, colposcopia sau termografia. A treia metodă este metoda depistării prin examene de laborator, foarte numeroase, dintre care cel mai important este cel al depistării bolii prin examene citologice exfoliative ; organele corpului își întrețin greutatea și funcționalitatea prin faptul că o parte din celulele lor mor iar altele se regenerează și astfel își întrețin — ca și o colectivitate umană — o anumită dimensiune. Celulele exfoliate sînt studiate la microscop și deoarece tumora își exfoliază celulele la fel ca țesuturile normale, se poate spune cu relativă ușurință dacă există o tumoră. În cancerul colului uterin, acest fel de depistare a dat rezultate cu totul excepționale în lumea întreagă. Metoda aceasta a fost propusă prima dată în lume de profesorul Aurel Babeș în 1927. Anul trecut, la

noi în țară, s-au făcut peste 400 000 de asemenea examene, iar anul acesta numărul crește. Avem cite un citolog-biolog care face acest examen la fiecare județ. În centrele mari avem 2—3 citologi, pentru că acolo aflulul populației este mai mare. Pe măsură ce crește experiența citologilor, procentul de concordanță între rezultatul la examenul citologic și rezultatul microscopic definitiv este în permanentă creștere. S-a ajuns la concordanță de peste 90 la sută din cazuri : bolnavii depistați prin examene citologice exfoliative sînt declarați suspecți și trimiși la examenul microscopic iar după aceea se dă diagnosticul definitiv.

În afară de aceasta în țara noastră s-au făcut peste 30 milioane de examene microradiografice. S-au făcut, apoi, o serie de examene termografice : s-a constatat, de pildă, că la fetițele de școală, în starea impuberă, există o serie de diferențe termografice la sînii, care ulterior duc la tulburări ale troficității sînilor. Cu mijloacele paraclinice de asemenea se reușește să se descopere cazurile relativ tardive, dar mijloacele cu care s-ar reuși să se descopere formele de cancer precoce sînt relativ inaplicabile în masă.

Redacția : Am dori să vă referiți, tovarășe profesor, și la metoda de depistare precoce a cancerului propusă de cercetătorul român Nicolae Ionescu-Dimbovița, la experimentarea căreia, în chiar instituția condusă de dumneavoastră, ați participat.

Octav Costăchel : Nu cunosc exact mecanismul reacțiunii cu care Ionescu-Dimbovița face depistarea, pentru că nu ni s-a spus care este. Este greu deci să afirmăm în ce măsură acest test este sau nu bun. Există însă teste asemănătoare publicate la noi încă din 1961, cu procente asemănătoare. Apoi avem date, din literatura americană din 1977, în care cu ajutorul unui test serologic, așa cum îl face Ionescu-Dimbovița, se depistează cancerul incipient în proporție de 83—94 la sută. Eforturi se fac și la noi în institut și sperăm să dăm și noi un test serologic de diagnostic. Trebuie să vă spun însă că aceste teste apar de obicei pozitive în momentul cînd cancerul este relativ avansat. Cînd numai un număr foarte mic de celule sînt „transformate”, cum ar fi la cancerul colului uterin în stadiul zero, acest test nu dă nici o modificare în sînge : celulele care apar sînt izolate de restul organismului, sînt în epiteliu, separate de membrana bazală, și este foarte greu să se depisteze precoce un cancer prin metode serologice, înainte ca el să devină invaziv. În schimb prin metoda citologiei exfoliative el poate fi depistat ușor. Cantitatea de substanțe anormale care apar în sînge, în stadiile precoce ale cancerului, este extraordinar de mică, adică se ajunge la nanograme sau picograme. Un nanogram este a milioana parte dintr-un miligram, iar un picogram — a miliardu parte. Totuși, cu ajutorul unor metode care se numesc probe radioimune, aceste substanțe sînt detectate în sînge și pot afirma suspiciunea de cancer.

Bernard Barhad : Eu sînt de la un institut de igienă și pentru noi „precoce” înseamnă înainte de orice fel de îmbolnăvire. Tînd seama că unii factori de risc cancerigeni sînt de ordinul exogen, adică din mediul înconjurător, eu aș porni acest diagnostic precoce de la mediul, adică așa spune, parafrazănd „diagnostic precoce de mediu”, adică stabilirea factorilor de risc de mediu (pentru că există și risc intern) care într-adevăr ne-ar duce la ceea ce urmărește această masă rotundă : adică la profilaxie. Pentru că, și în stadiul precoce, de care vorbea doctorul Costăchel, este vorba tot de o terapie.

Octav Costăchel : Profilaxia cancerului este de două feluri : o profilaxie primară, de care a vorbit doctorul Barhad, și o profilaxie secundară. Profilaxia primară a

cancerului este o preocupare foarte serioasă la ora actuală. Ea este însă într-un stadiu destul de puțin avansat. Apoi, înlăturarea factorilor de risc de cancer costă enorm de mult, pentru că asta ar însemna să înlăturăm din aer substanțele cancerigene, să înlăturăm radiațiile, infecțiile vitrotice etc.

Redacția : Gîndind astfel, mi se pare că ajungem la un paradox !

Octav Costăchel : Ieșirea este una singură : omenirea să dea banii, care se dau acum pe arme, pentru sănătate și educație. Președintele De Gaulle a cerut ca toate țările să cedeze 1 la sută din bugetul militar pentru cancer, propunere, practic, neacceptată.

Victor Săhleanu : E un lucru binecunoscut că factorii de risc sînt foarte numeroși ; ei se pot asocia, combina, substitui. O anumită viață, să-i zicem igienică, sau rațională, care să excludă o parte din acești factori de risc nu este de neglijat. Aci s-ar găsi una dintre conexiunile importante cu educa-

ția sanitară, noțiune care trebuie înțeleasă într-un sens mai larg decît cel curent. În cancer nu este vorba numai de gene, de celule, de organism chiar : este vorba de întreaga personalitate. Pînă foarte tîrziu, în epoca refundamentării medicinei pe baze experimentale biologice, cancerul era considerat ca o boală a «temperamentului melancolic», boală în care traumatismele psihice joacă un rol foarte important. Cred că de aci trebuie să tragem unele concluzii, în legătură cu această profilaxie primară. Înlăturarea tuturor factorilor de risc în cancer este teoretic imposibilă, pentru că, după unele teorii contemporane, o predispoziție canceroasă există în fiecare celulă și așteaptă doar niște ocazii potrivite să se manifeste : pînă și lumina solară (s-a demonstrat) poate fi un factor cancerigen ! De aceea trebuie obținut un just echilibru între profilaxia primară și profilaxia secundară, și în acest echilibru un rol mare îl joacă participarea efectivă a fiecărui om, sănătos sau nu, colaborarea cu medicul prin viață igienică, rațională și printr-o atitudine rațională față de măsurile medicale, de boală, de viață în toate încercările ei.

Bernard Barhad : În ultimele statistici, date de Institutul cancerului de la Lyon, se atrage atenția foarte serios asupra creșterii cancerului provocat de factorii externi, în special factorii chimici care, cum știm, se extind din ce în ce mai mult : chimia a pătruns astăzi în alimentație, agricultură, în industria casnică, în tot. De aceea, studiile care se fac pe plan mondial, cit și la noi în țară au o orientare foarte corectă. Noi, cei de la Institutul de igienă, sîntem obligați să stabilim concentrațiile maxime admisibile pentru substanțele care se găsesc în mediul ambiant ca omul de azi să nu se îmbolnăvească, și să nu sufere nici generațiile viitoare. Este foarte important să spui dacă o substanță sau alta este cancerigenă ; în cazul că este cancerigenă, trebuie să te apropii de limita zero. Pentru că altfel, se știe, aceste substanțe, chiar în cantități foarte mici, pot crea riscuri. La ora actuală, noi lucrăm cu o metodă creată de americani, cu care sondăm mediul ambiant : lucrînd pe animale un timp, poți ajunge la concluzia dacă mediul respectiv prezintă un anumit risc ; după care se iau măsuri profilactice, se stabilesc concentrații maxime admisibile, provizorii. Este un avertisment. Iată deci că în profilaxia aceasta primară sînt avantaje enorme.

Dumneavoastră ați pomenit aici și despre studiile epidemiologice. Aceste studii cu privire la riscul cancerigen, în toate ramurile economiei naționale, s-au făcut și la noi în țară, acum zece ani, s-au repetat anul trecut, sînt cunoscute, și eu unul aș recomanda chiar să se și publice. Noi, la Institutul de igienă, știm cîți oameni sînt expuși la aceste substanțe cancerigene, care sînt anume aceste substanțe, sub ce formă se află ele în mediul ambiant, sub ce formă vin în contact cu organismul, dacă au dat anumite leziuni. Apare însă și o lipsă a medicilor, atunci cînd se pune un asemenea diagnostic în spitale sau clinici : medicul nu scrie în foaia de observație și cu ce se ocupă omul respectiv, în ce mediu lucrează, cu ce substanțe. Năstînd exact cu ce se ocupă persoana respectivă, nu putem controla, urmări în timp aceste medii de risc. Și atunci noi repetăm an de an aceste studii pentru ca să cunoaștem evoluția factorilor de risc. Eu propun acum, prin revista „Flacăra”, așa cum s-a preconizat în programul de combatere a cancerului, să se întocmească nu numai un registru național de stocare a datelor cu privire la bolnavii de cancer tratați, cu rezultatele obținute, ci același registru național să prevadă și factorii de risc, expunerea populației

noastră la acești factori de risc și evoluția acestei expunerii. Ar fi un mijloc de profilaxie foarte important, de profilaxie primară, așa cum s-a vorbit. Pentru că e mai bine să cunoaștem factorii de risc, să acționăm asupra riscului, decît să îmulțim numărul clinicilor și să le umplem cu bolnavi.

Redacția : Profesorul Costăchel sublinia tocmai importanța profilaxiei primare. Cum se poate realiza ?

Benedict Gheorghescu : Legat de cele spuse de doctorul Barhad : studiile epidemiologice care s-au făcut la noi în țară, s-au făcut și în străinătate, sînt foarte ample și voi cita de exemplu școala japoneză, pentru că se leagă mai bine de specialitatea mea, de gastroenterologie. Aceste studii epidemiologice au arătat o frecvență de-a dreptul alarmantă a cancerului gastric în Japonia, unde cancerul s-a declarat drept o problemă prioritară. S-a constatat, de pildă, că majoritatea bolnavilor de cancer gastric erau consumatori de pește afumat, de carne afumată etc. Studiindu-se în detaliu, s-a dovedit că o serie de hidrocarburi (rezultate din procedeele de conservare a peștelui, a cărnurilor) sînt de-a dreptul dovezi experimentale, care arată legătura dintre factorii de mediu și producerea cancerului gastric. Cancerul gastric a devenit atât de alarmant în Japonia, încît s-au făcut studii de detecție a cancerului gastric în faza precoce, adică în faza celulară, pe sute de mii de oameni din prefecturi, din importante orașe — Tokyo, Kioto, Hiroshima, Nagasaki, acestea din urmă suportînd, cum se știe, efectele bombardamentelor atomice. S-a dovedit că se pot depista, în această fază celulară, cancere gastrice care se tratează chirurgical, și se vindecă pînă la 90—95 la sută. Din păcate, aceste studii populaționale costă, am văzut, enorm de scump.

În S.U.A. se observă un fenomen invers și anume descreșterea procentajului de cancer gastric și creșterea procentajului cancerului de colon. Subliniez deci rolul elementului geografic și de mediu, în variațiile de procentaj ale diverselor forme și localizării de cancer. În S.U.A. procentul cancerului de colon crește în raport cu factorii ecologici interni (microbieni, săruri biliare, consumul unor alimente rafinate).

Redacția : Pentru că metodele de care ați vorbit pînă acum sînt costisitoare, complexe, necesită o aparatură groaie, aduc din nou în discuție testul „Dimbovița” făcut la 14 aprilie 1978 la Institutul oncologic, din care rezultă mai multe avantaje : este ușor de făcut, fără dureri, foarte ieftin. Ce s-ar putea face în viitor în această direcție ?

Ion Urseanu : Informarea mai atentă și mai aprofundată a lumii medicale în legătură cu factorii de risc cancerigeni existenți în țara noastră poate să aducă avantaje în diagnosticarea precoce a cancerului. De aceea înființarea Registrului Național Unic o găsesc deosebit de importantă. Înființarea și întocmirea acestui registru, după criteriile bine gîndite și apreciate, va putea să aducă, la nivel național, date exacte despre riscul concret din țara noastră, pe de o parte, pe de altă parte, despre factorii posibili cancerigeni, despre evoluția acestor bolnavi după ce au părăsit spitalele, pentru că deseori îi pierdem din evidență și nu știm ce se mai întîmplă cu ei.

Și pentru că se pare că sînt mai bine informat în legătură cu testul „Dimbovița”, vreau să vă spun că acest inginer chimist lucrează nu de o lună, nu de un an, la seroreacție, ci de peste 20 de ani, așa încît putem să credem că are o opinie fermă în legătură cu felul reacției. Faptul că el nu ne dezvăluie, deocamdată, mecanismul reacției, principiul pe care se bazează, se datorează subiectivismului său personal, întretinut la vremea respectivă de alte subiectivisme adverse...

Octav Costăchel : ...Numai o clipă ! Eu le propun tuturor celor care vin cu idei din mase să nu le țină secrete ci să le breveteze și apoi să ne spună despre ce este vorba. Dacă este brevetată, ideea este apărută și nimeni nu mai poate pretinde că i se va fura metoda, pentru că există brevetul. Or, pot să vă spun că unii cercetători refuză sistematic să breveteze.

Victor Săhleanu : Dinsul trebuie să prezinte semnificațiile statistice ale unei experiențe suficient de largi. Or, de obicei oamenii care vin din afara medicinei, care imaginează metode proprii de diagnostic sau de tratament, nu se încadrează în metodologia strict științifică. E adevărat, nici unii medici nu se încadrează, și din cauza aceasta multe tratamente de mai mare sau mai mic succes, după 2-3-4 ani, dispar de pe firmamentul medicinei.

Redacția: După dumneavoastră ar mai fi nevoie de un test „Dimbovița”?

Victor Săhleanu: După mine, metodologia științifică trebuie să fie însoțită de orice inventator. Rezistența lor principală nu se rezumă la brevetarea sau la dezvăluirea formulei „miraculoase”, ci la încălcarea efectivă într-o cercetare științifică, care pretinde loturi comparabile și calcul matematic. Valoarea unei testări nu poate fi apreciată numai de specialiști în cancer; trebuie să li se asocieze și specialiștii «în cifre» și în metodologia cercetării.

Octav Costăchel: Cazurile pe care s-a experimentat metoda de diagnostic a lui Ionescu-Dimbovița au fost cazuri avansate, în care diagnosticul s-a pus fără să fie nevoie de o metodă serologică. Cred că este nevoie, și noi sintem gata să o prezentăm, de o metodologie științifică, pentru ca această metodă să fie aplicată în masa populației, de exemplu într-o întreprindere, să spunem cu specific feminin, sau o întreprindere cu risc crescut de cancer. Să aplicăm această metodologie științifică și să se compare rezultatele reacției tovarășului Ionescu-Dimbovița cu metodele existente azi în țară sau în străinătate pe cazuri incipiente.

Redacția: Să continue doctorul Urseanu...

Octav Costăchel: Încă 30 de secunde!... Și acest lucru trebuie făcut pe o masă de populație considerată sănătoasă, pentru a crește probabilitatea depistării în stadii precoce. Dacă se pune diagnosticul concordant în stadii precoce pe o masă suficientă de populație, într-un procent statistic semnificativ, atunci sintem de acord cu el, pentru că va fi valabil și va reprezenta o mare valoare.

Ion Urseanu: Tovarășe profesor Costăchel, întreruperea dv. ține, zic eu, tot de subiectivism. Trebuie să știți, și revin din nou, că acest inginer chimist, în 20 de ani, a lucrat foarte numeroase probe. E drept, nu le-a analizat statistic, nu a făcut „eroarea standard” și ceilalți indicatori. Dar Ionescu-Dimbovița a fost nevoit să dea acest test, de la Filantropia, nu pentru ca să vă doveadă și să ne doveadă nouă, lumii medicale, cit știe și ce știe, ci ca să atragă atenția asupra cercetării sale. Ar fi caraghios să considerăm că, pe cele 50 de eprubete de singe, noi putem să răspundem la întrebarea: dacă testul este sau nu este valabil? Testul a fost făcut pentru a atrage atenția lumii medicale, lumii științifice, că există un om ignorat timp de 20 de ani care are o preocupare foarte interesantă. În ceea ce privește cerințele absolute științifice, ca această reacție să fie profundată, ca specificitatea și sensibilitatea ei să crească, pentru ca eroarea ei să scadă, trebuie să fiți de acord cu mine că sint necesare studii ample, îndelungate, eventual pe un lot de populație, cum ați propus dumneavoastră, care urmează după aceea să fie analizate statistic. Vreau să vă spun informativ că, din datele pe care le avem, un număr de pacienți, într-o cifră destul de semnificativă, au primit diagnosticul de precancer în urmă cu 6 și 8 ani și au făcut în ultimii doi ani cancer. E drept, chestiunea este oarecum subiectivă, nu are suportul statistic și nici suportul matematic pe care-l solicitați. Dar, părerea mea este că testul propus de Ionescu-Dimbovița, care costă probabil mai puțin de 3 lei, față de cei 80-100 de lei amintiți la începutul discuției, este convenabil și ar putea să se aplice în masă pe un lot semnificativ de populație, ar putea să ne răspundă mai concret dacă valoarea sa este absolut autentică și, în felul acesta, am putea să-l acordăm Cezarului ce-i al Cezarului. De ce spun treaba asta, pentru că, întâmplător, cunosc mai multe amănunte despre activitatea acestui om onest, care a lucrat din dorința sinceră de a face ceva în materie de boli canceroase.

Alexandru Constantinovici: Ca specialist în domeniul tumorilor sistemului nervos, vă mărturisesc, sint uneri invidioși pe specialiștii din alte domenii — ginecologi, chirurși generali — care pot depista anumite cancere, situate în zone accesibile investigațiilor clinice și paraclinice, mai ușor decit în domeniul meu. De aceea, consider că și testul propus de Ionescu-Dimbovița, ca și o altă serie de teste ne-ar putea ajuta să intrăm mai ușor în profunzimea fenomenelor, să putem avea mai multe date în domeniul care ne interesează. La ora actuală, tumorile sistemului nervos central pot fi depistate, în general, prin metode radiologice, radioizotopice și mai puțin prin metode biologice. Din această cauză depistarea acestor tumori și măsura de profilaxie care se poate lua este numai de profilaxie secundară. Această profilaxie secundară se poate baza în general pe metode invazive care solicită adeseori foarte mult organismul bolnavilor. În afara medicilor de ordin economic — costul ridicat al acestor metode — intervine și bariera legată de gradul mai mult sau mai puțin greu de suportabilitate din partea bolnavului, a practicării acestor metode de diagnostic. Sigur că în momentul de față introducerea tomografiei axiale computerizate și a altor metode diagnostice aduce un aport esențial în domeniul nostru, și sperăm, într-un viitor nu prea îndepărtat să putem aplica bolnavilor de la noi și acest procedeu. Este adevărat, aparatul costă destul de mult și pentru a fi eficient trebuie ca numărul de pacienți,

asupra cărula li aplici, să fie cit mal mare. Dar în condițiile clinicii noastre, care centralizează prin poziția și prin natura ei un număr mare de bolnavi, va fi rentabil. Vreau însă să atrag atenția asupra unui lucru: după cite știți cu toții, din presă, profesorul Arseni a propus ca tovarășul Ionescu-Dimbovița să vină în cadrul clinicii noastre, unde i se pune la dispoziție un laborator, și să practice, fie în lichidul cefalorahidian, fie în singe, în orice mediu biologic dorește dînsul, testul pe care l-a propus. Pentru că, în afara bolnavilor cu tumori care vin la noi, se internează și un număr mare de bolnavi care vin pentru diagnosticare. De ce pînă la ora actuală, deși sintem în septembrie, tovarășul Ionescu-Dimbovița nu a venit încă la noi, unde avea un număr mare de cazuri, unde ar fi avut posibilitatea să efectueze aceste probe chiar dînsul? Faptele trebuie, cred, abordate, cu mult spirit critic, obiectiv, pentru a nu trage concluzii pripite și nici a respinge o metodă. Pentru că nu ne este permis, în special în condițiile Legii sanitare recent aprobate, să respingem o metodă care își poate dovedi valoarea — și care ar putea să contribuie la lămurirea pe plan național și internațional a acestor probleme atit de controversate.

Octav Costăchel: Pot să vă spun că, la indicația conducerii de partid, Ministerul Sănătății mi-a solicitat, protocoalele de experimentare pe animal și pe om a metodei lui Ionescu-Dimbovița. Protocoalele sint predate Ministerului Sănătății de aproximativ două luni. Sintem gata să le verificăm oricind la noi sau în altă parte, bineînțeles în prezența autorului. Noi sintem gata oricind să prezentăm metodologia, pentru ca experimentarea să dea rezultate sigur pozitive sau sigur negative.

Henrieta Ciortoloman:

Am înțeles că Ionescu a deșus o muncă de durată, cu pasiune și trudă, cu răbdare, abnegație și cu dragoste pentru știință. Munca lui trebuie să ia o formă concretă, un conținut concret, pentru noi. Să deschidem ușile larg pentru orice idee nouă. Dar pentru aceasta trebuie să creăm condiții de evoluție a acestui nou, atit în clinicile citate, cit și în clinica noastră de ginecologie și obstetrică, clinică unde cancerul la femei este frecvent. Testată astfel, cum spunea doctorul Urseanu, fundamentată pe date clinico-statistice convingătoare, metoda în discuție ne va face o mare cinste pe plan internațional. Ați ridicat, însă, și problema factorilor de risc: eu cred că prin educație sanitară și prin metode de profilaxie unii factori pot fi evitați. La ora actuală, pe plan național și internațional, balanța înclină către profilaxie și nu spre partea curativă, unde există încă nenumărate discuții și controverse. De aceea cred că subiectul acestei mese rotunde a fost bine ales de „Flacăra”. Orice femeie trebuie să știe că, indiferent dacă are sau nu are un simptom în sfera genitală, din șase în șase luni trebuie să meargă la control medical, atit din punct de vedere clinic, cit și paraclinic, în vederea depistării precoce a unei eventuale boli în fază intraepitelială. Posedăm unele aparate — colposcopul, colpomicroscopul — care măresc de 30-40 de ori, chiar pînă la 100 de ori (colpomicroscopul) epiteliul colului, cu care putem să depistăm unele displazii, anomalii ale epiteliului de involiș ale colului uterin, putem să dirijăm o biopsie, singura în măsură să ne conducă în mod precis la diagnosticul cancerului de col. Cînd au apărut unele secreții sânghinolente, rozate, albicioase, femeia trebuie să știe că acestea reprezintă un semn de alarmă, trebuie imediat să consulte medicul ginecolog, cit nu este prea tîrziu.

Victor Săhleanu: Să nu se înțeleagă cumva greșit că un diagnostic clinic de cancer înseamnă un diagnostic tardiv, în sensul că nu se mai poate face nimic pentru bolnav. S-ar crea astfel o anumită cancerofobie; există o fantomă terifiantă a cancerului care, prin educație sanitară, trebuie risipită. Cancerul nu este un blestem; e un fenomen cu care ne confruntăm și pe care trebuie să-l înfruntăm, indiferent de stadiu. Oamenii nu trebuie să fugă de control, din teama de a nu fi cumva găsiți bolnavi. Există boli care nu înspăimîntă în aceeași măsură, dar care au o gravitate comparabilă. O miocardoscleroză, hipertensiunea esențială sint poate mai grave decit cancerul, vorbind în general, dar nu au acest aspect fantomatic. O educație sanitară bazată pe date științifice trebuie să lămurească marile publice și asupra acestui aspect psihologic.

Redacția: Dar boala sperie și prin frecvență.

Victor Săhleanu: Accidentele de circulație rutieră în anumite țări sint mai frecvente decit cancerul. Înseamnă să nu ne mai urcăm în mașină?

Henrieta Ciortoloman: Vreau să mai arăt că orice femeie trebuie să știe să-și autoexamineze la citeva zile sinul. Ele pot să descopere singure micile tumori, faze incipiente ale neoplasmului, prin această autopalpare. Cînd observă ceva suspect e bine să se prezinte medicului care are posibilități de depistare și de delimitare a tumorilor de sin. Acest control se face în spitale, prin examene radiologice cum este mamografia, care în țara noastră a devenit un procedeu curent de examinare a

sinului, galactografia care descoperă cancerul mamar incipient pornind de la canalele galactofore. Orice femeie este obligată ca din timp în timp să-și exercite o presiune pe mamelon pentru a depista dacă nu cumva există o secreție apoasă, sânghinolentă, rozată, lacteșentă care poate să reprezinte o fază incipientă, o fază precanceroasă. În această situație, remediul, în faza celulară, este sigur.

Mihal Dănilă: Mulțumesc revistei „Flacăra” pentru onoarea ce mi s-a făcut invitîndu-mă la această masă rotundă. Orice profilaxie este lăudabilă, cu atit mai mult profilaxia cancerului, a cărei frecvență devine sufocantă. Metodele uzitate pînă acun la noi, cit și în străinătate, foarte costisitoare, n-au prins în obiectiv decit anumite categorii de cancer. Consultațiile periodice în masă a unor grupuri de femei, dau rezultate bune. Datele furnizate în ce privește cheltuielile necesare depistării cancerului, tratamentele care costă enorm (în Japonia 12 000 dolari sau pînă și peste 40 000 lei, la noi) sint dezarmante. Eu personal nu pornesc de la această premiză și vă spun de ce. Nici statisticile, recomandate de unii dintre noi, privind indicii de risc, problemele demografice, de mediu inconjurator, de noxe profesionale, de alimentație etc., nici caietul unic al bolnavilor de cancer din țară — caiet ce ar angaja o armată de statisticieni — nu rezolvă problema. Nu sint impotriva unei evidente a bolnavilor de cancer, pe diferite categorii de cancer, dar aduce vreo alinare suferinței umane prezența acestui caiet? Ca autor de brevete în tratamentul cancerului propun o competiție loială: să lucrăm, de pildă, pe două grupuri egale de bolnavi. La primul grup să se aplice metodele clasice (costisitoare), iar pe celălalt să aplic, de exemplu, tratamentele mele (ieftine), și vom vedea cine are dreptate. Nu ne împiedică nimic s-o facem, deoarece toate analizele atestă lipsa oricărui fel de toxicitate a medicamentelor noastre. Altfel ne-am găsi în postura unei adunături de oameni care fac zarvă mare în afara zidurilor unui templu în care n-au intrat, pentru că nu au cheia templului. De ce să nu adoptăm o metodă unică, sigură, simplă, facilă și ieftină în depistarea serologică a cancerului, fără să mai alergăm după aparate care costă sute de mii de dolari? După cite știu, la experimentul de la Institutul oncologic, susținut de Ionescu-Dimbovița, au fost prezentate și testate și cancere operate recent — de la care s-a extirpat tumora — deci cancere cu cantitate de toxină circulantă infimă.

Octav Costăchel: Tocmai asta cerem și noi, depistarea cazurilor incipiente, care nu pot fi depistate prin metodele clinice sau paraclinice.

Mihal Dănilă: Nu-l nimic, autorul va dovedi și aceasta. Eu nu cunosc metoda serologică a lui Nicolae Ionescu-Dimbovița, dar o apreciez. Vine pur și simplu cu o armă nouă de depistare, pe care o oferă fără și lumii întregi, mai ales că este valabilă pentru orice formă de cancer. Se spunea aici că o astfel de metodă au și americanii. Americanii sint oameni practici. Să aibă ei o metodă sigură de depistare serologică a cancerului și să n-o întrebuițeze? Dacă ar avea-o, n-ar anunța o mortalitate atit de mare în cancer. Aș recomanda să analizăm toate posibilitățile pe care le oferă mintea românească. Să fructificăm toate aceste teste de depistare a cancerului, metodele de tratament pe care noi le-am propus și care ar putea obține prioritate pe plan mondial. Dealtminteri, istoria medicinei cunoaște multe situații cînd din România au pornit idei noi care au fost fructificate pe plan mondial. Propunerea pe care vreau eu să o fac, și doresc să se rețină, este să mi se îngăduie să demonstrez eficacitatea medicamentelor noastre, deloc nocive, și mărirea substanțială a perioadei de supraviețuire a unor bolnavi tratați cu aceste medicamente.

Octav Costăchel: Deoarece în experimentarea și verificarea propunerilor venite din masă se nasc unele atitudini subiective, mai ales atunci cînd rezultatele sint negative, și deoarece aceste propuneri sint numeroase, încă de anul trecut am propus să ia ființă un labora-

tor special pentru experimentarea ideilor noi privind tratamentul cancerului, experimentare care să le dea o bază științifică. Propunerea a fost aprobată de forurile competente. Și deoarece am depășit mijlocul anului și este greu de făcut o serie de formalități de buget, pentru clădire și așa mai departe, am propus ca acest laborator să fie „cazat” la început la noi, în institut. În acest laborator vor lucra inșiși autorii, pentru că, în acest fel, vor vedea personal ceea ce se întâmplă cu ideea pe care au propus-o. Socotim că astfel se vor rezolva o serie de probleme și dificulti.

Benedict Gheorghescu: Este extrem de interesantă ideea prezentată de profesorul Costăchel ca, la institutul pe care-l conduce, să se înființeze un laborator, în care toate propunerile care vin în legătură cu diagnosticul sau tratamentul cancerului să fie experimentate, testate și să poarte girul științific. Metode de tratament sint multe și acum, unele destul de importante, eficiente chiar, dar pînă se vor răspîndi în toată țara va trece probabil timp. Consider ca Ministerul Sănătății trebuie să folosească la maximum toate specialitățile care au implicații în diagnosticul precoce al cancerului și în profilaxia cancerului, pentru a elabora scrisori metodologice care să ajungă pînă la medicul de circumscripție și de întreprindere, scrisori metodologice care să conțină toate elementele orientative ale cadrelor medicale, pentru că, încă o dată subliniez, fără implicarea rețelei sanitare în această acțiune nu putem să facem prea mult în depistarea precoce, în profilaxia cancerului și educația sanitară.

Alexandru Constantinovici: Avînd în vedere varietatea mare a tumorilor sistemului nervos central, și posibilitățile lor de vindecare sint foarte diferite. Resursele terapeutice actuale — chirurgicale, iradiante, și mai ales chimioterapie — au sporit în ultimii ani și capacitatea noastră de a acționa cu rezultate promițătoare, chiar și în unele varietăți de leziuni canceroase. Studiile sint în curs, atit cele pe plan mondial cit și cele, în cadrul secției pe care o conduc. Sper ca în curînd să putem finaliza primele concluzii, în lumina exigențelor de semnificație certă, bazată pe interpretarea statistică a rezultatelor. Acest program la care lucrăm se integrează în contextul general al efortului de depistare într-o fază cit mai curabilă a leziunilor deosebit de severe, atitudine care consideră că nu-și poate permite să neglijeze nici una din eventualele posibilități întrevăzute de unul sau altul din cercetători. Consider că ambiția, orgoliul nu au ce căuta în acest domeniu, loc în care efectele lor pot fi dintre cele mai nefaste. De asemenea, în egală măsură nu trebuie să supraestimăm unele rezultate, supraestimarea poate determina nu numai rezultate iluzorii, pe care timpul le elimină totdeauna, ci și adevărate „furturi” psihologice în masa populației. Bolnavii așteaptă de la noi remedii de certă valoare și nu promisiuni deșarte sau „panacee universale” a căror „valoare” nu și-au găsit niciodată confirmarea.

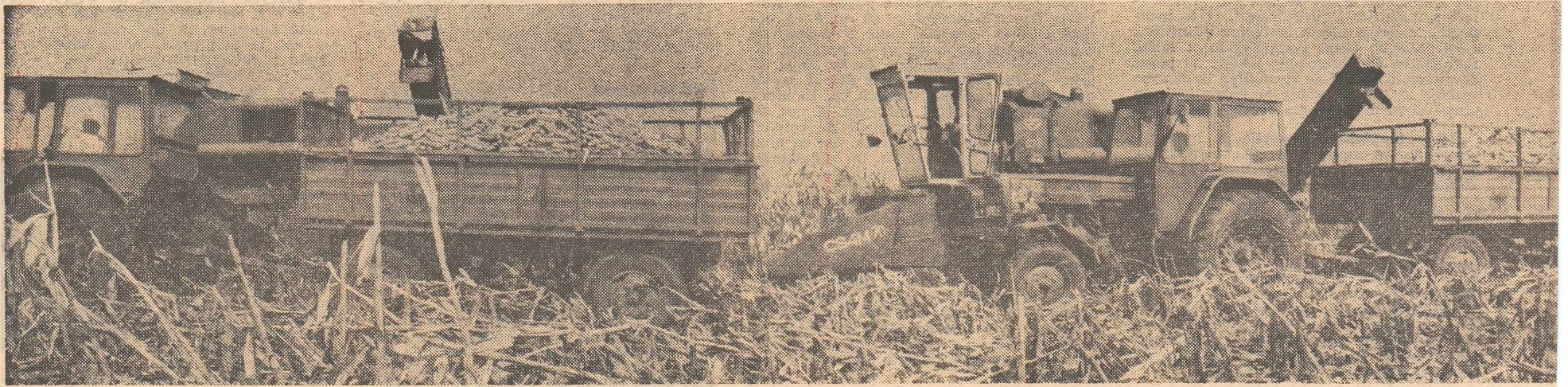
Ion Urseanu: Aș dori, să mai ridic o problemă care ne frîmîntă pe toți medicii: dacă trebuie să-i spunem sau nu bolnavului că are cancer. La noi în țară există o teamă, după părerea mea justificată, de a dezvălui bolnavului diagnosticul de cancer. Populația trebuie să știe că această boală este curabilă sau vindecabilă într-un procent important și că indicele de supraviețuire ce se obține de la anumite vîrste (boala fiind mai frecventă la vîrste mai înaintate), reprezintă de fapt ajungerea la o medie de viață a omului care trăiește în mod obișnuit. Eu consider că putem să anunțăm bolnavul despre afecțiunea pe care o are, avînd în vedere evenimentele notate. În sfîrșit, cred că sintem cu toții de acord că atitudinea de a accepta și de a promova ideile noi, de verificare riguroasă științifică pe loturi semnificative din punct de vedere statistic, cit și ideea de informare a marelui public cu opinia lumii științifice medicale, după ce și-a format ferm această opinie, reprezintă elemente de necesitate în etapa actuală.

În finalul acestor discuții ne-am adresat noii conduceri a Ministerului Sănătății de la care am aflat că toate cazurile care privesc introducerea în știința și practica medicală a unor idei sau metode noi de depistare și terapie a cancerului au fost preluate, analizate cu toată seriozitatea și, în prezent, se încearcă soluționarea lor, în spiritul indicațiilor cu-

prînse în documentele noastre de partid privind promovarea și generalizarea noului, într-un cadru adecvat, pe baza unor probe științifice de certă valoare.

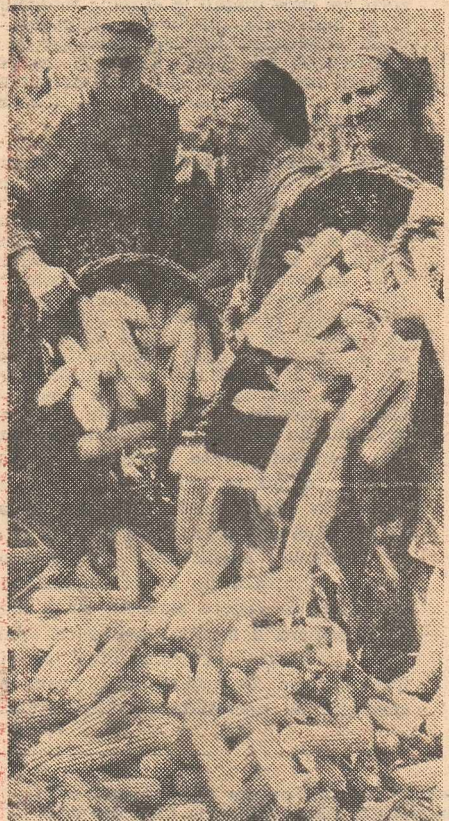
Cît privește seroreacția de depistare precoce a cancerului, propusă de cercetătorul român Nicolae Ionescu-Dimbovița, și verificată printr-un prim test la 14 aprilie 1978, la Institutul oncologic din București, tovarășul ministru al sănătății ne-a informat că testul a fost reluat în condiții materiale și de laborator mult mai bune decit cele de pînă acum, aceasta prin punerea la dispoziția cercetătorului a unui spațiu de locuit și de cercetare adecvate, dotate corespunzător; a fost numită o nouă comisie care se va ocupa de buna desfășurare a noilor probe, cit și de analiza și interpretarea lor obiectivă, riguroasă științifică. De îndată ce noile experiențe vor căpăta valoarea și forță probantă cerute de normele științifice în vigoare, vom informa opinia publică din țara noastră, despre felul în care această nouă și valoroasă metodă de depistare precoce a cancerului va fi aplicată în practică.

Oameni și mașini în inima Bărăganului

Ora 8,00. Intrăm în comuna Ialomițeană Grivița venind dinspre Slobozia. Trecem peste un fir de apă și ne mirăm de numele lui. Se cheamă Lata Sărată și pare mai mult lată decât sărată. De sărată, ne confirmă careva, e sărată rău, ca marea. Pământul din jur, o mică parte din cele 11 648 de hectare, la cit se cifrează suprafața agricolă a comunei, e și el sărat, numai că grivițenii și-au pus în cap să-l fertilizeze. Mai aflăm că nu există aici nici un fel de irigații, dar că ele sînt în curs de realizare. În ultima vreme s-au drenat mai mult de 200 de hectare, operația fiind în curs. Dealtfel, înainte de a opri în fața Consiliului popular, trecem în revistă câteva barăci aparținînd unui șantier de îmbunătățiri funciare. Vizavi de ele, fundația unui bloc. La consiliu, pustiu. Primarul Nicolae Miu e pe cîmp, va ajunge și la sediul, dar nu se știe cînd. Dînsul e unul singur, sîntem avertizați, iar cîmpul e mare.

Ora 8,30. Plecați să ne descurcăm singuri, avem norocul să ne ajungă din urmă o șaretă. Șeful de fermă, Nicolae Căluț, ne informează că vine de la vie și merge la roși, drumul acesta fiind al cîmăleștilor pe care-l face de dimineață împreună cu Stela. Zice Stela și zîmbește, lămurindu-ne cu virful biciclistii orientate spre cal. Așa-i zic eu, adaugă, dar în acte nu știu cum o fi înregistrată. Roșiile sînt mari și frumoase, iar femeile nu mai pridesc cu încărcatul lor în camioane. Ieri, citește Nicolae Căluț dintr-un carnet cu scoarțe cărămizii, am livrat 40 de tone. N-a rămas nimic pe cîmp, dar am fi putut transporta mai mult, numai că mașinile I.L.F.-ului n-au venit prea ritmic. Domniea Dan trece cu o găleată plină cu roși. Ne arată una, care abia incăpe în

Fiecare știulete contează, el însemnînd piine pentru comună și piine pentru țară

pumn, și se bucură. Toate sînt la fel, o auzim, hopul lor a fost pe data de 20 septembrie, cînd a căzut o spuzeală de brumă, dar au scăpat cu bine. În urma ei, Mariana Bucur are de asemenea o găleată plină, dar și o basma albastră. E mindră și de una și de cealaltă. Basmaua a primit-o de la Ion, soțul ei, electrician la T.C.I.F. Vrem să mai notăm câteva amănunte, dar femeia nu prea are timp, cum zice, de interviuri. Nu e momentul, ne atrage atenția, s-a sculat la 4, ca să fie gata cu mîncarea și gata de

La Grivița, recolta a fost și o faptă a întregii comuni

muncă. A făcut în grabă un pui, a pus un copan într-un șervețel, să aibă pentru prînz, i-a pregătit sojului primeneli și a plecat la treabă. Locuiește pe strada 3, într-o casă despre care zice că e „pe lung”, ceea ce vrea să însemne că cele 5 camere, tencuite nu demult, se înșiră una după cealaltă, „ca la tren”. Asta, firește, fără a pune la socoteală bucătăria de vară.

Ora 9,30. Trecem din nou pe la sediul Nicolae Miu a fost, dar a plecat. Ne-a lăsat vorbă că-l găsim la porumbare. Avem răgazul să aflăm cite ceva despre istoria comunei. Numele ei vine, cum bănuiam, de la acela al redutei Grivița, după cucerirea căreia 9 bărbați, Niță Cărbuneanu, Dumitru Bilbie, Gheorghe Marchidan și alții, au primit ca răsplătă pentru eroismul lor dreptul de a se stabili aici. Cu alte cuvinte, comuna se pregătește să-și aniverseze centenarul chiar în această toamnă, numai că bătrînul Ion Bilbie, coborîtor din neamul eroului Războiului pentru independență, e de altă părere, amintindu-și de povestirile moșului său, pline de întâmplări cu oameni găsiți, în 1877, la fața locului. A ceea erau țîrlași, adaugă, trăiau ca vai de lume, adăpostindu-se printre ciurliani, cuvîntul acesta referindu-se la un fel de mături sălbatice, cu umbră puțină și mare sete de apă. Nici Ion Bilbie nu prea pare să aibă chef de vorbă. Zice doar mai poftiți pe la noi cînd n-o fi atîta zor cu recolta, apoi își vede de drum, ajutîndu-și mersul cu un baston. Moș Ion Bilbie a trecut demult de 80 de ani și, firește, știe pe de rost istoria mai nouă a așezării. Dacă n-ar fi avut treabă la C.A.P., ne-ar fi spus probabil mai multe lucruri. Așa, nu ne rămîne decît să notăm că „vechilui regim n-a construit la Grivița nici măcar o podișcă de lemn, tot ce vedeți fiind făcut în anii socialismului”.

Ora 10,00. Umblînd după Nicolae Miu, facem un scurt popas la baza volantă, în locul în care, în silozuri acoperite și descoperite, se depozitează porumbul sosit de la cîmp. Capacitatea de înmagazinare depășește 8 000 de tone, deocamdată mai e loc, dar oamenii sînt siguri că, peste o zi, două, va fi nevoie de amenajarea altor pătule. După calculele președintelui cooperativei din Grivița, Constantin Apostol, porumbul va fi bun. 1978, susține președintele, nu va fi un an de virf, din cauza secetei, dar planul va fi depășit cu cel puțin 3 000 de kilograme boabe la hectar. Natura n-a fost prea darnică în ploii, dar noi ne-am făcut treaba cum scrie la carte, ca să ne onorăm reputația și să lăsăm oamenilor loc de mulțumiri. Reputația însemnînd un titlu de Erou al Muncii Socialiste și 3 Ordine ale Muncii clasa I, mulțumirile însemnînd o valoare a normei convenționale depășind 60 de lei.

Descarcă echipa condusă de Alexandru Moroiu. Cițiva știuleți cad pe marginițele remorcii, dar Constantin Dinu îi adună cu băgare de seamă și-i aruncă în porumbare. La 71 de ani, Constantin Dinu face treaba asta, cum spune, „numai pasager”, rostul său fiind să repare panourile silozului. Se zice despre dînsul că e meșter în bătutul cuțelor, pe care le fixează fără încetare și fără ochelari. Pînă nu demult, ni-l prezintă președintele, Dinu a fost primul la cîmp, acum e primul la cuie, ar fi putut să sadă acasă, dar nu l-a lăsat inima, căci la noi, la Grivița, recolta a fost dintotdeauna fapta întregii comune. Vorbînd despre sine, Constantin Dinu zice

că are 4 copii pe retribuții și un strănepot pe drum. Cei 4 copii sînt băieți. 3 dintre ei sînt plecați la industrie, 2 la „Steagul roșu” și unul la Pitești, mezinul a rămas acasă, dar tot industrie se cheamă să face. Pensia e îndestulătoare, încearcă un fel de rezumat, viața e frumoasă, numai sănătate să fie. Și, judecînd după munca pe care o prestează, alături de alți pensionari, între care și Ion Bilbie, nu s-ar zice că nu e!

Ora 10,30. În sfîrșit, ne întîlnim cu primarul Nicolae Miu. Bărbat vinjos și bronzat, plin de praf. Vine de la porumb și merge la porumb, la recoltare. Ne invită să-l însoțim și, trecînd prin centrul comunei, ne explică în grabă ce e cu fundația văzută de noi mai devreme. „Va fi un bloc cu 4 etaje, pe care-l vom ridica din banii cooperativei. La Grivița, continuă, sînt 3 cooperative, una aici, alta la Traianu, a treia la Smirna, averea lor obștească depășește 100 de milioane de lei, bani adunați prin muncă și seriozitate. Mare parte din ei se întorc către oameni, sub formă de apartamente, de creșe pentru copii, de grădinițe, de case de cultură și așa mai departe. Acum 20 de ani eram săraci lipiți, astăzi sîntem bogați, mîine vom fi și mai bogați pentru că nouă, grivițenilor, ne place să muncim 365 de zile pe an. Ne sculăm la 4 și ne culcăm la 10, televizoarele noastre merg mai mult în gol, iar eu, ca să dau un exemplu, mă aflu astăzi îmbrăcat cu hainele de ieri, căci m-a prins așa de tare oboseala azi-noapte, că abia am mai apucat să-mi scot pantofii”. Poate că n-ar strica, gîndim noi, să povestim aici, în citeva vorbe, biografia comunistului Nicolae Miu. În devenirea căreia ni s-a părut că distingem o sumedenie de date semnificative. Născut la Amara, 14 kilometri de Grivița, omul cu care împărțim acum aceeași banchetă pe șaretă a pornit devreme la muncă, silit de o împrejurare numită sărăcie. Diploma de tractorist dobîndită la numai 14 ani a fost prima din viața sa. Datorită ei s-a întors pe pămîntul natal și, ani în șir, a arat Bărăganul în lung și-n lat. Apoi, găsînd o zi liberă și bani de-o cravată, Nicolae Miu s-a însurat cu o fată din Grivița stabilindu-se, în 1952, în comuna în care muncește și azi. Între timp, pe măsură ce s-au născut cei 3 copii ai familiei, mecanizatorul și-a terminat liceul, la fără frecvență, după care s-a apucat și de facultate, absolvînd-o anul trecut. Aseară, reia primarul discuția, am făcut un schimb pe tractor, la discuit. Au luat parte mai multe cadre de conducere, la noi s-a împămîntenit un asemenea obicei, a mers bine contabilul șef Gheorghe Stanciu, și mai bine a mers maistrul mecanic Stoica Urse, secretarul de partid al cooperativei din Traianu, dar eu, fără să mă laud, am terminat primul. Toată acțiunea s-a petrecut la locul numit Amăruș.

Ora 11,00. Trecem din nou pe la roși. S-au încărcat 15 tone. Graficul e ușor depășit.

Ora 11,30. Ne încrucisăm drumul cu cel al președintelui Apostol, tocmai întors de la Slobozia. Ne aruncă din mers: „Am rezolvat problema mașinilor. Mîine, la 6, sosesc 8 mașini cu remorci de la I.T.A., pentru care am virat 30 de mii de lei. Intrucît am realizat cam 80 la sută la floarea-soarelui, cred că normal ar fi să le băgăm la sfeclă”. Atît zice și nu mai așteaptă nici un răspuns. Lasă în spatele I.M.S.-ului o diră groasă de praf.

Ora 12,00. Aici, la locul numit Puful lui Bărbos, ar trebui să se stea la masă, dar cine are timp de așa ceva? Nicolae Ștefan, șef de fermă la numai 25 de ani, poartă o cămașă roșie și, fiind fără bască, pare să facă excepție de la regulă. Cooperatorii de la „vegetală II” au încărcat pînă acum 20 de tone de cartofi și tot atîtea de sfeclă. Se lucrează la semănatul orzului și al grîului și se lucrează, mai ales, la recoltatul porumbului, manual și mecanic. Privînd spre lanurile de porumb, inginerul șef Iosif Guzie gîndește cu voce tare. Va trebui, zice, să folosim și aici hibridul 390 care, chiar dacă în primul an a dat peste 9 000 la hectar în ferma III. Cum el se pretează minunat la mecanizare, va trebui să-l extindem. Toată lumea pare să fie de acord. Numai Anton Lică n-are cum să fie de acord căci, cocoșat în cabina „Gloriei” sale, n-are cum să audă vorbele inginerului șef. Treaba lui e să recolteze porumbul și e de datoria noastră să spunem că se descurcă bine. Pe tarlatua aceasta, lungă de 2 000 de metri, se zăresc 6 „Glorii”, secondate de remorcile în care se adună știuleții. În spatele lor, C.S.-urile par lansate într-o cursă de urmărire, tocînd totul pentru siloz. Mîine, zice careva, intrăm cu plugurile. Spre dreapta, o echipă formată din Niculina Giuvălă, Mihail Dumitrașcu, Nicolae Turtoi, Dumitra Copăceanu și alții, taie pîrtie pentru mașini, culegînd manual 7 sinduri, lățimea tractorului care însoțește „Gloriile”. Exact 7 sinduri, nici unul mai mult, nici unul mai puțin, fiecare știulete contează, el însemnînd, după o socoteală bine știută de cooperatorii din Grivița, piine pentru ei și piine pentru țară.

Cineva strigă spre mecanizatori că s-a

Școala vieții lui Nicolae Huditeanu

Acest reportaj a început în toamna trecută, cam la aceeași dată. Mă dusesem să-l revăd pe Eroul Muncii Socialiste, Nicolae Huditeanu, președintele Cooperativei agricole de producție din Comana, județul Constanța, om deosebit de interesant și priceput în ale agriculturii, motiv pentru care pragul casei sale (se poate citi al sediului C.A.P. din comuna respectivă) era foarte adeseori trecut nu numai de ziaristi, ci și de mari fermieri din Europa și America. Revenind la Comana, în biroul său aveam să întâlnesc acum alte figuri decît cele cunoscute. Nicolae Huditeanu încetase din viață în primele zile de iunie. Totul părea altfel deși pereții erau aceiași, deși cele 36 de diplome de cooperativă frunțasă erau la locul lor, adică împodobind culoarele, cele trei Ordine ale Muncii clasa I frumose înrămate, atestînd vrednicia oamenilor ca și pe cea a președintelui lor, ogoarele la fel de bine lucrate.

Nicolae Huditeanu era de multă vreme bolnav. El o știa cel mai bine dintre toți și, din această cauză, ridicîndu-și pînă la sublim faima de gospodar de frunte, a avut țîria și înțelepciunea să-și pregătească plecarea cît se putea mai discret.

Dar să-i ascultăm povestind chiar pe oamenii Comanei...

Sînt de față: primarul Mihai Poteraș, de febul lui din Botoșani, stabilit la Comana de peste 20 de ani; inginerul Cristea Voicu, localnic, tînăr de numai 34 de ani, acum președinte al cooperativei, inginerul șef Constantin Ionescu, tot om al locului, în vîrstă de 31 de ani, contabilul șef Constantin Gavrilă, născut-crescut la Comana, 29 de ani.

— A fost un an greu, spune primarul Mihai Poteraș. Am avut de luptat cu seceta, mai afurisită ca de obicei. Era și mai greu pentru că la conducerea cooperativei veniseră oameni tineri, noi, și președintele și inginerul șef...

— Cum adică? Huditeanu unde era?

Intervine Cristea Voicu, cu glasul modificat de emoție.

— Nea Nicolăiță era grav bolnav. Noi mai mult știam din auzite, că nu se plîngea nimănui. La alegerile din acest an (1977 n.r.) el singur a propus să fie înlocuit și m-a ales pe mine, considerînd că m-a crescut pentru această funcție, că-mi tot spunea dar eu credeam că glumește. 14 ani am fost brigadier, șef de fermă și am lucrat direct cu dînsul. Pînă la urmă am fost ales, dar e tare greu să urmezi unui om cum a fost nea Nicolăiță. Mi-am dat seama și după cît de anevoie s-au decis oamenii să mă aleagă, adică să-l înlocuiască, cu toate că cererea îi aparținea. Nimeni nu știa ce știa și ce simțea, mai ales, tovarășul Huditeanu. O dată m-a pus să-l țin locul, dar nu-mi dădeam seama că mînd pregătește și mă încearcă cu un gînd anume. Doctorii îi spuneau, neîncetat, să stea la pat, dar dînsul venea și la sediu și mergea și pe teren. Îi vedeam lacrimile în ochi dar tot nu înțelegeam ce presimțea, ce știa... De ce cred că s-a oprit asupra mea? Dintr-un singur motiv, pentru că în cooperativă puteau candida mulți alții la conducere: Nicolae Oțelănu, Gheorghe Militaru, Gheorghe Nejlloveanu, țărani cu mare experiență, cu putere de muncă, dar nea Nicolăiță dorea să-l urmeze cineva cu studii de specialitate. Neapărat!

— I-am fost foarte apropiat, mai ales în ultimele luni, înainte de a face propunerea schimbării sale, povestește contabilul șef Costel Gavrilă. Mergeam la dînsul acasă cu socoteliile, lucram aici după-amiezile și seara. Voia ca toate să fie cît se poate de clare și exacte. Intr-o astfel de împrejurare mi-a spus: „Mă, Costele, știi tu ce mi-a zis odată tovarășul Nicolae Ceaușescu, cînd eram la Consiliul de Stat? Mi-a zis că-i mare păcat că n-am avut și eu carte, măcar baccalaureatul”. Și avea dreptate. Mi-am amintit de această mărturisire cînd l-a propus pe tovarășul inginer Cristea Voicu în loc. Mai spunea uneori: „Nu-i destul să cunoști agricultura ca să poți deveni un bun președinte. E nevoie să ai și simț politic, că muncești cu tot felul de oameni”.

— Deși inginer cu diplomă, pot să afirm, fără rușine, revine Cristea Voicu, că adevărata facultate am absolvit-o aici, la Comana. Acum, ca să fim foarte sinceri, să respectăm adică adevărul total, tovarășul Huditeanu s-a retras oficial din februarie anul acesta (1977 n.r.), dar a rămas în continuare membru în consiliul de conducere. La acea dată, planul era gata, însămințările terminate, totul pus în ordine. Nu ne putem lăuda cu nici un spic de grîu din acest an, cu nici un porumb ori cu vreo turtă de floarea-soarelui. Tot ce a rodit și va mai rodi încă reprezintă, pînă la finele anului, în cea mai mare parte, gîndul lui nea Nicolăiță. Ceea ce mai avem de făcut noi este doar atît: să nu-l dăm de rușine. La anul, atunci da, vom putea spune cîte ceva și despre munca noastră, a celor care l-am urmat.

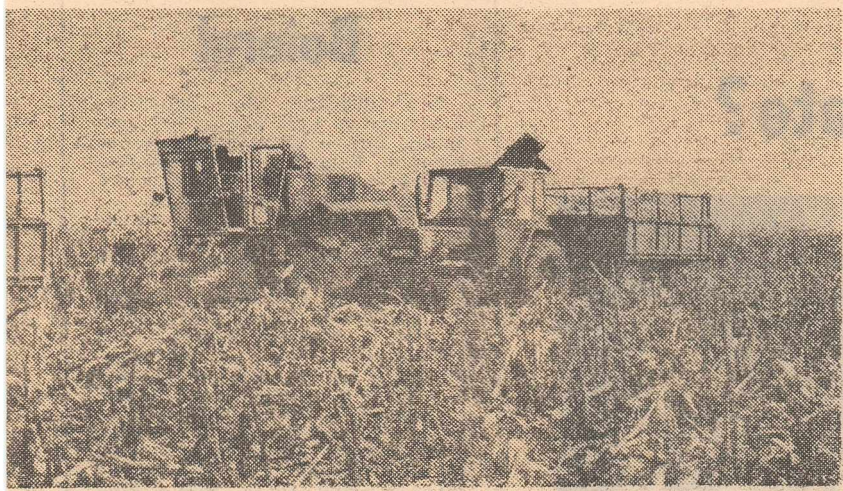
Au trecut anotimpurile unui an și am revenit la Comana în această toamnă, așezată și ea sub semnul trecerii timpului. I-am întîlnit pe aceiași oameni, la locurile lor obișnuite de muncă. Lipsa doar tînărul președinte aflat la o școală mai înaltă, la București, la C.E.P.E.C.A.

Îi ținea locul un țaran, Păun Paraschiv, vicepreședintele cooperativei. Cam de aceeași statură cu Nicolae Huditeanu, mai repezit la vorbă, mai scurt în gesturi și mai rezolut în vorbire, subliniindu-și fiecare dispoziție cu un gest scurt al brațului. Socotit și calm, informat asupra tuturor aspectelor muncii, mină dreptă îndispensabilă oricărui conducător, Costel Gavrilă, contabilul șef era și el la sediu la acea oră tîrzie a după-amiezii. Inginerul șef urma să sosească de pe teren. Ei da, acum cu toții erau de acord că se putea vorbi despre munca lor, despre contribuția fiecăruia la noua recoltă, la recolta tineretii. E drept că oamenii din sat nu-l uitaseră încă pe Nicolae Huditeanu și bine făcuseră, pentru că el a rămas un etalon al valorii, un exigent termen de comparație prin care este controlată întreaga activitate a „urmașilor” Eroului. Nici unul dintre membrii Consiliului de conducere nu se simte altfel decît mobilizat de comparația care se face între „ieri” și „azi” pentru că toți au muncit alături de Nicolae Huditeanu, l-au stimulat și înțeles.

— Vedeți, intervine contabilul șef Costel Gavrilă, și asta este un lucru pe care l-am deprins de la nea Nicolăiță Huditeanu. El era un mare promotor al introducerii noului în agricultură, dar, parcă mai mult ca orice, prețuia munca omului. El ne-a învățat să folosim tehnica cea mai avansată dar să nu devenim sclavii ei. La cartofi, mașina deschide drumul, dar în spatele ei vin oamenii și culeg ce mai scapă. Nu lasă nimic pămîntului pe care tot el l-au lucrat. La porumb, ne-am uitat, să-l vedem mai uscat, pentru că știam că nu ne mai poate „scăpa”. L-am irigat la brazdă și de-ata a fost puțin întîrziat. Ne-am planificat să-l recoltăm de pe 200 de hectare manual, dar vom intra pe 500 de hectare cu oamenii, încă de la 25 septembrie am început. Sigur, mecanizarea este foarte bună, dar uneori munca omului nu poate fi înlocuită. Am fost, sîntem și rămînem țărani. Cu mai multă învățătură, cu mai multe mijloace, dar care nu trebuie să ne facă să ne pierdem deprinderile căpătate de la părinți și să le aplicăm cînd situația o cere. Adică, avem la dispoziție mecanizatori, dar să nu ne fie rușine să mai punem și mina, mai ales că mașinile mai lasă la pămînt coceni pe care animalele noastre îi așteaptă ca pe trușandale. Mă refer la vacile de lapte, la oi, la tineretul taurin. Cît vom scoate la porumb? Producția planificată prevede 5600 tone, dar în ciuda timpului o vom depăși, probabil, cu peste 1000 tone.

Tovarășul Păun Paraschiv — vicepreședintele C.A.P. — amînteste despre diversificarea producției cooperativei numind culturi pe care abia reușim să le notăm, atît de repede vorbește și atît de multe sînt: tutun, in, plante medicinale, legume, soia. Se declară nemulțumit de recolta de grîu, deși s-a depășit cantitatea de 4000 kg la hectar, deplînge cele 100 de hectare lovite de piatră („dar de piatră, tovarășe, cît oul de rață!”). Cît despre struguri nu-i mulțumit: „Nu ne putem lăuda. Vom face „doar” 12000 kg la hectar, față de 9000 planificate. Dar nu ne lăudăm. Aici am sperat să obținem încă un Ordin al Muncii clasa I, dar va trebui să mai aștinăm puțin, adică macăr pînă la anul. Sfecla-de-zahăr e așa și așa, adică, ce mai, slabă: numai 40 de tone la hectar în loc de 42. Este ambiția noastră să nu facem de ris numele Comanei și pe al lui Huditeanu. Am mai învățat tot de la Nicolăiță Huditeanu să avem simțul răspunderii. Cînd cei de la județ ne-au zis să irigăm urgent, bătrîni au fost de părere să mai așteptăm. Ei știau că „microclimatul” nostru, fie că nu-i ziceau așa, ci altfel, nu simte nevoia apei. Oamenii ca Gheorghe Borcan, 65 de ani, membru în consiliu, Florea Bădea, de peste 70 de ani, Gheorghe Ionescu, 64 de ani și alții vin și ne spun cînd e bine ce facem și cînd nu. Ei știu că vorba „farul umple carul” nu se mai potrivește cu ziua de azi. Densitatea din primăvară înșală, pentru că verile noastre sînt secetoase. Am experimentat în diverse sole și am tras concluziile juste. N-am introdus soiuri noi fără a le fi experimentat timp de 2-3 ani pe mici suprafețe, chiar dacă unii erau de altă părere. Ne-am învățat să decidem în funcție de părerea consiliului nostru, după discuții sincere și amănunțite. Am deprins școala curajului, și școala răspunderii personale pentru avutul obștesc pe care ne-o recomandă partidul și pe care a practicat-o și Nicolae Huditeanu, fost președinte al C.A.P. Comana, Eroul Muncii Socialiste, deputat în Marea Adunare Națională, membru al Consiliului de Stat. Toate acestea în decursul unei vieți de muncă și demnitate, al unei vieți echilibrate în balanța muncii neobosite și al unui bun simț cu adînci rădăcini, care-l făcuse pe neuitatul trudit al brazdei dobrogene să răspundă, celor care-l îndemnau spre studii superioare, că „e prea bătrîn pentru a încerca să înșele statul cu o diplomă pe care, poate, o meritau alții”, dar că va alege în locu-l oameni cu multă carte.

MANOLE CĂRȚAN ■

rămîne

le

ra mesei, dar se alege doar cu un rziu”. Ciorba cu carne și tocăniță, e la cantina grădiniței, riscă să se l, ba chiar se și răcesc, dar oau par prea dispuși să-și intrerul. Pe rînd, Constantin Neagu, Ion ficolae Silvestru, Vasile Dincă și în Florea întorc la capul locului. l hărniciei fiind condus, cum spu-le Anton Lică. Ne încumetăm să-l cîteva minute, deși treaba asta icaască, se simte, nu-l prea în-re 42 de ani și, crede dînsul, o ună. Îi place muzica și nu-i pla-i. Ceața, găsește timp să ne lănu-vine cu umezeală și lipeste frun-rumbului, ameninșînd cu înfunda-a sculat la 4 și a alergat la cîmp, face o ultimă revizie mașinii. E it de ea, dar nu s-a gîndit s-o bonici un fel. Are ventilație în ca-acă n-ar fi zgomotul și, mai ales, ările, și-ar lua și-un tranzistor, nu i-a rămas altceva de făcut de-i atîrne 4 știuleți la parbriz. Îi n-ce semnificație are povestea asta. Nu prea avem noi timp de sem-, zice, noi sîntem un pic cam o-ou munca. Coborim și, notînd cele sus, înțelegem exact ce-a vrut să trunțasul în muncă Lică. În agri-completează inginerul Guzie, iile, s-au unit și nimeni nu mai ste an, timp de tras pe drapecta. Ca acești o imagine, am să vă spun că început cu orzul. L-am terminat recut la grîu. De la grîu la arpa-la arpagie la fasole și la cartofi. ceapă. După ceapă la floarea-soa-A urmat porumbul. A venit rîndul și așa mai departe. Fiecare cultură,

ri, nici unul mai mult, nici unul mai puțin

Grădina zoologică — un parc al animalelor stresate?

La marginea Bucureștiului, în Pădurea Băneasa, funcționează o grădină pe care ne-am obișnuit s-o numim zoologică, și asta încă de la 1.08.1955, adică de la înființare. Am putea crede că o asemenea instituție este, pe lângă celelalte rosturi ale ei, una de cercetare și abia apoi un parc pentru recreere. Din cele ce urmează ne vom convinge că nu este chiar așa. Am primit la redacție, din partea distinsului inginer C.D. Ionescu, directorul fondator al Grădinii zoologice, o documentată pledoarie pentru realizarea unui mai vechi, deziderat, reclamat de actuala dezvoltare economico-socială a Capitalei, și anume pentru realizarea unei instituții bazate pe o concepție modernă de organizare și prezentare a faunei sălbatice din țară și de pe planetă. Spațiul nu ne permite să redăm toate ideile cuprinse în pledoaria inginerului Ionescu, om aflat acum la vârsta senectuții, căteva, însă, le vom aminti mai departe.

Despre actuala Grădină zoologică de la Băneasa, Nicolae Toniuc, secretar științific al Comisiei Monumentelor Naturii din cadrul Academiei, spunea, în urma lecturării proiectului propus de ing. C.D. Ionescu, că resimte într-adevăr lipsa de spațiu, că folosește amenajări subdimensionate și cu o densitate ce contravine regimului minimal de funcționare. De aceea am considerat necesară o discuție cu Mihai Cociu, doctor în științe biologice, directorul administrației Grădinii zoologice din București, din cadrul Direcției domeniului public.

— De fapt, dată fiind subordonarea dumneavoastră, care ne miră puțin, ce este, tovarășe director, o grădină zoologică și ce vrea ea. Este un teren de cercetare sau doar un parc de agrement?

— Rosturile unei grădini zoologice sînt social-culturale, mai precis instructiv-educative. Ea mijlocește cunoașterea de către cetățeni a faunei de la noi și din lume. În general omul are prejudecăți în privința animalelor, unele mai noi, altele moștenite. O vizită la grădina zoologică este foarte instructivă pentru tineretul școlar. Copiii văd animalele și le îndrăgesc. Cunoașterea lor directă inspiră o atitudine corectă față de lumea animală. Grădina zoologică mai are și o funcție științifică.

— Dacă ați dori să ne spuneți în ce constă aceasta.

— Vedeți dumneavoastră, avem animale sălbatice din cele mai diverse regiuni ale globului: ecuator, tropice, regiuni polare. Aici le-am creat un mediu artificial de existență. Cercetarea noastră se rezumă la cunoașterea condițiilor naturale și apoi la substituirea lor. Există chiar o știință, biologia captivității — o știință aplicativă — care elaborează metodologia întreținerii animalelor captive, aceasta fiind o știință fundamentală, studiată ca disciplină aparte la facultățile de biologie din unele țări. Ea stabilește principiile vieții în captivitate și interesează atât cercetările cinegetice cât și zootehnia. Numai, știu eu ce să zic... nu la noi. La noi e altfel. Noi n-avem regim de instituție de cercetare, dar forțați de împrejurări mai facem și cercetare.

— Aminteați de oarecari aplicații ale biologiei captivității...

— Se fac, în lume, încercări pentru extinderea domesticirii unor animale dificile, dar biologia captivității mai clarifică și problemele care se nasc odată cu colonizarea unor rezervații.

— Cum ar fi rezervația Hațeg sau marele Parc național Retezat probabil. Le-ați văzut?

— Nu, nu le-am văzut. Dar aveți dreptate, la popularea acestor rezervații experiența noastră și-ar putea spune cuvântul.

— Să revenim la grădină. Cum ați caracteriza-o?

— Știu eu, este o grădină medie, chiar mică, are doar 5,8 ha, în jur de 150 specii...

— Nu știți exact?

— Nu. Ne vin specii noi, altele mor, e o fluctuație mare, procentul de pierdere la animalele mari este de 70—80%. Adaptarea creează probleme de mediu, hrană și tratament. Mult

mai ușor se adaptează animalele tinere sau cele născute aici, capitol la care stăm foarte bine. Un lucru curios și inexplicabil ar fi acela că animalele indigene se reproduc mai greu decît cele exotice.

— Se spune că o grădină zoologică este făcută pentru marea public și nu doar pentru a ține captive niște animale.

— I-ați zis bine „marele public”, deoarece anual ne vizitează în jur de 500 000 de oameni și numărul lor ar putea crește dacă grădina ar fi amplasată mai aproape de București și accesul n-ar constitui o problemă. În lume, sistemul modern de expunere nu mai constă în închiderea cu gratii și garduri din plase metalice, care aduc mai mult a menajerie. Se folosesc mai la toate marile grădini zoologice sisteme de șanțuri direcționate corespunzător pe baza unor calcule și a experienței acumulate pentru diversele specii. Grădina noastră pare din acest punct de vedere demodată. Șanțurile de care vorbeam, de dimensiuni mai mici sau mai mari, de la specie la specie, largi de cîteva metri, pline cu apă sau goale, frumos mascate către public prin diverse aranjamente cu vegetație pot crea impresia de libertate a animalului, încît vizitatorii nici nu le observă. Se diminuează astfel senzația de captivitate pe care o creează prezența gratiilor și a plaselor metalice. Condițiile artificiale ar fi mai aproape de cele naturale și animalele ar resimți mai puțin starea de clausturare, nu s-ar lovi de gratii la tot pasul.

— Înțeleg că s-ar diminua efectele captivității și mortalitatea ridicată.

— Desigur, s-ar diminua mai ales tulburările de comportament, care amintesc de tulburările psihice la om în condiții de clausturare prelungită.

— După cum foarte plastic se exprima cineva, oferiți doar cinci metri pătrați de libertate pentru regele animalelor. Există vreo șansă de viață... omenească pentru venerabilul rege în cinci metri pătrați?

— Regele, leul nostru Fanfan, că despre el e vorba, adus în 1975 de la circ, unde se zice că nu se înțelegea cu dresorul, are cu totul vreo opt ani și doi pui. Reședința lui este cam înghesuită, cum se vede, dar deocamdată se mulțumește cu atât.

Mulțumim și noi interlocutorului

Dacă nu s-ar fi certat cu dresorul, leul Fanfan ar putea fi admirat și astăzi la circ

pentru amabilitate. În loc de încheiere, conchidem odată cu inginerul C.D. Ionescu că: „În perspectivă ar fi nevoie de o extindere a grădinii zoologice, sau, de ce nu, de înființarea unui parc național zoologic. Mai ales că o grădină zoologică este în același timp și o unitate economică, un punct turistic, un muzeu viu, cu posibilități de autofinanțare și recuperare a investițiilor datorită unor variate surse de venituri — taxe de intrare, călărie pe elefanți și poney, plimbări cu trăsorele și săniuțe trase de animale, taxe de fotografiere. Aceasta este posibil, nu e deloc greu deoarece obținerea de animale exotice este asigurată pe cale de schimb cu animale indigene”.

Idei frumoase, numai că, aceasta e realitatea, Grădina zoologică e astăzi un parc al animalelor stresate.

ION PREDOȘANU ■

Opinia unui alegător

Boierul

N-a dispărut, din nefericire, mentalitatea. Fără moșie, fără acareturi, fără conac, mentalitatea se menține. E mai tare ca reforma agrară, mai tare ca timpul, mai tare ca legea, mai tare ca rușina.

— Se poate? — mă întreba cineva

— Deocamdată — zic — fiindcă procesul e complicat.

E, să zicem, șef undeva, el bate din palme mai rar și mai delicat, el vine la tăvăleala ședintelor de toată ziua mai rar, e „prins”, întotdeauna și mereu, „mai sus”, se urcă în mașină cu greața unei oboseli bine jucate, se dă jos greu și ostenit înainte de a începe slujba, vila i se pare modestă, și dacă nu se căinează, cel puțin clatină din cap cu aerul că nu e cine știe ce, însă e limpede că numai o vilă îl poate încapa, firește, n-o să stea, să zicem, în Drumul Taberei, la bloc, nu-i așa?!

Cînd intră la el în birou, e grăbit, e cu probleme, e sâstisit. Face bine să fii preocupat cînd intră subalternul, cînd intră petiționarul, cînd intră... necunoscuții.

Pe coridorul comun trece mai rar, la bufet coboară secretara, la piață n-a mai fost de cînd n-a mai ține minte, o plasă în mină n-a mai ținut din tinerețe.

Să vă uitați la el cum îl stînje-nesc oamenii, cum devine timid în apropierea lor, cum îl apucă o falsă sîfială și o falsă omenie, el e puternic cînd e singur pe scaunul lui înalt de șef, din birou.

— Nu discut — zice el atunci.

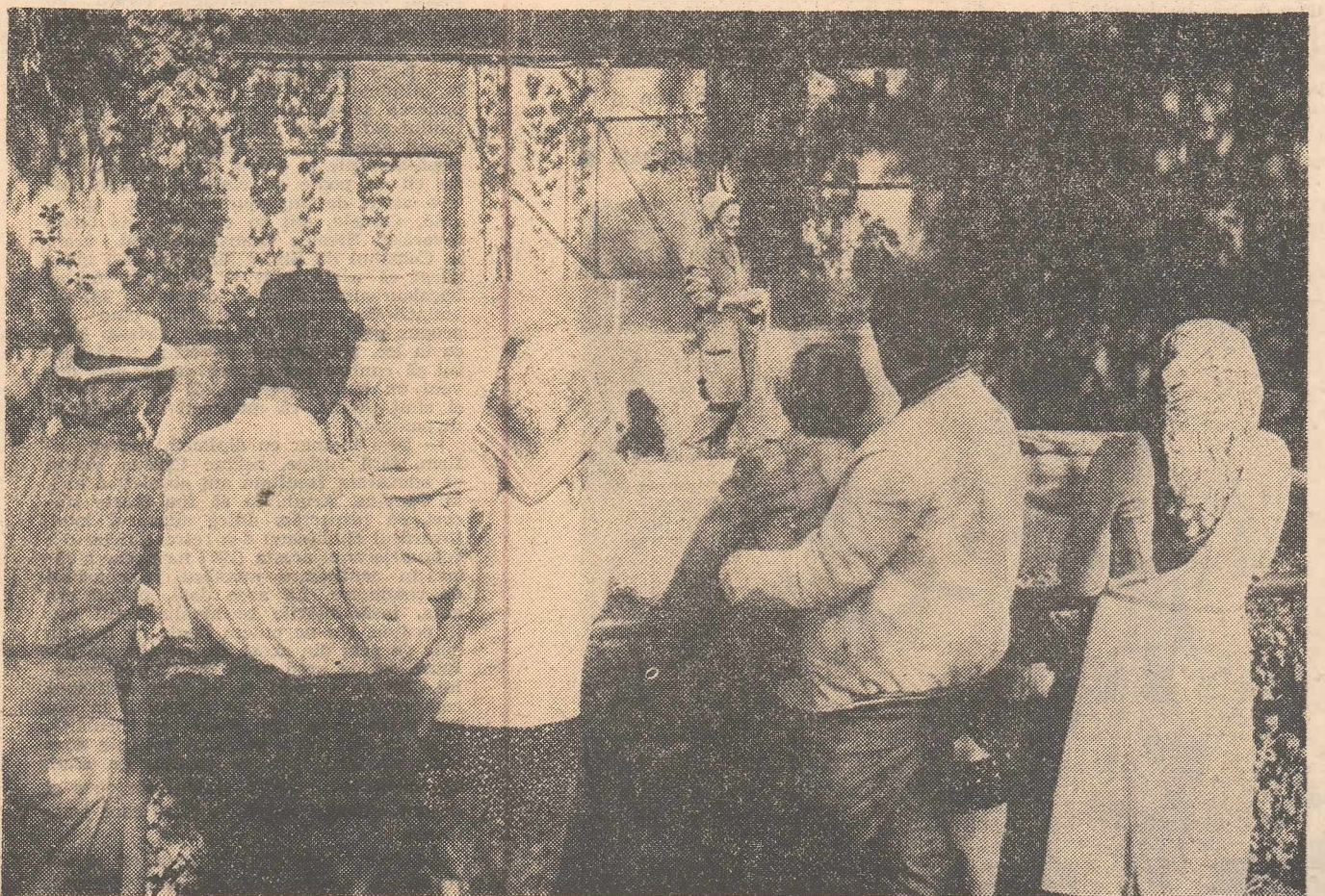
— Am terminat — zice el atunci.

Îi place să rotunjească Nu-ul cu severitate, la nu și la nu se poate și la nu am timp și la nu e momentul, e foarte exigent și foarte decis. Tu deschizi ușa cu pălăria în mină, el a aflat că ai intrat exact în clipa cînd crezi că audiența s-a terminat și chiar s-a terminat, pe tine te doare sufletul, pe el mușchii care îl țin pe scaunul lat, pe tine te împinge nevoia, pe el îl sufocă apropierea, el are postul, tu ai petiția, el are încheierea, ție ți s-a terminat timpul.

Te uita la el și nu-l mai cunoști. Era, la început, un om cumsecade, promitea și se străduia, săritor, îndatoritor, solidar, însă e drept, cu fiecare picior pus pe o treaptă, din cumsecădenie scădea, din îndatorire rămăneau promisiunea, din colegialitate, zimbetul, din privirea prietenoasă, ochii obosiți, din suflet... Scaunul, Sfîntul Scaun, carc-i ține loc de credință și de iconă, și de Boierie mai ales.

Fiindcă Boieria, se poate și fără moșie, și fără conac, și fără acareturi, numai cu Scaunul.

DINU SĂRARU ■

Acești oameni binevoitori, care aruncă biscuiți, ciocolate și alte dulciuri animalelor, fac mai mult rău decît bine, provocîndu-le tot felul de tulburări digestive. Ba, maimuțelor li se aruncă și oglinzi în care nici măcar oamenii nu s-au privit cu atenție

Radu Cârnci

O, lume a privirii mele

Străine chipuri, ochi străini,
mă-împodobesc și mă alintă,
privind în ochii mei puțini,
voind cu clipa să mă mintă.

Priviri, atâtea m-au cercat
și m-am pierdut în cite chipuri
și fericit și alungat
ca singur vîntu-între nisipuri !

O, sunt în mine-atîtea fețe
dintr-un trecut neterminat
și cînturi în frînturi răzlețe
și bine mult și-ades păcat,

Și întrebări fără de răspunsuri,
și stele ce nu s-au născut,
și încă tainice apusuri
la ceasul vinului băut !

Da, port în mine-atîtea chipuri
și-in ele ură și nădejdi
și-s eu clepsidra cu nisipuri,
măsură-a spaimei omenești,

Încit mă simt mai pur ca purii
- eu, altora ducînd păcatul -

și sunt bogat : mai hoț ca furii,
puternic eu, neajutatul...

O, lume a privirii mele
și-al sufletului ochi adînc !
sunt frate geamăn unei stele
și-in mii de chipuri rid și plîng !...

Cîntec mic

Fă-mă frumos cu ochii tăi frumoși,
la raza lor se bucură cîmpia ;
fă-mă frumos cu ochii tăi frumoși,
dă-mi bucuria.

Trupul tirziu visează frunze verzi
și ramuri înflorite iar visează,
trupul tirziu visează frunze verzi
copac dansează.

Fă-mă frumos cu ochii tăi
frumoși,
puterea lor din timp să mă
adune,
fă-mă frumos cu ochii tăi frumoși,
mereu minune !...

La miezul nopții

La miezul nopții, mai tirziu,
cînd cei plecați se-întorc de veste
eu beau din vinul străveziu
prinos al văilor celeste,

Văd lumile curgînd în cer
și cerul coborînd în ele,
străine firi, de foc și ger,
îmbrățișîndu-se pe stele,

Războaie din antichități,
împărății cum se destramă,
născînd orașe, noi cetăți
ce timpului se dau ca vamă,

Eternitatea își deschide
cămările-i de străluciri
ivind misteruri aurinde
pe calea stelelor subțiri,

Văd zborul sufletelor noastre
cu aripi mari urcînd, urcînd,
trecînd prin vămile sihastru
și ajungînd neajungînd...

Bocet de fiu

„...Nu mai există cei ce văzură bizonii,
și nu mai există bizonii“.

Sandburg

Tată al meu, bunule,
fumule,
îți mulțumesc pentru culori,
pentru sunete,
pentru ploii, pentru ierburi senine,
pentru crucea care crește din tine

Ce frumos dedesubt !
acolo-n tărîmul abrupt
rădăcini și izvoare - în tăcere
și coroane și săbii și sceptre,
iar deasupra ale neamului vetre.

Tată al meu auzi-mi din ceață
cîntul și rodește-mi dorul de
viață :
e un vînt de veac răscolindu-mă,
tată al meu, bunule,
fumule...

Lumina ochiului meu verde

Atit de tainic te-ai topit
în ceața năvălindu-ți chipul,

Iar cerul te-a primit rob
cum apei rob se dă nisipul,

Fără să vrei, fără să poți
întoarce-o clipă doar făptura,
ci, ochi-mi te căutau hoți,
te căuta flămîndă gura -

În urmă rămînea un drum
pustiu, cu urme de păcate
și ierburile-n dulce scrum,
comori și taine îngropate

Și ceața-în zări se subția
precum un fluviu ce se pierde
și peste cer se-înveșnicea
lumina ochiului meu verde...

Invocație naivă

Copaci ai copilăriei, să alergăm.
peste dealuri,
să înflorim peste marile văi,
să rodim frumos pentru
încă nenăscuții flăcăi

Și să ne înmulțim copaci ai
copilăriei
sub aura lui Zamolxe - părinte,
să răcorim setea morților,
seceta oaselor sfinte.

Apoi să vină toamna, dragilor, să
vină
și, rugîndu-ne vocile, să ne
oprim,
vîntul să ne cuprîndă, să ne
doboare
și să murim, să murim...

Grigoraș Dinicu: „Memorii“

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu ●

● Angajamentele lui Grigoraș Dinicu la restaurantele „Modern“ și „Velodrom“ din București au stat sub semnul suferințelor. Primele simptome ale unei boli grave începuseră să-și pună pecetea pe trupul istovit al marelui violonist. Lumea îl iubea, îl căuta seară de seară, dar nimeni nu știa că Grigoraș Dinicu nu mai avea siguranță în degete, în arcuș, că puterile de odinioară îl părăsiseră. Avea nevoie de pauze mari între reprizele de orchestră, nu mai suportă frigul iernii, serile i se păreau lungi și mistuitoare. Și-a angajat un violonist-ajutor, capabil să-l înlocuiască în zilele cînd boala îl biruia. Totuși, nu se plîngea la nimeni. Il neliniștea, însă, pierderea treptată a tehnicii instrumentale. Aceasta era acum marea sa durere. Începea o luptă inegală, de fapt drama sfîrșitului.

Restaurantul „Velodrom“

După succesul primelor seri la „Modern“, mai mulți clienți și chiar noi, cei din orchestră, observăm la Grigoraș Dinicu anumite stări de depresiune în timpul executării diferitelor piese, care ne făcuseră să ne întrebăm : ce are Grigoraș ? Suferă ? De ce ?

Azi așa, mâine așa, și lumea începu să-l privească pe Grigoraș cu multă compătimire, găsindu-l foarte obosit și nesigur pe vioară.

Tata părea să evite prietenii și cunoștințele și mereu spunea în familie :

— Ah, dacă aș avea cu ce să trăim, nu aș mai cînta. Sînt extenuat, nu mai pot. Din zi în zi cînt mai prost. Ce să mă fac ? Dacă mă lasă mîinile, mă omor. Eu nu voi putea să trăiesc fără să cînt. Și dacă trăiesc, și să cînt ca acum, mai bine aș muri. Am ajuns să nu mai nimeresc arcușurile și dreapta nu mai are coeziune cu singa. Sînt distrus !

Lumea venea la restaurantul „Modern“ spre a-l vedea pe Grigoraș Dinicu ca pe o curiozitate. Era pentru prima dată cînd Grigoraș Dinicu își angajă un violonist care să-i cunoască bine repertoriul, spre a-l dubla. Cu angajarea acestui violonist, lucrurile s-au mai aranjat cît de puțin în spre bine, fiindcă mulți dintre clienții restaurantului îmi mărturiseau :

— Dacă ai ști ce rău ne făcea la toți, cînd auzeam cîntînd pe Grigoraș Dinicu puțin cam fals, nu știam ce să mai credem.

Eram fericit în sinea mea cînd îl vedeam pe tata mai vesel. Atunci, în starea sufletească pe care o avea, cînta miraculos, ca întotdeauna, bine și frumos, ca după o oră, din nou să scadă. Cum se auzea dînsul că a greșit, se uita la Mihalache, contrabasistul, zîmbindu-i

și, în seara aceea nu mai cînta, spre a pleca devreme acasă.

La restaurantul „Modern“ am concertat pînă în vara anului 1945, cînd acest local a devenit cantină. Începurăm să ne punem problema, unde să ne mutăm ? La Continental nu voia nici în ruptul capului. Alte restaurante nu mergeau pentru orchestra lui Grigoraș Dinicu.

Acasă apăreau lipsurile. Și astfel am stat fără să lucrăm vreo 3 luni pînă ce, într-o seară urîdă de octombrie, cînd eram pe punctul să ne culcăm, soneria ne vesti că cineva vrea să vină la noi. Am fost surprins cînd l-am văzut pe Fănică Paraschivescu, un cîntăreț care în cartierul Dorobanți — Ștefan cel Mare avea un stagiul artistic de 20 de ani.

Sfios și plin de respect, mă întrebă dacă poate vorbi cu maestrul. L-am invitat să aștepte. Dînsul era în pat și se simțea obosit. A rugat să vină Fănică a doua zi, cînd dorește, fiindcă va fi acasă toată ziua. Mai curios, îl reținui și-l întrebai despre ce este vorba :

— M-a trimis Dobrică, patronul restaurantului Velodrom, pentru a propune maestrului, dacă dorește, să cînte la dînsul.

Îmi luai la revedere de la Fane și-i promisesei ca în cazul cînd tata va accepta propunerile domnului Dobrică și el să facă parte din orchestră.

După ce îi spusesei lui Grigoraș Dinicu noua veste, nu se prea bucură, dar îmi spuse :

— În tot cazul, sînt aproape de casă și asta contează foarte.

A doua zi, seara, pe la vreo 8 jumătate — 9, apare Fane împreună cu Raul (eminent cîntăreț al epocii sale), încercînd într-un fel sau altul să-l convingă pe Grigoraș Dinicu de frumusețea restaurantului, ca și de condițiile materiale ce s-ar fi putut obține de la

domnul Dobrică, patronul de la Velodrom.

Eu tăceam, fiindcă nu înțelegeam să-l influențez pe tata cît de puțin în noua perspectivă de a începe undeva un nou angajament. În sfîrșit, după vreo 20 de minute, Grigoraș Dinicu se lăsă convins și spuse :

— Eu merg, însă să știți că nu am voie să întîrzii, să nu încercați să mă rețineți, fiindcă voi pleca imediat după ce voi vorbi cu patronul Velodromului. Ne-am înțeles ?

Dar cei doi nici nu apucară să răspundă, că Grigoraș Dinicu continuă, de data aceasta la adresa mamei mele :

— Aurico, hai cu mine.

În timpul cît a lipsit în seara aceea, rămas singur, îmi făceam fel de fel de presupuneri și planuri. Orchestra ne gîndeam să-i propunem ideea lui Costică Dinicu, care și el cînta, dacă îmi aduc bine aminte, la restaurantul Wilson, sau la Balota. Va renunța, oare, spre a-l ajuta pe Grigoraș Dinicu sau nu ?

În fine, m-am trezit din gîndurile acestea negre cînd am auzit telefonul sunînd. Recunoscui vocea lui Grigoraș Dinicu care-mi spuse :

— Vîno aci imediat.

Bucuria acestui apel m-a făcut aproape să sar în sus de bucurie. Știam că acceptase propunerile domnului Do-

brică. Cînd am ajuns acolo, mi-a făcut o foarte frumoasă impresie mobilierul restaurantului, locul unde era aranjată orchestra și, mai cu seamă, curățenia ce domnea peste tot.

La masă, împreună cu Grigoraș Dinicu, era patronul și soția sa, femeie de o energie excepțională care nu a dezmințit-o în tot timpul cîntat la Velodrom.

Se fixase ca ziua de începere să fie pe 26 octombrie 1945.

Reclama și publicitatea ce a făcut-o domnul Dobrică a ajutat mult, fiindcă în seara debutului, cînd ne-am prezentat la serviciu, toate mesele erau ocupate sau reținute de diferiți clienți cunoscuți nouă și toți doreau să-l asculte din nou pe Dinicu, care nu mai cîntase de 4 luni. Succesul a fost mare ca de obicei și restaurantul Velodrom devenise unul la modă în acel sezon.

Toți eram mulțumiți, dar iată că iarna și intemperiele ei obligară clientela să se rărească. Restaurantul Velodrom mergea totuși bine, deși se întimpla uneori, cînd era cîte un viscol mai mare, ca în seara aceea să nu se facă, cum se spune popular, nici safta.

În serile de criză deveneam noi clienții restaurantului, consumația căpătînd-o la jumătate preț, iar domnul Dobrică ne oferea gratuit cîte o surpriză, spre a ne flata și în același timp a ne obliga.

Astfel am cîntat la Velodrom pînă la 13 noiembrie 1947.

(Sfîrșit)

Fotografie de EMANUEL TÂNJALA

Jaguarul

2.

Cuiva care mi-ar spune că mă ocup aici mai ales de trecutul mexican, i-aș răspunde că nu-i adevărat. De înșeală, și pe urma ce înseamnă „trecut”? Lui Moctezuma i s-a spus un copil născut cu două capete. Împăratul a cerut prezicatorilor azteci să interpreteze acest semn. Ei i-au spus că imperiul său, asemenea acestui copil, nu-și va găsi niciodată unitatea. Ei bine, întreaga artă mexicană vrea în fond să desminte aceste profeții. Ea caută o expresie care să unească deplin tradiția indiană și cultura adusă de spanioli din Europa. Nu vom pricepe, cred, nimic din arta mexicană dacă vom ignora această năzuință din căutările ei. Și nu vom pricepe nici de ce Alfonso Reyes, acest Montaigne al Americii latine, din păcate prea puțin cunoscut față de valoarea lui, spunea că „metisajul este geniul Mexicului”.

E firesc ca o țară să nu suporte golul istoric. E firesc ca ea să speră fără să fie nevoită să uite. Chiar în cenușa manuscriselor și templelor arse, Mexicul nu caută cu ură, cu razbunare, ci din nevoia de a-și cunoaște istoria, fără să se întoarcă din pricina conchistadorilor împotriva Spaniei. Și dacă arheologia a fost multă vreme somnolentă, lăsând enigmele la discreția arheologilor străini, mexicanul obișnuit nu s-a îndepărtat, bănuiesc, niciodată de ruine într-atât încât să nu-i mai pese de ele. O complicitate orgolioasă l-a legat probabil todeauna de pietrele al căror înțeles nu-l mai cunoștea nimeni. Un jaguar de piatră, ca acesta din fața mea, e între altele o dovadă că istoria n-a început odată cu debarcarea lui Cortes... În vreme ce în Europa Roma cădea sub presiunea barbarilor, iar în Mexic, sub nisipur secolelor, dormeau piramide pe care nici aztecii, ajunși la apogeul civilizației lor, nu le mai înțelegeau, jaguarul sculptat în bazalt privea mai departe stelele. De cită vreme? Dar în rebarba aceasta poate că n-are rost. Studind cronologiile, el a descoperit eternitatea într-o clipă de uimire care l-a transformat în om. Cerul? Nu cerul îl interesează. Jaguarul a descoperit ceva mult mai important decât stelele. E vorba de propria lui inimă. El a cutreerat jungla, a adulmecat parfumurile orhideelor sălbatice, a dormit la soare, a stat la pîndă, s-a ferit de săgețile vinătorilor, dar niciodată n-a știut că purta cu sine o taină fără de care toate acestea sînt simple întâmplări fără legătură între ele. Această taină a descoperit-o acum, în această clipă fără sfîrșit. Încă nu s-a hotărît să-i dea un nume, dar, fără îndoială, buzele lui omenesci, dacă ar vrea, ar putea să-l rostască. Dealtfel, e un nume foarte simplu. L-am complicat noi, adesea, amestecîndu-l în lucruri care n-au nimic comun cu misterul vieții, dar în noaptea fremătătoare ce învâluie jaguarul, Hamlet ar renunța probabil la întrebarea lui, chiar dacă acest cîntec vechi, născut sub stelele tropicelor, pare șoptit tot de el: „Am venit numai să dormim / Am venit numai să visăm / Nu-i adevărat, nu-i adevărat / Că am venit să trăim pe pămînt”. Ba da, pentru asta am venit! Dilemele, îndoielele au țîșnit odată cu singele din rani, dar pînă la urmă nimeni nu ne-a dovedit că există ceva mai bun de făcut pe lume decât să trăim demn și să dăm existenței noastre un sens. Și dacă un jaguar de piatră ne poate aminti asta, înseamnă că el nu e, cum ar crede cei grăbiți un „fragment de trecut”. Oare muzeele nu trebuie să ne spună același lucru ca soarele ce le încălzește zidurile? În aerul cald plutește respirația junglei, jaguarul întors spre cer continuă să se transforme în om, dar obrazul e transformat parcă de descoperirea că viața e un lucru profund serios, cu care n-avem dreptul să ne jucăm.

Tăcerile au elocința lor. Din vechiul Egipt n-au rămas decît ruine, însă aceste ruine ne spun aproape totul despre ceea ce a visat și a crezut el. Dealtmînteri, istoriografia egiptului antic se mulțumea să înșire o listă de faraoni, fără să adauge nimic altceva. Simple nume, „mumii sonore” cum zicea Blaga. Sarcina de a depune mărturie și-au luat-o nu istoriograful, ci sculptorii și arhitecții. Ei au fost adevărații istorici ai Egiptului antic. Și, într-un fel, ei au fost adevărații istorici și ai Mexicului. Căci istoria veche a Mexicului se află, poate, nu atît în cenușa manuscriselor arse sau în bibliotecă, cit în piramidele și statuile rămase să înfrunte soarele, ploile și suficiența care nu vede din pedagogia timpului decît simple ruine. Ele sînt adevărate cărți de istorie. Iar Tatle le repetă ocelora care îl întînesc și vor să-l asculte fără să se uite chiorș la mutra lui de copil matur și grav că întrebările istoriei ne privesc personal. Ce mai poate fi descoperit în acest jaguar de bazalt? Nimic, dacă nu vom înțelege de ce sculptorul i-a dat ochi omenesci. Și, din păcate, nu știm todeauna să ascultăm murmurul pietrelor. Asta ne-ar fi ajutat, poate, uneori să facem mai puține greșeli.

Ca și la Xochimilco, noaptea alunecă într-un mister. Pădurea din jur acaparează prin întuneric sculpturile, suprîmă muzeul, vrea să domnească singură. Cel puțin pînă dimineață, cînd soarele va regăsi între eucalipti monoliții de bazalt aduși aici din junglă. Parcă în fiecare noapte pădurea ar vrea să-și ia revanșa pentru ceea ce s-a întîmplat cu veacuri în urmă cînd mayașii hăituiu pădurile tropicale, arzîndu-le ca să-și construiască orașele și să semene porumbul... De ce oare un popor care cunoștea atît de bine cerul cunoștea mai puțin pămîntul din care trăia totuși? O știință care a descoperit cu o precizie uluitoare mecanica astrului nu a descoperit plugul. Aceasta i-a silit pe mayași să semene făcînd, cu țărșii, gauri în pămînt și, firește, pămîntul îngrășat cu cenușa pădurilor rodea bogat în primii ani. Dar se și secătuia repede. La început pămînturile cultivate se depărtau tot mai mult, apoi deveneau prea depărtate și trebuiau ridicare alte orașe, alte piramide, alte temple în apropierea unor pămînturi noi care urmau să fie obținute prin arderea altor păduri. În urmă, soarele și ploaia tropicală ajutau pădurile să renască. Ele se răzbnau, creșteau torențial peste orașele părăsite. Peste ochii jaguarilor de piatră cobora, ca o noapte implacabilă, jungla. Dar jaguarul văzuse ceea ce trebuia văzut.

OCTAVIAN PALER ■

VITRINA ARTELOR

Cronica filmului

Cianura... și picătura de ploaie

Există regizori a căror evoluție este obligatorie a fi urmărită, întrucît ne-au promis în filmele anterioare, uneori chiar destul de mult.

Ce face Manole Marcus? Împarte, de data asta, calitatea de scenarist cu Virgil Moșoș, încercînd un film de suspense — un film polițist, de anchetă — dar folosînd acea modalitate aparte a genului, și care e poate cea mai grea: filmul strict de dialog, în care acțiunea cade, practic, pe ultimul plan, în care nu se trage nici un foc de armă, nu se dă nici un pumn. Acest tip de film pretinde, cum e și firesc în astfel de condiții, un scenariu impecabil, o desfășurare de idei, presupunerii, piste false în descoperirea asasinului, ele singure, toate acestea, capabile a ține spectatorul cu sufletul la gură sau a-l interesa pînă la a deveni, din sală, complice la urmărire, complice la anchetă. Ceea ce nu se prea întîmplă în cazul „Cianurei...”

Și e păcat, pentru că echipa realizatorilor este, dacă nu la înălțime, cel puțin demnă de stimă (și aș remarca, aici, costumele lui Nely Merola, imaginea lui Dan Niculescu și sunetul semnat de Bujor Sirbu). Printre interpreți îl reîntîlnim cu bucurie, dar și cu tristețe, pe Victor Rebengiuc (cu bucurie, pentru ele-

Cronica spectacolelor

Învîgătorul ris dramatic

Pe scena Teatrului de stat din Sibiu, Clipa durează peste două ore de teatru bun, cu chip autentic artistic și cu un conținut autentic politic. Romanul lui Dinu Sărau, lădat cu unanimitate de critică, a fost transformat în text de teatru (mai mult scenariu decît piesă, dar asta n-a avut importanță și n-a deranjat decît, subînțeles, pentru și pe regizor) de un excelent cunoscător și minutor al regulilor jocului de scenă: dramaturgul Virgil Stoescu. Rezultatul e un sir de scene tragice, dramatice și comice (ca-n viață), o istorie fluentă și captivantă. Talentul spontan al condeiului este fericit finit în hățuri de zdravăna luciditate profesională.

Spectacolul regizorului George Teodorescu e bine încheiat, e curgător, determină o adevărată comuniune între oamenii de pe scenă și cei din sală (finalitate pe cît de esențială pe atît de dificilă, mai ales pentru un spectacol politic) și ceea ce scotocesc că e mai de preț, are o asprime care aduce foarte mult a realitate, a viață: or, asta înseamnă onestitatea artistică a artistului (nu, nu e o tautologie!), Scenografia, semnată de Teodor Constantinescu, înțelegînd că în acest spectacol lucrurile, obiectele n-au ce căuta, s-a retras cu discreție, a rămas doar cu strictul necesar, lăsînd loc oamenilor să se certe, să-și facă politica, să se bată pentru adevărurile lor; altfel spus, spațiul a făcut loc timpului, centimetrul clipei.

Personajele au un merit comun: le putem întîlni și-n viața din afara scenei. Actorii, același merit colectiv. În plus, Ion Buleandră dă personajului său, lui Dumitru Dumitru, o minunată tristețe stăpînită, o tristețe de om puternic și înțelept, o tristețe de luptător și învîgător, o tristețe nu deprăntată, ci dătătoare de sprijin, încredere și optimism; Mircea Hindoreanu dă lui Petre Nobilu o bonomie, o căldură, un firesc, o tărie și o sensibilitate, un chip și-o personalitate impunător-stimabile, cuceritor-simpatice; Ovidiu Stoichiță îi dă personajului său echilibrul, nelăsîndu-l să fie nici orb, nici pătimaș răzvrătit, nici siropos sentimental, nici cu sufletul uscat, îi dă deci demnitate. Apoi: Anisoara Popa cucerește publicul cu onestitate, stabilitate, credința și tandrețea ei și ale personajului, numai că încă mai are de luptat să facă firesc un rol foarte frumos, dar cam literar scris; Anca Neculce-Maximilian luptă, dezinvolt, cu limitele naiv concepute ale personajului — Ruxandra Mărăcineanu — dar n-are cum să-l facă mai complex; Dan Turbatu ne oferă, fără să ne bucure, portretul tipic al violenței ca mentalitate; Marius Niță, într-un rol ingrat (replică puține și mult de stat în scenă), dă Comentatorului o remarcabilă sobrietate, finută. L-am lăsat la sfîrșit pe Avram Besoiu pentru

Poezie și muzică tinăra

Baladele Dunării 1978

În zilele de 22, 23 și 24 septembrie, în Sala sporturilor din Galați s-a desfășurat Concursul de creație și interpretare pentru poezie și muzică tinăra „Baladele Dunării”, manifestare înscrisă în cea de-a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. În organizarea Comitetului județean al U.T.C. și a Clubului tineretului, în fața unui public de o calitate și receptivitate deosebite, cele 2 serii de concurs și în special gala au permis depistarea unor talente venite din toate colțurile țării. Definit prin chiar certificatul său de naștere — regulamentul de organizare și funcționare, excelent întocmit, respectînd specificul genurilor din concurs — concursul s-a dorit o manifestare care să stimuleze creația de poezie și muzică folk, atît la nivel local, cit și la nivel național. S-a urmărit de asemenea stabilirea unor legături mai strînse între cluburile și casele de cultură ale tineretului din toată țara.

Ascultînd pe cei 23 de poeți, 17 soliști și 21 de grupuri folk (!), juriul a continuat munca comisiei de preselecție (!) și a stabilit un palmares real, în care cîteva virfuri sînt fără îndoială valori certe ale muzicii tinere: Lelia Munteanu (Premiul I), Liliiana Ciornei (Premiul I), Lelia Munteanu (Premiul I), Octavian Berindei (Premiul special al juriului) — în concursul de poezie, apoi Mariana Eremia (Premiul I — soliști folk), Progresiv ABC București (Premiul I — grupuri folk), Poesis Constanța (Premiul III), Modus Vivendi Sibiu (Premiul special pentru originalitate și tehnică instrumentală) și Grup Folk Bistrița (Premiul special pentru lucrări de influență folclorică, cu „Miorița” și „Cîntec bătrînesc”, transpuneri de mare autenticitate).

În urma lor, lupta strînsă pentru celelalte premii a revenit celor care printr-o „scîlpire” sau printr-o lucrare din grupajul prezentat au reușit detașarea de medie, anunțînd și resurse superioare celor relevante în

ganța prezenței sale pe ecran; cu tristețe, pentru că a acceptat ușor un rol atît de puțin interesant pentru imensul talent pe care îl are acest actor); îi regăsim, așa cum îi știm, pe Iurie Darie și Ștefan Bănică. Regretăm că Aurel Giurumia sau Marin Moraru nu-și pot releva pe deplin posibilitățile interpretative.

Filmul trenează, cu rare creșteri de interes pe parcurs, și asta tocmai pentru că autorii, — parcă neavînd deplină încredere în capacitatea intelectuală a spectatorului, în faptul că acesta a mai văzut zeci de astfel de pelicule, mai mult sau mai puțin reușite — se străduiesc să-i dea mură în gură soluția miscării următoare, sau, dacă nu, se căznesc (uneori aproape ilar de stingaci!) să-l incurce, să-i îndrepte atenția spre piste false (ceea ce e obligatoriu în acest gen de film, dar nu cum se face aici, în „Cianura”, adică nu strigînd în gura mare „tovarășe, fii atent, nu asta, și ăla e pușlamaua, e criminalul!” — pentru că atunci nu te mai crede nimeni).

În plus, mai intervine o gravă eroare, de logică de data asta. Simpatia publicului merge paradoxal spre escrocii din film, replicile acestora sînt singurele care mai au un pic de har, personajele principale — anchetatorii și criminalul virtual — primii milițieni, ultimul, un soi de șef la o întreprindere imprecisă — fiind rău primiți de public încă de la apariție, tocmai pentru că replicile lor sună didactic, declarativ, fals.

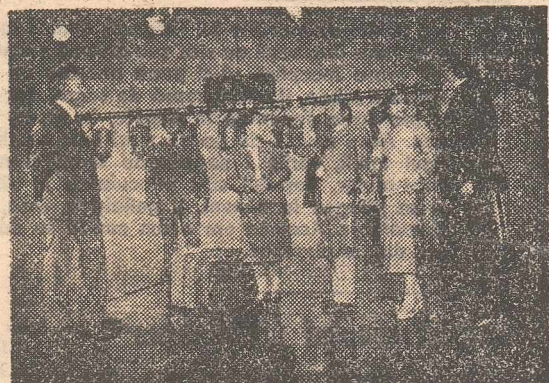
Așadar: ce se întîmplă cu Manole Marcus?!

HORIA PATRAȘCU ■

că rolul său e marele „cîrlig la public” al piesei și spectacolului; pe de o parte, cîntarul de abil dramaturg al lui Virgil Stoescu l-a făcut să pună accentul pe acest personaj, iar, pe de altă parte, interpretul și-a tratat personajul cu atîtă antipatie, dar și meșteșug, încît i-a înălțat locul în ierarhia valorică a distribuției — efectul e unul: redescoperirea rostului și farmecului negru lui Iago, intrigantului Iago, chiar și-n teatrul politic.

Cu întîrziere am descoperit că o cronică de spectacol trebuie să cuprindă nu numai faptele de arme profesionale ale autorului, regizorului, scenografului și actorilor, ci și replica spectatorilor. Am vorbit sporadic; de-acum o voi face curent și, pentru simetrie și adevăr, cu aprecieri și despre dimensiunile calității lor de spectatori. La Clipa sibiană spectatorii răspund cu interes și tăcere, cu satisfacție și aplauze, cu uitare și risete. Cu interes și tăcere pentru că, pe scenă, este invocată o bucată din timpul revoluției pe care, de 30 și ceva de ani, l-au trăit și îl trăiesc foarte concret, l-am trăit și îl trăim noi toți. Cu satisfacție și aplauze pentru că activiștii revoluției care au făcut revoluția cu devotament, dar și gîndind au reușit, în povida naivităților, exagerărilor, greselilor și patimii celor care au făcut tot revoluția, dar bolnavi de suspiciune, de venetă, de lipsă de măsură și obiectivitate și orizont. Cu uitare și risete, pentru că — iată, se mai dovedește o dată! — omul are marea putere — poate cea mai mare și salvatoare putere a sa — de a face uitate jignirile, umilințele și nedreptățile lui, lăsînd loc speranței, încrederei și chiar bucuriei. Risul învîgătorului are miez amar-dramatic, însă vestește și dovedește puterea de adevărat revoluționar a omului cu neclintită judecată dreaptă.

NELU IONESCU ■

O clipă din „CLIPA” de Dinu Sărau

concurs: Gheorghe Constantin (Premiul III — „Dorința”) și Ana Ionescu (Premiul II — „Fata de iarbă” și „Exercițiu de respirație”) la soliști folk, grupurile „2MD” Galați (Premiul II — „Cîntec pentru pace”) și Folk Moreni (Premiul special pentru cea mai bună realizare a cîntecului angajat — „O lume mai bună, o lume mai dreaptă”). De menționat și foarte tinerii „deja folk” Daniela Găzdaru din Brăila (16 ani) și cîștigătorul premiului de popularitate, Viorel Tăutu (14 ani, cu „Nu mai dați copiilor pistoale”, versurile aparținînd unei kolege de clasă). Dintre cei „nepriși” în palmares, Epsilon Iași, sub nivelul care le-a adus Marele premiu în Primăvara baladelor 1978 (și se pare „în căutări” încă nefinisate), apoi brașoveanca Monica Chifor, sensibilă dar încă fără o personalitate bine conturată, grupul fetelor din Medias, talentat și cu perspective, dezavantajat de sunet, precum și „Cantemir” din Galați, autoanulat prin inflația de instrumentiști și neclarificat asupra muzicii pe care vor să o facă.

De semnalat însă o „criză” a solistului folk, lipsa lui de personalitate, de „bărbăție”. Prea mult sentimentalism, prea mult e privită viața prin versul clasicii, prea puțină decizie și explicită angajare în viața noastră de zi cu zi, cu bucuriile și cu grijile ei. Un solist numai „bun” nu prea mai are ce lua într-un concurs folk. Dealtfel, reacția publicului (și a juriului) a fost elocventă în acel progresiv și decis apel pentru vigilență și pace („Viața prin culori și păsări”), precum și în „clasicile folk”: „O lume mai bună, o lume mai dreaptă”, „Patria”, „Nu mai dați copiilor pistoale” etc.

Dar și în aceste condiții, festivalul a fost un bun moment al poeziei și muzicii tinere, o sărbătoare pentru public (în afara concursului au mai cîntat Mircea Vințilă, Valeriu Sterian, Nicu Alifantis, Vasile Șeicaru, Vasile Ioan și grupurile Cristal și Lupta cu inerția), o întîlnire de lucru pentru concurenți (mese rotunde, întîlniri cu juriul, discuții între conducătorii delegațiilor). Organizatorii merită toate mulțumirile noastre (inclusiv pentru idee și anvergura dată). Roadelul le vom culege cu toții...

AUREL GHERGHEL ■

Rubrica mea

EMINESCU după EMINESCU

Apărută cu numărul de ordine 14 în colecția **Eminesciana**, la Editura Junimea, Iași, 1978 și sub îngrijirea lui Dim. Păcurariu, cartea a adunat cu acest titlu — sugerat desigur de acela al lucrării lui N. Iorga, **Byzance après Byzance** — în texte bilingve, comunicările prezentate la Colocviul organizat de Universitatea din Paris — Sorbona (12—15 martie 1975). Acest binevenit prilej de a-l face pe Eminescu mai cunoscut învățaților francezi și de alte naționalități, invitați la simpozion, a fost darul oferit cu eleganță de profesorul A. Dupront, președinte (rector) al universității, pe care l-am cunoscut cu câteva zeci de ani înainte în calitate sa de director al Institutului francez din București. Cu talentul vorbirii, propriu geniului galic, gazda a rostit un vibrant discurs de simpatie pentru genialul reprezentant al liricii noastre, precum și pentru țara pe care o cunoștea atât de bine, salutând totodată prezența ambasadorului nostru la deschiderea sesiunii de comunicări.

S-au tratat următoarele subiecte: **Ce este eminescianismul?** (George Munteanu), **Eminescu, dincolo de romantism, poet modern** (Eugen Todoran), **Eminescu în primul deceniu după Eminescu** (Dim. Păcurariu), **Constituirea mitului eminescian: glose despre un mit modern** (Mihail Zamfir), **Eminescu în viziunea lui Călinescu** (Pompiliu Marcea), **Arghezi, interpret al limbajului poetic eminescian** (Gh. Bulgăr), **Poezii transilvănene și moștenirea eminesciană** (Zoe Dumitrescu-Busulenga), **Eminescu și Blaga: Corespondențe și conșonanțe** (Ion Oana), **Eminescu și Sadoveanu** (Const. Ciopraga), **Eminescu și Bacovia** (Ion Apetroaie) și **Mișcarea românească de avangardă și Eminescu** (Ion Pop). Un vast evantai tematic!

Eram învățați cu noțiunea „eminescianism”, pentru numirea și oarecum înfierarea epigonismului, a imitatorilor lui Eminescu. Fenomenul n-a fost însă numai unul de imitație, ci și o adevărată psihoză de „fin de siècle”, acea melancolie a secolului ce murea, după expresia lui Vlahuță, el însuși un epigon al maestrului venerat, dar și primul care a denunțat primejdia etică (mai mult decât cea estetică) a molimei. Vorbitorii nu au prea stăruit asupra acestui act de mimetism, iar cel dintâi care a redefinit conceptul, socotit ca un „termen-cheie”, a văzut în el de fapt cultul eminescian, prelungit pînă în zilele noastre, inclusiv, și probabil, preluat în viitor și de numeroase alte generații, ca să nu riscăm a ne juca cu vorbele mari, ca eternitatea.

Adevărurile cuvintelor

La prima vedere, cartea pare numai pentru specialiști: autoarea, **Zamfira Mihail**, este cercetătoare la Institutul de studii sud-est europene; studiul poartă un titlu precis și sever: **Terminologia portului popular românesc în perspectivă etnolingvistică comparată sud-est europeană**; volumul, masiv, a apărut în Editura Academiei; aprecierile și cronicile, laudative, aparțin unor personalități în ale lingvisticii. Și totuși — rindurile acestea vor s-o dovedească! — nu numai un erudit filolog, ci și un oarecare respectuos al cuvintelor poate fi furat de paginile acestei cărți, lată câteva argumente evidente și pentru profani.

Autoarea — detectiv în spațiu și timp, în lumea lucrurilor și a vorbelor, în răsărușia etnografiei și lingvisticii — obligă — pe oricine contemporan, de duh, al acestei epoci a cercetării și gândirii lucide —, obligă la prețuire înainte de orice prin grija, responsabilitatea, scrupulozitatea, conflictul cu alții dar și cu sine cu care și-a discernut și ales metoda, mai concret metodele, de interpretare a foarte numeroaselor izvoare, etnografice și lingvistice, pe care le-a cercetat. Apoi, obligă la prețuire enorma muncă de investigație, purtată nu numai în bibliotecă, arhive, muzee, ci și printre oameni și cuvintele limbii lor. În sfârșit, mai obligă la prețuire și construcția — logică, sistematică — a acestui volum-demonstrație, precum și graiul ei: precis, răspicat, cursiv, ușor de citit.

Cap limpede

În toată țara continuă să se desfășoare manifestările prilejuite de „Decada cărții românești”. Reamintim cu acest prilej că anul trecut la noi au fost editate 3 692 de titluri în peste 85 milioane de exemplare în limba română și în limbile naționalităților conlocuitoare. În fruntea producției de carte — cartea de știință și tehnică cu 13 milioane de exemplare ● Un nou volum de Nikolaus Berwanger a apărut în românește în traducerea lui Anton Palfi: **Din patru inimi** (Edi-

Din cuprinsul comunicărilor se vede că prin „eminescianism” sau prin sintagma „Eminescu după Eminescu” au fost luați în considerație poezii cei mai de seamă ai timpului nostru, cărora li s-a adăugat, nu fără motiv, Sadoveanu, ca un foarte mare poet în proză. După un termen scump lui Blaga, „influența” lui Eminescu asupra lui Arghezi, Bacovia, Goga, Coșbuc și chiar asupra lui însuși, ar fi fost una „catalizatoare”, cu alte cuvinte nu covârșitoare, pentru înăbușirea talentului lor, ci dimpotrivă, cu virtuți stimulatoare în direcția afirmării proprii lor personalități. Că există și astăzi un cult al lui Eminescu, ba chiar și un mit, marele poet reprezentând o limită superioară a geniului liric, pragul său de sus, către care tind toți urmașii, fără a-l putea atinge, este o realitate. S-a vorbit totuși de Arghezi ca de un al doilea Eminescu. Dintre vorbitori, Ion Oana decerne acest loc lui Blaga. Așadar, nici un urmaș al Luceafărului nu întrunește unanimitatea sufragiilor ca Eminescu. Este drept că în ultimii săi ani de viață, Ion Barbu mi-a mărturisit că Eminescu nu-i mai plăcea, dar nu s-a ostenit să încerce a-și motiva în scris judecata. Cînd Vladimir Streinu, în 1926, poate influențat de o apreciere a lui Thibaudet, care citise pe Eminescu într-o versiune slabă, l-a numit „mandolinist genial”, a ridicat proteste, dintre care unul deosebit de vehement. Eminescu este, așadar, tabuizat de conștiința tuturor generațiilor ce i-au urmat, iar primul și unicul său notabil detractor, din rîndul poezilor, Al. Macedonski, a avut de suferit toată viața de oprobriu unanim, de un fel de moarte civilă în cadrul culturii oficiale și al marelui public, Mihail Zamfir ne lămurește convingător asupra unei serii de cauze care au determinat ivirea și stabilizarea acestui cult, pe care-l numește, amplificîndu-l și sacralizîndu-l, mit.

Nu pot să-mi manifest preferința pentru vreuna din miezoasele comunicări, toate corespunzînd obiectului lor. Dar nu pot nici să trec sub tăcere insuficiența unora dintre tălmăcirii, efectuate fără pregătirea necesară, nici aceea a corecturii textului francez. Unele greșeli sar în ochi, din însuși titlul respectiv: **Gloses** în loc de **glose**; **sur un mythe moderne**. Primul termen este anatomic, în românește **glotă**, al doilea înseamnă comentariu, explicație și acea poezie cu formă fixă, **Glosa** lui Eminescu („Vreme trece, vreme vine”).

Harul, în sintagma „harul sarcasmului” nu înseamnă **la grâce**, ci **le talent**! Și altele, și altele, și altele! Nu am găsit nici unitatea de metodă: cele mai multe citate românești au fost traduse în corpul comunicării, dar în altele au rămas netălmăcite, ca replica lui Mircea:

„Eu îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul”.
În circumstanță, mă situez, **mutatis mutandis**, cam pe aceeași poziție.

SERBAN CIOCULESCU ■

Și-acum finalitatea acestei munci: cartea. Cuprinde mai tot ce se poate spune despre vreo 350 de cuvinte: despre locul și vremea nașterii lor; despre vitalitatea și viața lor; despre răspîndirea și statornicia lor (e locul să sublinieze că volumul cuprinde hărți lingvistice ale răspîndirii unor termeni în secolul al XIX-lea, hărți alcătuite pentru prima dată în lingvistica românească); despre drumurile lor în țară și, ale unora, peste hotare; despre cum și cit s-au lăsat influențate de cuvintele altor popoare din sud-estul Europei, dar și cum — ele, ale noastre — au influențat graiul acestor popoare; într-un cuvînt, despre aventura lor. O aventură care însă are și ea ceva de spus, niște adevăruri valabile nu numai pentru cele 350 de cuvinte.

Și nu trebuie să fii etnolog sau filolog ca să pricepi că portul popular românesc are sensibile diferențe față de portul popoarelor vecine și că terminologia în esență este specifică dacoromânei; că portul popular românesc are o veche tradiție și o clară continuitate în evoluție și că terminologia de bază este moștenită din limba latină, că denumirile principalelor piese de îmbrăcăminte absolut necesare omului sînt de origine latină; că unitatea și tradiția portului popular s-au păstrat pe întreg teritoriul României, că, implicit, termenii de bază sînt folosiți pe întreg cuprinsul țării și că toate acestea sînt dovezi de necontestat ale continuității poporului român, aici, la nordul Dunării.

I. NICOLAE ■

tura Eminescu). Cartea cuprinde, printre altele, extraordinarul poem **Scrisoarea unei mame** ● Un bun volum de **Poeme** („Cartea românească”) a publicat Ion Papuc. Cităm **Inscripție**: „Aici zace îngropat un turn înalt / Nu s-a inclinat niciodată nu s-a surpat / Ci s-a scufundat treptat în pămînt / Sub greutatea sufletului ce-l locuia”. ● **Zări străbune** (Editura Eminescu) se intitulează volumul de poezii semnat de Ion Văduva-Poenaru. Culegerea sa de versuri este o glorioasă a istoriei noastre de la începuturi pînă azi. Autorul reinvie personaje din trecut (Burebista, Decebal), descrie „datini vechi și noi” (plugușorul, steaua, șezătoarea, hora, nunțile etc.), închină versuri instrumentelor tradiționale. **Zări străbune** e o carte de un vibrant patriotism ● Un debut matur în critică: **Ares și eros** de Daniel Dimitriu (Editura „Junimea”). Cităm din **Avertisment** „Cartea de față se vrea o suită de portrete critice ale unor poeți contemporani (stricto sensu) văzuți din perspectiva celor două sfere tematice evidențiate de titlu. Astfel, în intenția mea, ansamblul devine o imagine a liricii noastre actuale, așa cum apare ea privită de la două ferestre”. ● Din volumul **Alte lecturi și alte zile** de Mircea Zăciu (Editura Eminescu): „În locul fobiei de critică simțim mereu nevoia instaurării unei încredere reciproce între creator și comentatorul său, în deplina onestitate a rostirii unor adevăruri. Este aceasta o condiție a unei atmosfere salubre în viața literară”. ● Poeta Ileana Mălăncioiu a publicat la Editura „Cartea românească” un volum de esuri **Vina tragică** în care discută, printre altele, despre tragediai greci, Shakespeare, Dostoievski, Kafka ● Tot la „Cartea românească” a apărut **Teme 3** de Nicolae Manolescu. Regăsim în volumul acestui critic aceeași pătrunzătoare capacitate de analiză și același farmec al comunicării ideilor ● La Editura „Univers” a fost tipărit un roman de Ramon Meza, **Don Vicente, funcționarul** (traducere și prefață de Florin Murgescu). După cum se afirmă în prefață „Prin romanul **Don Vicente, funcționarul**, R. Meza contribuie la consolidarea romanului de demascare a colonialismului ispano-american”. ● O carte palpitantă: **Chicago sub teroare** de Kenneth Allsop (Editura politică). „Meritul cărții lui Kenneth Allsop rezidă tocmai în aceea că nu se mărginește la latura senzațională a temei pe care o constituie extraordinara istorie a gangsterilor din Chicago și fantastica apariție a lui Al Capone, ci cuprinde întregul mecanism social și politic ca și ambianța etnico-culturală în sinul cărora a putut lua naștere și opera cu succes cea mai organizată bandă din istoria criminalității moderne” (din prezentarea făcută cărții de Silviu Brucan).

Cronica literară

Petre Stoica:

„Un potop de simpatii”

Un jurnal al „vieții la țară” este noua carte a lui Petre Stoica **Un potop de simpatii**. Autorul explorează cu un interes nedismulat un teritoriu inedit pentru el, scrutat altădată numai în treacă și fiecare poem este un mesaj despre lumea care îl găzduiește cu ospitalitate: „Mă întrebi ce fac / de toate / îngrijesc sănătatea iepurilor de casă / adnotez jurnalul cocoșului / mă adaptez știi doar că vin din vestul țării / iar aici în sud ceapa are alt gust / fac de toate / Țes covoare de mărar și pătrunjel / schimb purici de pat pe purici de varză / admir limuzinele satului / și serile îmi umplu pipa cu tutun / plecînd într-o călătorie în jurul lumii / călare pe o cămilă de fum / nu e destul? (Scrisoare)”. Petre Stoica își formulează textele aproape cu pedanterie, cu grija de a nu uita nici un amănunt semnificativ care ne-ar putea ajuta să ne făurim o imagine cit mai fidelă a spațiului unde se găsește, pentru a-i stabili acestuia cu precizie coordonatele. Autorul nu ne invită să ne închipuim un univers idilic, unde toate se petrec într-o armonie deplină. Versurile sale își propun să înregistreze viața satului contemporan metamorfozat de contactul cu istoria. De aceea poetul nu descrie un loc privilegiat unde, ca în basme, se întîlnesc doar oameni frumoși, îmbrăcați în veșminte de sărbătoare, cîntînd și jucînd de dimineața pînă seara. El nu opune orașului satul, ca și cum numai aici s-ar putea implini un suflet autentic. El se mulțumește să fie atent la tot ce se întîmplă în ținutul pe care îl străbate, să-i descifreze cu o deosebită curiozitate rînduilele, familiarizîndu-se cu ele, adaptîndu-se lor, închinînd cuvinte emoționante locuitorilor printre care se află, dar păstrînd conștiința diferențierii de ei, chiar dacă le imită modul de viață: „Trupuri încovoiate / peste toate nașterile grele ale pămîntului îndărătnic / trupuri încovoiate ziua și noaptea încovoiate / pe vreme de frig și de arșiță înăbușitoare / încovoiate pînă și în clipele cînd norii / își deșartă butoaiile cu foc și cu grindină // trupuri pentru care nu se croiesc niciodată / dolmane hlamide sau fracuri // trupuri care de milenii caută aceeași comoră” (Trupuri). Iar natura descrisă de el n-are nimic paradisiac, bucolic, poartă însemnele civilizației moderne care o metamorfozează, face de nerecunoscut privilegiile incintătoare descrise de poezii altui veac. Iată un **Pastel** semnificativ pentru noua înfățișare a acestor locuri, mult mai agitată ca odinioară: „Tractoare / salcimi carbonizați / un specialist / saci cu îngrășăminte chimice // monumentul ultimului iepure.” Evenimentele banale sînt consemnate cu o maximă rigurozitate; ieșirea copiilor de la școală, jocurile lor, discuțiile sătenilor, soseala scrisorilor, cursele autobuzului, ocupațiile agricole. Ca și în alte volume ale sale spațiul delimitat de Petre Stoica este înțesat de obiecte și vietuitoare. Enumerarea lor este întreprinsă cu delicia, ca într-un joc, tocmai pentru că în jurul poetului nu se petrece nimic ieșit din comun și ca urmare spectaculosul nu mai rezultă din acțiuni palpitate, ci din susedenia de ființe și lucruri. Priveliștile din poemele lui Petre Stoica au încremenirea scenelor din tablourile unui pictor: „O căruță care iese timidă în șosea / o căruță cu purceli guișînd cu inflexiuni amețitoare / o căruță tirînd o vacă între coarneau ei doarme cocoșul din basm / o căruță cu un scriu așezat în finul de curînd cosit / o căruță cu un copil suflînd în ocarina milenară / o căruță cu cheștii și cu instrumente muzicale specifice locului / o căruță încărcată cu saci deasupra o stîncuță își face de cap / o căruță cu turbă și cu lemne călărite de Barbă cot / o căruță cu felinar cu un coviltir cu un ciine / o căruță de culoarea toamnei și de vîrsta iernii / o căruță răgușită și foarte somnoasă / o căruță întregind gravura afumată a nopții” (O căruță). Ca un savant care dorește să sistematizeze lumea pe care o cercetează, autorul ordonează faptele după identitatea lor pentru a fi mai ușor de recunoscut.

Un potop de simpatii este o culegere de poeme simple, de un modernism neostentativ, accesibile de la prima lectură și tulburînd prin atmosfera lor ușor melancolică. Mijloacele poetice ale lui Petre Stoica nu s-au modificat ci doar s-au rafinat, versurile sale fiind acum mai limpez și comunicînd mai mult în cuvinte mai puține. Cartea sa dezvăluie că universul liric al acestui mare poet contemporan este într-o continuă expansiune.

GEORGE ARION ■

La piață, ca la piață

Excelentă aprovizionare de toamnă. Așa, da!

La piață, ca la piață. Oameni și oameni de o parte și de alta a teșchelelor. Cîntărind, și unii și alții, la propriu și la figurat, mai ales acum, în miez de toamnă, roadele pămîntului. Gogosari dolofani și temeînici, mari cît pumnul, roșii cu pieluță subțire, fragilă, ardei butucănoși și grei, struguri cu boabă limpede sau întunecată, verze înfoiate, vinete alungite sau rototoafe, ceapă galbenă și cartofi cafenii, parcă smulși direct din inima pămîntului, mere învăpăiate de soarele verii, pe o parte, iar pe cealaltă parte aurite de vîntul răcoros al aceluiași veri. Dar ce să mai spunem de pătrunjelul verde-întunecat, de leusteanul cu miros proaspăt și greu, de țelina tăcută sau de morcovii mari cît un corn de capră?! Roade, roade ale pămîntului, aceleași dintotdeauna, bătrîne ca pămîntul însuși, cu toată dulceața lui, cu toată puterea lui, cu toată făgăduința lui. Aceleași roade, meru proaspete, aromitoare, îmbătătoare, zemoase, încărcate de toate culorile și tainele lumii.

Nu, rîndurile de mai sus nu sînt numai niște simple încercări într-ale metaforei, ci un fel de avangardă la spectacolul pe care, zi de zi, timp de o lună întregă, luna octombrie, îl vor găzdui piețele bucureștene. Numai că datele acestui reportaj, chiar și cele de la început, nu au fost culese din aduceri aminte sau dintr-un carnet de sarcini cu termene exacte de îndeplinire a sarcinilor, ci de pe fîrîmul faptelor, adică direct din piață. Rîndul nostru în piețele a două cartiere, Militari și Drumul Taberei, a purces în dimineața zilei de miercuri, 27 septembrie, însoții fiind de Vasile Mihai, șeful piețelor din sectorul 7, care avea să ne declare încă de la bun început: „Anul acesta obișnuita zi a recoltei se va desfășura pe parcursul unei întregi luni, luna octombrie, timp în care piețele vor îmbrăca haina de sîrbătoare a belsugului. Deși sintem în toiul pregătirilor, chiar și aici, în mica piață din Militari, la complexul comercial Veterani, cumpărătorul găsește în cantități suficiente o marfă diversă acoperind aproape toată gama de produse specifice aprovizionării de toamnă. De remarcă faptul că produsele unității Agrocoop nr. 703, sau ale Gostatului, precum și cele aduse de C.A.P.-urile din apropiere sînt, calitativ, la același nivel cu cele aduse de piața neorganizată. Mai mult decît atât, astăzi, de exemplu, cantitatea gogosarilor aduși pe piața de producători a fost mică, iar calitatea a lăsat mult de dorit. Cererea a fost însă acoperită parțial de cele 1.000 de kilograme desfăcute prin Agrocoop și prin cele 2.500 kilograme de ardei capia aduși de aceeași unitate. Lipsesc de pe piață, neorganizată, total, vinetele, dar tot la Agrocoop au fost aduse 1.000 de kilograme vinete de calitate întâi. Și pentru că tot am început să notăm cantitățile de marfă desfăcute de unitatea 703, condusă de Nicolae Vasilescu, un băiat foarte întreprinzător, să menționăm că pe ziua de azi mai desface 3.000 kilograme

de roșii, numai calitatea întâi, precum și 3.500 de gogonele, pentru murături”.

A nu se înțelege, din cele notate pînă acum, privind piața 1 din Militari, că producătorii lipseau. Cele 250 de tonete sau teșchele erau pline ochi de cartofi (1.500 de kilograme aduși de Nicolae Birlea din comuna Lungulețu, județul Ilfov) sau ceapă (7 saci a câte 80 de kilograme, producător Marcela Balca, din satul Zăvoiu, comuna Mogoșan), 600 kilograme de varză albă, 400 kilograme struguri. Un alt argument că în piața din Militari, în aceea zi, marfa, în cantități suficiente, își aștepta cumpărătorii, l-ar reprezenta desfășurarea asigurată de I.L.F. și Gostat: 6.000 kilograme ceapă, 9.500 kilograme struguri, 2.500 kilograme roșii, 1.500 kilograme ardei capia, 6.000 kilograme cartofi, 6.000 bucăți ouă (I.L.F.), sau cartofi — 4.000 kilograme, ceapă — 2.500 kilograme, gogosari — 2.000 kilograme, struguri — 4.000 kilograme, roșii — 1.200 kilograme (Gostat).

Am încercat să evităm înșiruirea acestor cifre, dar, fără ele, primele rînduri ale reportajului ar fi rămas doar niște simple încercări într-ale metaforei. Să repartizăm toate aceste cantități, considerate a fi obișnuite pentru o zi obișnuită, într-un spațiu de numai 1.250 de metri pătrați, și vom avea imaginea exactă a pieței numărul 1 din Militari, imagine care, în tot timpul lunii octombrie, cînd fiecare zi va desface un volum aproape triplu de marfă, va reprezenta cu exactitate „haina de sîrbătoare a belsugului” cum spunea interlocutorul nostru, Vasile Mihai.

Am apelat, ajuși în piața din Drumul Taberei, tot la cifre, singurele în stare să vorbească despre cantitatea și calitatea aprovizionării de toamnă din acea zi. Interlocutori: Nicolae Burcea, șeful pieței, și Nicolae Isac, șeful unității I.L.F. nr. 379.

Isac Nicolae: „Chiar azi am adus de la depozitele I.L.F. din Chitila, Chiajna și Militari, 10.000 kilograme de cartofi, 8.000 kilograme ceapă, 5.000 kilograme roșii, 4.000 kilograme gogosari, 3.000 kilograme ardei gras, 10.000 kilograme gogonele, 3.000 kilograme varză albă, 3.000 kilograme vinete, 800 kilograme țelină, 60.000 ouă, 4.000 kilograme struguri. Numai marfă de calitate întâi, marfă care se vinde cît ai bate din palme. Ca un om care de peste 30 de ani mă ocup numai cu vînzarea unor astfel de produse, țin neapărat să-i amintesc și pe oamenii din unitatea noastră, oameni care, deși au un program normal, de 8 ore, muncesc de la ora 6 și pînă noaptea țirzii, adică alte cîteva ore bune, ca să zic așa, cînd primim marfă, cînd o descărcăm, iar ambalajul îl trimitem imediat spre depozite, pentru ca a doua zi să o luăm de la început. Chițiva dintre acești oameni: frații Constantin și Ilie Cărmămidă, sau Constantin Crivac, cu care muncesc de peste 10 ani încheiați”.

Nicolae Burcea, șeful pieței: „Într-un spațiu relativ mic se desface azi, într-o zi obișnuită de piață, la Agrocoop și Gostat,

pe lângă marfa oferită de I.L.F., următoarele: 5 tone de cartofi, 1 tonă ceapă, 2 tone de varză albă, 3 tone de roșii, 1 tonă vinete, 1 tonă ardei gras, 1 tonă gogosari, 2 tone ardei capia, 2 tone de zarzavat, 1 tonă mere, 3 tone pere, 1 tonă struguri”. Acestea sînt, asadar, argumentele și promisiunile intenselor pregătiri pentru

ca în primele zile din luna recoltei, în piețele Bucureștiului, și nu doar cele din sectorul 7, să putem fi martorii și beneficiarii darurilor abundente pe care ni le trimite pămîntul și oamenii lui, țăranii cooperatori.

VICTOR HUNEDOREANU ■

Ne scrie Mihail Nițulescu. Are 56 de ani. Este pensionar. A fost o viață-ntreagă tipograf. Zețar. Locuiește în București, sector 4, Alea Fetefști, nr. 4, bloc J25, scara 6, etajul 4, ap. 89.

Din păcate, adresa la care are domiciliul stabil, unde e titularul legal al unui contract de închiriere, adresa aceasta nu este și cea la care poate fi găsit. Bătrînul tipograf, bolnav, umblă prin spitale, iar cînd starca sănătății i se ameliorează, locuiește pe unde poate. De ce? Pentru că în casa lui nu mai este loc și pentru el. Așa a hotărît cu cinism, cu un incredibil cinism — cine credeți? — fiul lui M. N., fiu care poartă același nume. Tînărul are astăzi 26 de ani. Fostul zețar povestește cum, cu ani în urmă, întors în zorii de la muncă după tura de noapte, trebuia să umble după băiatul său care dispăruse de acasă zile și nopți întregi. Pînă cînd zglobiul vagabond a ajuns să fie condamnat pentru furt. N-a executat însă decît 5 luni, în loc de 18, beneficiînd de o reducere de pedeapsă condiționată. Primit cu căldură de muncitorii unei formații de lucru de la Întreprinderea 23 August, unde urma să se califice, tînărul a început să lipsească de la lucru și a continuat să sfideze bunele intenții ale celor din jur, pînă i s-a desfășurat contractul de muncă. A urmat încercarea tatălui de a transforma răul, pe cît posibil, într-un bine: să-și convingă fiul să devină tipograf, să-și convingă colegii și șefii să-l ajute la aceasta, numai că tînărului nu-i plăcea munca. „În 1974, scrie tatăl, a adus acasă o tînără de 20 de ani, originară din județul Vaslui, fără ocupație, dar dornică să lucreze, așa cum zicea. M-am bucurat, sperînd că o să-l facă și pe el să muncească. Din păcate însă m-am înșelat. Acum trebuia să am grijă de doi oameni cărora nu le plăcea munca. După ce am acceptat ca ea să-și facă viză de flotant pe 6 luni, nici nu se mai știa să-și

arate intenția de a nu munci. La un moment dat au dispărut. În lipsa lor a venit la mine o rudă a fetei să-mi spună că tînăra îi datorcă bani și niște lucruri, pe care le-a luat ca să le comercializeze. Am refuzat să preiau asemenea obligații. Cînd s-au întors cei doi, am aflat că fuseseră la ea în sat, unde se căsătoriseră”. De atunci nora nu și-a mai ascuns ostilitatea față de socrul. Bătrînul insistă să se încadreze amîndoi în muncă. „Devenisră aroganți, uitaseră că mult timp le adusesem mîncare de la bufetul combinatului, că le dădusem bani de buzunar, că plăteam singur

era. Aglaia Nițulescu declară că socrul ei, cu care nu se înțelege, le-a făcut numai greutăți. El nu mai stă aici, de fapt, de cîteva ani, nu știe și n-o interesează unde sade, mai ales că n-a vrut să-și dea consimțămîntul pentru ca ea să-și facă intrarea în spațiu. „Noi, într-adevăr, zice nora cu seninătate, am ocupat ambele camere, că avem doi copii, ce era să-i facem...”. Fiul fostului zețar nu știe, de mai multe luni de zile, nimic de tatăl său. Se ceartă de mult, zice fiul cu aroganță, pentru că i-a făcut numai greutăți. Tata n-a vrut s-o ajute pe Aglaia Nițulescu să-și facă bu-

căsuței pe care și-o înălțase cu atîta trudă, i s-a dat apartament.

O fiică a bătrînului, Alexandrina Mircea, domiciliată în același bloc, pe altă scară, nu și-a văzut nici ca tatăl de luni de zile, nici nu mai știe de cînd. Știe că nu se înțelege cu fratele ei de mai mulți ani, că s-au și bătut, a aflat de la vecini, nu s-a dus, scandalurile au fost noaptea... O altă fiică, Valerica Radu, răspunde la numărul de telefon indicat de A. M. și spune că nu și-a văzut tatăl de vro doi ani. Nimeni nu poate spune unde este acum, dacă e bolnav în vrcun spital, nici cel puțin dacă mai trăiește. Aceasta e povestea, tristă, plină de oameni ocupați ori cinici, de copii ingrați.

Cu ajutorul foștilor colegi de muncă și zețarului pensionar am reușit totuși să-l găsim și să stăm de vorbă. Bătrîn și bolnav, alungat din propria-i casă, meru pe drumuri, cu inima zdrobită, tipograf pensionar Mihail Nițulescu dorște ca situația sa să fie supusă instanței opiniei publice. „Am trăit o viață de om aplicat peste plumbul tipografiei, peste litercele pe care degetele zețarului le cunosc atît de bine. Am încredere în cuvîntul scris, în cuvîntul oamenilor de omnie. Acest cuvînt e tot ce mai aștept de la viață”.

Am scris povestea bătrînelor lui Mihail Nițulescu pentru că el a vrut-o, Căutîndu-l, încercînd să-i dăm de urmă, am crezut, un timp că nu-l vom mai găsi niciodată. N-ar fi nici prima, nici ultima istorie cu părinți uitați de copii. Dar cum nu sintem singuri pe lume, cum fiul și fiicele lui Mihail Nițulescu au un rost între oameni și trăiesc printre oameni, încredințăm judecata faptelor lor acestor oameni, colectivelor în care muncesc și-și asigură liniștea bătrînelor.

DORIN GHERGHINESCU ■

Un tată orfan de copii

toate cheltuielile casei...” Cîrînd nora a adus în casă și pe un frate al ei, Ion Stoleru, care nu muncea nici el și stătea ilegal la adresa. Au urmat ani dificili, de neînțelegeri între tineri și bătrîn.

Am stat de vorbă cu locatarii din bloc. Iată ce ne-a spus, de pildă, Constantin Gafița, de pe aceeași scară: „Sînt președintele asociației locatarilor. Cunosco obraznicia tînărului față de tatăl său, pe care îl și bătea. Într-o noapte, prin vară lui 1976, a trebuit să sărim, eu și alți doi vecini, la strigătele bătrînului pe care l-am găsit plin de sînge, după ceea ce fiul numea „o discuție oarecare...”. Știu că, de mai multe ori, cînd revenea de prin spitale, își găsea lucrurile întoarse pe dos în camera lui, pe care o lăsa incuiată. Fratele norei sale a locuit în adevăr ilegal la ei vro doi ani...”

Pentru acesta era loc; pentru deținătorul legal al spațiului, însă, nu mai

lelinul... se încăpățînează să revendice spațiul acesta în care n-are loc, unde să mai stea și el?... E un om cu care nu se poate înțelege, vorbește mereu de casa lui, de casa lui, că el a tot zidit toată viața și n-a avut noroc; că o casă a pierdut-o la bombardamente în război. Ce-l privește pe el, pe fiu, aceste lucruri? El știe că bătrînul nu mai are loc aici și gata... În ce-l privește, e corect, lucrează ca muncitor necalificat într-o echipă de șarjatori a maistrului Ioan Popa, la Întreprinderea 23 August. E adevărat că s-a adunat o restanță mare de bani neachitați pentru întreținerea apartamentului dar spațiul e totuși pe numele bătrînului nu al său...

Unii locatari îl știu pe tipograf de mult. Își amintesc, de pildă, că, din tînerete, zețarului i se zicea omul cu calul, pentru că avea un cal, o căruță și un vis: să-și facă și el o casă. Aduna, ani de zile, cărămizi. După demolarea

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

„Lupul singuratic”, care strângea milioanele pentru vreo două sute de ani de viață

În ziua de 13 septembrie, depozitul de băuturi din strada General Dono nr. 4 precum și cele două anexe, toate aflate în gestiunea lui Petrea Soare și aparținând întreprinderii Gostat, deveniseră locul unei ample și minuțioase percheziții efectuate de lucrători din Direcția economică și Direcția cercetării penale ale Inspectoratului General al Miliției. În același timp, o acțiune similară se desfășura la locuința lui Soare. Existau date serioase că Petrea Soare investea foarte mulți bani în bijuterii. Perchezițiile n-au relevat nimic deosebit, însă analizele probelor de băuturi arătau că acestea au fost fie diluate, fie cu prețurile inversate, firește, în avantajul gestionarului.

În 14 septembrie, Petrea Soare este arestat. Din anchetarea lui și din audierea martorilor reiese limpede că acesta deținea o mare sumă de bani și, de asemenea, foarte multe bijuterii. Trebuiau găsite.

16 SEPTEMBRIE, NOAPTEA. Toarnă cu găleata. Satul Ghermănești din comuna Snagov doarme sănătos. Cei trei lucrători de miliție pornesc împreună cu patru țărani, oameni care asigură paza comunci, spre strada Bisericii, oprindu-se apoi în fața curții cu numărul 9. Scoală și un vecin, Gheorghe Alexandru, și apoi, la lumina lanternelor, încep să treabă în jurul magaziei din spatele curții. Se făcuse frig. Săpă cu atenție la baza unui perete. Nimic. Fiziile de lumină ale lanternelor împart pereții în felii. Se îndreaptă apoi încet, metode spre zidul dinspre gradina de zarzavat coborînd spre placa de beton pe care era ridicată magazia.

— Aici a pus Soare, eu cităva vreme în urmă, niște salată, se aude vocea lui Gheorghe Alexandru, vecinul. A săpat chiar până la temelia magaziei. Imi spune s-o ud cu atenție. Mie imi lăsa și grădina și casa în îngrijire cit lipsea el și pentru treaba asta imi dădea 200 de lei pe lună.

Trecuse o oră bună. Oamenii sapă virtuos pe o suprafață mai mare, ajungând la placa de beton a magaziei. La un moment dat hrițele dau de ceva tare.

Cei patru țărani rămân prostiți. Își privesc bățurile din podul palmelor la lumina meschinară.

— Doamne! Ațita bănet!
Citeva ore le-au trebuit celor trei lucrători de miliție ca să termine de numărat teancurile de sute, legete cu banderolă, ca la bancă. 900 550 de lei. Era prima dovadă.

18 SEPTEMBRIE. Ancheta continuă. Roșu Paul și Rosu Constanta, cumnații lui Soare, declară că în urmă cu trei-patru luni, Soare a venit la ei cu o legătură de bijuterii rugându-i s-o ascundă până la-o va cere el. La trei zile după ce cumnatul gestionar a fost arestat, Rosu a schimbat locul boccei. „Am dus-o la soacra-mea, declară Rosu, că mi se făcuse frică și nevastă-mea spunea că o să dăm de draeu”. Au dat.

În noaptea de 18 septembrie au fost găsite într-un cotlet din curtea lui Niculina Ionită 600 de grame de bijuterii și 8 ducați de aur a câte 20 de grame fiecare.

IN DIMINEAȚA ZILEI DE 19 SEPTEMBRIE, Rosu Paul declară: „Acum un an, Soare a venit la noi cu o sumă mare de bani pe care i-am ascuns în pod. Puțin înainte să fie arestat, i-a luat și i-a dus la un prieten, Gomeajă Ion, care are un atelier auto”.

DUPĂ AMIAZĂ. În urma percheziției făcute la atelierul lui Gomeajă, ies la lumină, dintr-o cutie de tablă, 90 000 de lei bani gheață și 55 000 în obligațiuni.

De asemenea, Gomeajă mai avea în păstrare o servietă cu un minicalculator și o sacoșă plină de fotografii din care reiese limpede cit de mult prospera familia Soare. „Doamna”, plină de bijuterii grele și îmbrăcată ca-n reviste, iar dînsul, privind optimist de pe un mic piedestal care îi mai dăruia citiva centimetri în înălțime, absolut necesari unei autorități de milioane.

TOT ÎN 19 SEPTEMBRIE. Seara. O nouă percheziție descoperă în podul unui WC de curte, acasă la Roșu Dumitra (mama lui Roșu Paul), o găleată în care se afla o pungă de plastic cuprinzând 90 000 de lei. La aceeași adresă într-o magazie, sub cărbuni, se mai găsesc încă 200 000 de lei.

Nimeni nu știe unde se poate opri totul. În fiecare zi organele de anchetă identifică noi surse: rude, prieteni. Revelațiile se măsoară în zeci de mii de lei și în aur. Până în prezent, peste un milion cinci sute de mii de lei și bijuterii din aur cu pietre scumpe în valoare de aproape jumătate de milion. În plus, minicalcatoare, magnetofone, băuturi străine și băstinașe „nelucrate” (ca măcar Soare să știe cum mai arată un vin cinstit în depozitul lui) haine de blană, rochiile de seară, pantofi de toate calitățile, ceasuri, un minicalculator (deși se descurca binisor și fără el; oricum nu știa cum se folosește, din motive absolute întemeiate, pe care le veți afla mai târziu), picupuri și cite și mai cite. Iar în fața casei, un Fiat 1500. A treia mașină în decursul timpului. În ziua în care apare revista noastră ancheta continuă, existînd temeiuri că fraudă trece de două milioane.

În această mai întinsă decît se crede „afacere a vinului” — despre care presa a informat la timp — se pare, deocamdată aceasta este părerea organelor de anchetă, că Petrea Soare este un „lup singuratic” (ca să folosim expresia lucrătorilor de miliție care se ocupă de caz). Soare nu-l cunoaște pe Ștefănescu, milionarul „de bază”, lucrînd pe cont propriu la „fabrica de milioane” din strada General Dono. Respectăm, acestea sînt rezultatele la zi ale anchetei. Dar și așa, că lucra singur este un fel de a spune. Pentru că în cele două anexe mai „gospodăreau” cu sîrg fratele său, Soare Doniță (e ceva și în chestia asta cu numele predestinate) și Ion Rotaru, tot o rudă apropiată, amîndoi încadrati cu forme legale, precum și încă doi indivizi „angajați” de „patron” și plătiți cu cite 1500 lei pe lună.

Cine este, totuși, Petrea Soare? Născut în comuna Bogza, județul Vrancea, în urmă cu 55 de ani. 7 clase elementare. Fost băiat de prăvălie, fost șef de unitate

te la un aprozar din sectorul 8(I), fost șef de depozit de vinuri, fost mandatar, fost șef de depozit de vinuri, păsări și altele (tot magazin al Gostatului) și pînă la 14 septembrie anul curent, fost șef de depozit. Soția, Luci Soare, pînă în 1960 cîntărea la restaurante, nunți și ocazii. După această dată, casnică. Domiciliul (tot de la 14 septembrie anul curent, numai al soției), strada Nera nr. 1, în Drumul Taberei. Două camere **CU CHIRIE!** la stat. În plus, „căsuța” de la Snagov, cuibșor de sute de mii, cumpărată în condiții obscure pe numele unei mătuși în 1974 și recumpărată pe numele propriu în 1977, cu 17 000. (Din cele relatate, se înțelege destul de clar de ce nu-i folosea la nimic minicalculatorul).

Este adus din arestul miliției. I se scot cătușele. E un om mărunț. De optimism, nici vorbă. Privește umil, dar nu speriat. Recunoaște „cinsti” totul. Explică cu lux de amănunte, cu dăruire, ca la o șuetă cu amici. Este nebarbierit și, față de fotografi, îmbătrînit. Nu mai are nimic de pierdut, de aparat. Ii este milă de soție, acum citiva ani sărbătoriseră nunta de argint. Cu vin bun. Copii, n-are. Strângea bani, ca la bătrînețe să aibă cineva grijă de ei.

— **Cu ce ai strîns dumneata, mai exact cu ce ai furat, trăiai pînă la două sute de ani și mai bine.**

— Așa e. Nu mai știam. Mîntea nu mai judeca. Trăiam cu frică să nu mă fure cineva. Într-o zi chiar am găsit casa spartă. Eram îngrozit.

— **De ce? Pentru că trebuia să chemi miliția?**

— Nu. Credeam că mi-au furat bijuteriile.

— **Apropo de bijuterii, de unde, așa, cu kilogramul?**

— De la cine vindea. Dar nu sînt un kilogram.

(Deschidem o paranteză. Într-adevăr, în ziua aceea nu era un kilogram. A doua zi însă, da. Dar despre altceva este vorba. Anchetatorii sînt în posesia unei liste cuprinzînd persoanele care i-au vîndut bijuterii en gros. Ancheta fiind în plină desfășurare, lesne de înțeles, nu putem dezvălui aceste nume. Cu excepția unuia singur, anchetarea respectivului individ fiind încheiată. Este vorba de Marin Constantin, șeful unui depozit de materiale de construcții al I.C.L. Alimentara, sector 2, care i-a vîndut lui Soare aur în valoare de 15 000 de lei).

— **55 de ani! Cu ce te-ai ales dumneata din viața asta? Firește, cu milioanele. Și acum?**

— Ce să vă spun?! Am trăit totuși modest. N-am făcut lux.

— **Fotografiile spun eu totul altceva.**

— Întrați în casă să vedeți ce mobilă am. Țineam toate obiectele ascunse. Le mutam de colo-colo. Să nu mă fure. Am ținut banii și în tocul ușii. Cînd a fost arestat Ștefănescu, am înghețat, presimțeam că se va întimpla ceva.

Dat fiind că ani de zile Petrea Soare opera „singuratic” de parcă într-adevăr era în pustiu, ne-am gîndit că misterul acestui pustiu ni-l poate dezlega conducerea întreprinderii Gostat.

— După părerea mea, ne explică plin de înțelegere tovarășul director Laurian Cars, nu știu ce am fi putut face mai mult. Inventarele erau mai frecvente

decît ne obligă legea și ieșeau foarte bine. Noi colectam probele pentru analiză din vasele aflate în depozit și totul era perfect.

— **Dar din vinurile aflate la vînzare?**
— Aici a fost o greșeală. Dar colectam probe și de aici.

— **Atunci în ce a constat greșeala?**
— N-am vrut să spun chiar greșeală. Am controlat și aici și, pur și simplu, nu știu ce mai puteam face. Eu personal nu văd.

— **Știți că Soare a angajat pe cont propriu doi oameni pe care îi plătea singur?**

— Acum aflu asta.

— **Nu vă duceți pe acolo?**

— Să știți tovarășu', pot să jur, nimeni din conducere nu se ducea la crama lui.

— **Mă rog, nu la ospete m-am referit, ci la controale.**

— Pentru asta avem echipe de control.

— **Știți ce făcea, în fond, Soare?**

— Am auzit că inversa prețurilor și cupaja băuturilor. Dar nu știu ce i s-a găsit acasă.

— **Vă spun eu: bani, un milion jumătate, și bijuterii, un kilogram de aur.**
— ?!

— **Și încă ceva. Inversa prețurilor, cupaja, dar și dilua băuturile.**

— Nu se poate, l-am fi prins.

— **Ba se poate. A mărturisit-o Soare. La rachiu...**

— Să știți că în privința tuicii, normativele prevăd ca gradația alcoolică cu care vine de la furnizor să fie scăzută la depozite.

— **Cu apă.**

— Cu apă de la chiuvetă amestecată cu pompele. Vine tuică de 30 de grade, se pune apă pînă se aduce la 24 de grade. Așa se înregistrează și la furnizor, firește, cantitatea fiind mai mare.

În ciuda inventarelor și analizelor de-a dreptul perfecte, după cit ni s-a spus, Soare dilua, cupaja, inversa prețuri și scotea sufele de mii pe bandă rulantă. În zilele obișnuite, îi ieșeau cam cinci mii de lei, iar în zilele de sărbătoare, zece mii în plus. Ca în codru. Nu-l vedea nimeni, nu-l simțea nimeni. Nimeni dintre cei obligați să-l controleze. Și astfel, răspunsurile tovarășului director general al Gostat-ului aprobat, întrutotul de directorul comercial Nicolae Savu, care asista la discuție, n-au darul să ne limpezescă nedumeririle. Ce fel de controale se fac, oare în astfel de ocazii?

Maiorul Constantin Dragoș, care conduce ancheta: „Printre altele, tocmai de aceste normative a profitat Soare”. Locotenentul major Aurel Coccan, care și-a pierdut o groază de nopți scotocind prin ascunzătorile lui Soare: „Aș adăuga: principala cauză constă în lipsa unui control sever și metodic din partea întreprinderii. Doar cu controlul valorii al gestiunii și cu analizele făcute numai în depozit, cine știe cum făcute și ele, nu se putea, desigur, descoperi ceva”. Locotenent colonel Liviu Trandafiridi: „Cel chemați să respecte exact legea, s-o aplice preventiv, să nu facă controale formale sînt în bună măsură răspunzători de neregulile din depozit. Cu un control riguros, era imposibil, în atîtia ani, să nu se depisteze escrocheriile acestui gestionar. Prin controale mai dese, cu sondaje în depozit și la vînzare, cu mai mult simț de răspundere din partea echipelor de control nu s-ar fi ajuns aici”.

Aceasta este, deci, morala. Să așteptăm să vedem ce fapte mai adaugă tirgul moralei.

RAZVAN BĂRBULESCU

Pagină realizată cu sprijinul Inspectoratului General al Miliției

Urmările ignorării normelor de exploatare a autovehiculelor

Ilie Gheorghe, șofer la întreprinderea de legume și fructe Militari — București, primise dispoziție să facă un transport de fructe de la Craiova în Capitală. Drumul bun, timpul frumos, mașina pusă la punct făcea călătoria agreabilă, mai ales că pentru a-și alunga plictiseala, pilotul îmbarcase în cabina autovehiculului 3 pasageri, soția sa, delegata unității susmenționate și soțul acesteia. „De ce, dacă am o cabină atât de spațioasă, să nu veniți și voi?” le spusese în ajunul călătoriei pilotul în cauză pasagerilor. „Cînd vom întîlni controale, vă arăt eu ce să faceți ca să nu ne prindă”.

La semnul făcut de pilot cei doi „clandestini” se piteau în spatele torpedoului autocamionului și „totul mergea strună”.

Pe la 11,00 mașina se apropia de intrarea în Craiova. La circa 500 m în fața șoferului se profila silueta agentului de circulație de la postul de control „Aeroport”. Deși le-a atras atenția să se ascundă, pasagerii cu pricina sporovăind între ei întîrziu să dea curs indicației șoferului. Cum riscul unei opriri soldate cu o amen-

dă substanțială — mai ales că alături de milițian se observa și un reprezentant al corpului de control auto al M.T.Tc., era iminent, șoferul a intrat în panică.

El strigă pentru a doua oară la „clandestini” și întoarce capul spre ei cerîndu-le să se ascundă. Pentru a fi mai „explicit” ridică mina dreaptă de pe volan arătîndu-le cum să stea pentru a nu fi observați.

Preocupat de pasagerii săi, pierde din vedere pentru citeva clipe observarea șoselei și respectiv controlul mașinii: autovehiculul se îndreaptă spre sensul contrar de mers unde intră în plin în autobasculanta 31-DJ-3932 aparținînd Trustului de Construcții Industriale Craiova. Șoferul acesteia, Ilie Pirvoi, surprins de brusca schimbare de direcție a autovehiculului înmatriculat în București, nu mai poate face nimic pentru evitarea violentei coliziuni.

Secvența de mai sus e urmată de alta. Autobasculanta luată cu asalt de mașina condusă de Ilie Gheorghe e proiectată peste autofurgoneta Dacia 1300, 21-OT-113,

proprietatea Bazei de aprovizionare tehnico-materială a județului Olt, al cărui șofer, Alexandru Sorescu, rula corect în spatele autovehiculului 31-DJ-3932. „Nici prin cap nu mi-ar fi trecut că în poziția în care mă aflam pot să mă trezesc cu basculanta din față peste mașina mea” declară ulterior Sorescu, șoferul autofurgonetei.

S-a scris în repetate rînduri de fapt că încălcările normelor legale de exploatare a autovehiculelor reprezintă „baza de plecare” a numeroase accidente de circulație. Șoferii conduc inhibați, sînt într-o stare de permanentă tensiune, preocuparea lor principală fiind concentrată spre evitarea întîlnirii organelor de control și nu asupra drumului și conducerii mașinii. De aceea ei circulă cu viteze periculoase, fac depășiri fără asigurare, „uită” să acorde prioritate, schimbă benzile fără să se asigure, folosesc trasee — scurtături — adesea drumuri de cîmp complet neamenajate etc.

Cum cursele clandestine, transporturile nelegale de pasageri și de mărfuri se asociază deseori cu conducerea autovehiculelor sub influența alcoolului „beneficiarii” fiind „generoși” cu șoferii, deznădămîntul unor asemenea deplasări este în numeroase cazuri accidentul de circulație. Acum și-a pierdut viața șoferul Ilie Gheorghe și au fost răniți grav Alexandru Sorescu (șoferul autofurgonetei), Maria Gheorghe (soția conducătorului auto

vinovat de accident) și Cristache Mihai (soțul delegației).

Bineînțeles că la eradicarea acestui gen periculos de încălcări trebuie să-și aducă contribuția în primul rînd șefii unităților care dețin autovehicule. Din păcate mulți din aceștia consideră încălcarea normelor de exploatare a mașinilor drept mărunțișuri „Ce-i dacă și-a luat și el nevasta la Cluj, la Brașov sau la Craiova, doar nu-i moarte de om” spun unii directori de întreprinderi. „Ce nenorocire s-a întimplat dacă a luat pe drum un cetățean cu citiva saci de zarzavaturi, doar mașina și așa era goală”. Ei uită că „taxa” pentru 10—15 saci transportați cale de 200—300 km e citeva sute de lei, care intră în buzunarul șoferului, după cum uită că „nevinovatul” transport de pasageri, și el deosebit de avantajos pentru șoferi, se soldează nu în puține cazuri cu accidente de circulație de genul celui comis la porțile Craiovei.

Mai grav sînt și situații în care unii șefi de garaje, de autocoloane și chiar autobaze, nu numai că tolerează, dar chiar patronază asemenea năvurii.

Este cazul ca factorii de resort din ministerele și organizațiile deținătoare de parcuri auto să intervină cu mai multă fermitate pentru a curma indisciplina, accidentele și gravele consecințe de ordin economic și social care le provoacă acest gen de evenimente rutiere.

Colonel VICTOR BEDA

Ochii și urechile lumii

Ochii și urechile omului

„Urăsc oamenii care pentru a mă consola, pretind că lumea de azi nu e bună de văzut și-mi spun: „Ah, dar dumneavoastră...”, dumneavoastră aveți amintiri, aveți o viață interioară intensă...”

Așa vorbea, în toamna trecută, Borges, la 78 de ani, orb, greoi, ermetic, indiferent la ideea că lumea îl scotește azi unul din puținii scriitori incontestabili. A doua zi pleca de la Paris la Atena. Era incântat. Nu cunoaște Atena. Dar ce poate însemna turismul pentru un om orb? „Nimic nu mă emoționează ca un amurg în Italia”... Și Parisul — „Parisul, în ciuda cloxanelor, rămâne un oraș nuanțat”. Fără teamă, recunoștea că n-a mai citit ziarele de 40 de ani, tot așa cum nu-și citește contemporanii — din teamă prea mare că le-ar putea semăna. Nu pentru asemenea vorbe, doar, l-am ținut minte. Mai degrabă pentru o poveste fără de pereche despre mama sa. Am o memorie detestabilă, de cite ori dau peste scriitori bătrâni care-și omințesc, în amurg, de părinții lor: „A murit în 1975, cu câteva zile înainte de a implini 100 de ani. Îmi amintesc ultimele ei zile. Îmi spunea: „George, cred că am depășit limitele”... Era o femeie foarte fină, foarte inteligentă. Își perfecționase engleza pentru a-mi citi și ajunseser să scandeze versul britanic cu competență. Pe urmă, colaboram foarte bine. Odată, scriam o poveste pe care ea o socotea îngrozitoare fiindcă era vorba acolo de doi frați care iubesc aceeași femeie. Pentru a păstra prietenia lor de bărbăți, unul dintre ei o omoară. Uciagașul trebuie să-i anunțe celuilalt fapta și nu găseam nimeni cuvintele pentru acel moment. Am stat în tăcere o vreme, până când mama oftă: „Da, știu ce-a spus”. Și dicta câteva fraze admirabile ca justete a tonului. În acel moment, ea credea în personajele mele mai mult decât mine, inventatorul lor. Totdeauna a fost așa. De la moartea ei, mă simt foarte singur”. Nu mai auzisem o asemenea poveste de scriitor. Cel care posedă asemenea observații este — în mintea mea — sint. Îmi place să cred că nu sint singurul care vede astfel lucrurile.

În vara asta, studenții l-au invitat pe Borges să le vorbească într-o sală a unei universități. S-a dus. („Singurul avantaj al cecității este probabil acela că pot păstra chipurile prietene. Cu femeile este mai ușor, ele au întotdeauna chipul vocii lor și uneori am intuiția frumuseții lor. Femeile cunoscute odinioară și pe care le mai frecventez n-au îmbătrinit” — spunea, tot în toamna aceea, la Paris, înainte de a încheia interviul, dornic să-l încheie, obosit, „din cauză că nu pot să vă ghicesc chipurile”.) Și-a părăsit apartamentul — „din care n-aș ieși niciodată”... — și-acolo, în amfiteatru, l-au așezat pe un scaun, la catedră, așteptându-l să le vorbească despre el însuși și arta scrisului său. Dar, la acea oră, la Buenos Aires avea loc campionatul mondial de fotbal. Deasupra capului lui, au instalat un televizor. L-au închis sunetul și i-au lăsat doar imaginea meciurilor. L-au ascultat pe Borges urmând simultan — peste privirea lui pe care o știau moartă — finala campionatului mondial de fotbal. Borges, scriitor fantast, nu a putut concepe niciodată o asemenea prostească sinteză a audio-vizualului. Atita umilire a gîndului și a vorbei — orbește. Atita egoism colectiv al ochiului — îngheață.

În ce mă privește, scriitor normal, care mi-am pierdut nopți separate cu Mondialul și cu Borges, n-am auzit, vara asta, povești mai cumplită despre lupta dintre tristețea individuală și trivialitatea confuziei universale.

RADU COSAȘU ■

Mondo umano?

O, ce vară...

În Spania, la Los Alfaques, în apropierea unui camping imens, este parcată o autocisternă care nu se știe de ce, în cursul nopții explodează, face o groapă atât de mare încît, pe acolo, sezonul estival s-a transformat în cu totul altceva. Iresponsabilitatea crasă, conchid cu toții și, cu timpul, accidentul intră în umbră. Mai sus, spre Baltica, în Germania-federală, un elicopter survolează insistent o zonă în care sint definiți niște teroriști, autori ai unor crime monstruoase. Curioase, forțele ordinii caută să afle ce este cu acel elicopter și descoperă, stupefiate, că echipajul era format din teroriști cu state vechi care urmăreau să-și salveze „colegii”. Așa că circumstanțele evadării unora dintre cei ce cîndva comiseră furtul secolului în Anglia par de-a dreptul romantice. Dar pentru că am ajuns la insulă să nu scăpăm prilejul să amintim că moda punk a intrat în totală derută, a început să se eclipsese singură. E și asta o performanță! Dincoace, în peninsula ce a imprumutat liniile desenului unei cizme, membrii unor bande ce-și spun „Brigăzile roșii” intră în vacanță și, culmea cinismului sau a irresponsabilității, o consideră, (doar ei) „binemeritată”, după numeroasele acțiuni ce au culminat cu „Operațiunea Aldo Moro”. (Aveau să-și reia sinistra activitate joi, 28 septembrie, cu acțiuni criminale la Torino). În Franța, în iulie-august

este acel mare du-te-vino al celor plecați în vacanțe. Dar ori încotro pleacă, ei se încruciează cu hoții care lucrează într-un ritm îndrăgostit: cinci sute de spargerii pe zi. Presa, reluînd constatările străzii, vorbește de „vara hoților” și povestește fapte, inserează constatări, face haz de ne-caz, prezintă noile descoperiri antifurt, sau încearcă să-i immortalizeze în timpul „lucrului”.

Intr-un imobil mai select dintr-un arondisment parizian un om demn, cu păr grizonat așteaptă pe palier: „Sînt ambasadorul la Paris (și spune numele unei țări nordice). Ușa s-a închis în urma mea, în timp ce conduceam pe cineva la lift. Sint cam derutat”, spune el tehnicienilor pe care-i chemase să deschidă ușa. A doua zi, aceștia află că, de fapt, înlesniseră o ingenioasă operațiune de furt. Cît despre statistici — lată și una dintre ele: în zece ani, numai la Paris și în suburbii (unde au loc 35% din furturile înregistrate în Franța) furturile la domiciliu au crescut cu 100% iar numărul lor a crescut anual: 58 088 în 1976, 63 796 în 1977. (Adică cifră record — nu? — de 175 pe zi!) Fapte: (la Amiens, în orașul lui Jules Verne), locuitorilor de la etajul al 5-lea al unui bloc li se prezintă un cetățean ce le spune dezinvolt: „Locuiesc la etajul de jos; permițeti-mi să intru prin canalul de aerisire din baia dv.; trapa e largă”. El acceptă, el pătrunde, răscostește apartamentul de jos dar nu găsește nimic, continuă, ajunge la etajul al III-lea dar este surprins”. În schimb, la Paris se escaladează cu o uimitoare ușurință acoperișurile, hoții circula pe ele ca pietonii sau turiștii pe Champs Elysée. La Mar-

silia, un tip este arestat pe cînd încerca să opereze pentru a opta oară în același antrepozit. Cazurile insolite nu lipsesc: patronul unei întreprinderi din Brest, furat de 12 ori în trei ani, care a găsit resurse să separe de fiecare dată mobilierul și localurile distruse, s-a gîndit să lase, totuși, o sumă modică — 50-60 franci. „Remediul a mers și a 14-a oară am scăpat”, declară el. Altfel zis, o subvenție în toată regula. Anul trecut, la 11 noiembrie, mai mulți specialiști au demontat acoperișul în construcție în zona industrială Valence. Pentru așa ceva, susțin cei întrebați, este nevoie de 24 de ore. Cum ar fi putut opera atîta timp fără a fi măcar zăriți? S-a mers și mai departe: electrocardiograful de la spitalul din Chaumont a fost furat, numeroase obiecte de artă au dispărut aproape în mod miraculos. Dealtfel, se susține că în capitală ființează aproape oficial adevărate țiguri ale obiectelor de artă furate, la care desînd anticari sosiți tocmai din Belgia sau Olanda. Dar Pierre de Vignerie, colonel ce posedă o impunătoare colecție de tablouri și de mobilă stil, a pățit-o și mai rău: cînd a plecat la garnizoană, în Tahiti, a instalat un sistem de alarmă foarte sofisticat și a apelat la un respectat anticar din Toulouse să-i restaureze câteva frumoase lucruri. Cînd a revenit i s-a părut ceva ciudat iar un expert i-a confirmat categoric: „Tablourile și mobila — totul este fals aici”. Era opera respectabilului restaurator. Dincolo de O, ce vară! Dar, ce a fost a trecut?

DUMITRU CONSTANTIN ■

Deoarece, după numeroase încercări și așteptări, britanicul Jerry Bel nu a putut găsi un loc de muncă, s-a decis să-și cîștige existența în chip de muzicant excentric, devenind „Ormul-orchestră”. În acest chip Jerry Bel colindă toate colțurile Marii Britanii, stîrnind printre altele, datorită aspectului său hilar, și interesul operatorilor de televiziune. În fotografie, Jerry Bel, „omul-orchestră” în timpul unui Show stradal

Știința pe mapamond

Ora roboților industriali

Industria automobilului, cu toate perioadele de declin, nu puține, pe care le-a traversat și cu care se mai confruntă încă datorită crizei economice ce se menține la cote alarmante în numeroase țări occidentale, se alinază acelor sectoare ale industriei în care creșterea productivității devine aproape o condiție a supraviețuirii. Astfel că, după Statele Unite și Japonia, fabricanții de automobile din Europa se adaptează și ei la „ora robotului industrial”. Primii roboți de acest fel au apărut în urmă cu 20 de ani în S.U.A., fiind în special utilizați în operațiuni de sudură. În prezent, trei mărți de roboți utilizabili în industria auto domină piața mondială: Unimate (Statele Unite ale Americii), Asea (Suedia) și Kuka-Nacchi (Japonia). Cel mai răspîndit sint roboții Unimate, în număr de 1 000 în întreaga lume, dintre care 300 în Europa.

Telescop spațial

Inginerii de la societatea americană „Corning Glass” au început să fabrice a doua din cele două oglinzi care vor dota telescopul spațial a cărui inscriere pe orbită de către naveta-spațială este prevăzută pentru anul 1983. Aceste oglinzi, avînd 2,3 metri diametru, vor permite observarea obiectivelor cerești aflate la distanța de 14 miliarde ani-lumină. La ora actuală,

distanța maximă de observare nu depășește două miliarde ani-lumină, cu oglinzi mult mai mari (3 pină la 6 metri diametru). Diferența — un salt brusc de 12 miliarde ani-lumină — va fi evidentă, datorită poziției privilegiate a telescopului, situat în afara atmosferei, la circa 500 km de Terra.

Specialiștii și-au pus speranțe mari în acest nou instrument de observare astronomică, informa recent revista „Science et Avenir”, unul dintre ei apreciind chiar la 14 miliarde de ani vîrsta universului. În aceste condiții, viitorul telescop spațial ar putea să ne arate galaxii aflate în primul stadiu al formării lor, pentru că un telescop arată în realitate obiectivele cum se prezentau în perioada în care ele au emis lumina care ajunge acum pină la noi. Observînd la 14 miliarde ani-lumină — distanța parcursă de lumină în 14 miliarde de ani — există șansa să se vadă și să se fotografieze chiar primele emisiuni luminoase ale universului aflat în curs de apariție: mîrind distanța de observare este ca și cum ne-am întoarce în timp.

Realizarea tehnicii ridică unele probleme: situația orbitală impune anumite constrîngerii, limitînd greutatea. Singura modalitate de reducere a greutății ar fi fabricarea unei oglinzi goale în interior, obținută prin asamblarea diverselor piese de sticlă topite împreună după asamblare. În afară de aceasta, ar trebui să se realizeze o oglindă de o calitate optică inedită, exigență ce interzice utilizarea unei sticle pe care schimbările de temperatură ar putea provoca dilatarea și deformări. Datorită acestor motive a trebuit să se recurgă la o sticlă specială cu titan, numită „U.L.E.” (ultra-low expansion). Fabricarea celor două oglinzi va costa aproximativ nouă milioane de franci francezi, menționează „Science et Avenir”.

ACEEAȘI PLANETĂ, ACEEAȘI ORĂ !

● 2 plus 3

Localitatea franceză Saint Dizier a devenit foarte cunoscută în lume datorită gînerei Francine Huber care a dat naștere la cinci copii, trei fete și doi băieți. Nou-născuții se simt foarte bine. Mai puțin bine s-a simțit fratele lor, în vîrstă de șase ani, care auzind vestea a rămas pe moment fără glas. Fericirii părinți vor avea, probabil, destul de multe necazuri cu cei șase copii dar vor fi scutiți de

● Opriștii în alegerea unui nume

Un supporter din Mönchengladbach (R.F.G.), scrie „Frankfurter Rundschau”, a dorit, în amintirea campionatului mondial de fotbal, să-și numească nou-născuta „Argentina”. Ofițerul stării civile l-a răspuns că ideea pare a fi „interesantă” dar numele nu i se pare convenabil. Convenabil pentru cine?

Același răspuns l-a dat și serviciul biroului stării civile. Se pare că refuzul oficialităților se leagă de faptul că selecționata de fotbal a R.F.G. și-a pierdut titlul și funcționarii nu doreau (neapărat) să se perpetueze amintirea acestui campionat.

● Pană de mașină norocoasă

Un automobilist ghinionist a rămas în pană în timpul nopții la cîțiva kilometri de localitatea Uppsala (Suedia). Ghinionul automobilistului a dus la o descoperire importantă. Încercînd să-și repara mașina, a simțit un miros ciudat ce venea din direcția unei vile, aflată în apropiere. Alertat, a anunțat poliția care a făcut o descindere în casa cu pricina. În vală s-au găsit droguri în valoarea de șase milioane de coroane și un laborator utilat cu cele mai moderne instalații de fabricare a amfetaminei,

un drog foarte puternic. Laboratoare ale morții pe aceeași planetă cu

● Laboratoare ale vieții

Cercetătorii japonezi au obținut carne din lapte, prin transformarea caseinei, principală proteină lactată, în fibre. Acest procedeu a fost anunțat cu prilejul congresului internațional de dietetică, desfășurat la Kyoto. Profesorul Mosao Kanamori a demonstrat că noul produs este mai hrănitor decît carnea artificială obținută din soia.

● Din goana după celebritate

Cinci plonjori submarini din Denver (S.U.A.) au stat, timp de 24 de ore, pe fundul unei piscine, la 3 metri adîncime, jucînd cărți. Recordul anterior de rezistență, la șederea sub apă, era de 22 de ore. Tinerii per-

formeri și-au cîștigat o difi-cilă celebritate, deoarece au fost nevoiți să suporte frigul, ameteala și „beția adîncurilor” provocate de concentrația sporită de azot în sine. Nu s-a aflat cine a fost cîștigătorul partidei de cărți. Dorința de-a obține noi performanțe se plăt看te în orice caz destul de scump, precum această

● Performanță fatală

Cascadorul american Alan Bakunas, încercînd să-și recuperească titlul la căderi libere, și-a pierdut viața. El a sărit fără parașută de pe o clădire înaltă de 98,5 metri. Alan Bakunas mai sărise dintr-un elicopter aflat la o înălțime de 70 de metri. O moarte de două ori tristă. O dată ca moarte, a doua oară ca performanță aproape inutilă.

I. GRECU ■

Atomul, exclusiv în slujba omului

Una din ideile majore desprinse la sesiunea Conferinței generale a Agenției Internaționale pentru Energia Atomică, de la Viena, privește cerința ca toate statele să aibă acces și să dobândească în mod liber tehnologiile, echipamentele și materialele necesare pentru utilizarea pașnică a energiei atomice, un deziderat de primă importanță al dezvoltării în lume. În acest cadru, evocându-se eforturile crescânde ale popoarelor pentru utilizarea aplicațiilor pasnice ale atomului, o atenție specială s-a îndreptat spre acele aspecte care fac ca acest imperativ să nu-și găsească o deplină confirmare în fapte, fiind pus, încă o dată, în lumină marelui pericol ce-l prezintă pentru omenire folosirea uneia din giganticele descoperiri ale genului uman — forța atomului — nu în slujba progresului și înfloririi civilizației ei, dimpotrivă, în fabricarea și perfecționarea celor mai groaznice mijloace de distrugere pe care le-a cunoscut istoria umanității până acum. Existența acestora, însoțită de preocuparea pentru sporirea potențialului nuclear distructiv, nu poate rămâne — așa cum a dovedit realitatea, așa cum s-a relevat și cu prilejul luărilor de cuvânt în cadrul reuniunii de la Viena — fără grave implicații economico-sociale care se adaugă la pericolul potențial la adresa umanității. Astăzi, când lichidarea subdezvoltării în lume, fiind dezvoltarea, în general, cere mobilizarea tuturor mijloacelor, a potențialelor materiale și umane, atât la scară națională, cât și internațională, irosirea unei asemenea forme de energie nu poate rămâne fără rezultate deosebit de negative. Sigur, așa cum se exprima metaforic un scriitor, în anumite zone ale lumii oamenii mor de foame și sunt analfabeți sau bolnavi nu numai pentru că există bombe atomice. Au fost infomețați, analfabeți sau au murit din lipsă de asistență medicală milioane de oameni ai noștri și înainte de exploziile atomice din 1945. Dar, oamenii mor de foame și sunt analfabeți, dacă se poate spune așa, cu concursul bombelor. Pentru că o planetă cu bombe în general, cu bombe nucleare, în special, are cu mult mășorată posibilitățile de a fi o planetă numai cu ogoare cultivate, cu pluguri, cu învățători, cu școli, cu spitale, cu hrană pentru toți.

Fără îndoială, pe glob au fost obținute progrese în folosirea energiei atomice în slujba dezvoltării. După cum arată documentele AIEA, dacă în lume, în 1955, puterea instalată în centrale nucleare era de numai 5 Megawați, iar în 1967 de 10 000 MW, astăzi sunt deja în exploatare 100 000 MW, aflându-se în construcție capacități cu o putere de 200 000 MW. Calculele experților relevă că, dacă 2 000 tone material fisionabil (combustibil nuclear) ar fi fost folosite în scopuri pasnice, cantitatea de energie produsă ar ajunge pentru satisfacerea a jumătate din necesarul de electricitate al lumii la nivelul anului 1980. Într-o perioadă de 10 ani, acest aport al atomului la satisfacerea nevoilor mondiale de energie ar trebui să crească la 900 000 MW, pentru ca, la sfârșitul actualului secol, să aibă o valoare în jurul a 1 300 000 MW. În acest fel, ponderea energiei atomice în cea totală a surselor de energie ar ajunge la 25 la sută în anul 2 000 și este ușor de prevăzut ce ar însemna acest fapt, din moment ce o singură tonă de uraniu este capabilă să producă energie egală cu cea dată de nu mai puțin de 13 milioane barili de petrol.

Vor putea fi asigurate cantitățile de uraniu necesare? Permite resursele Terrei, tehnologiile existente, înfăptuirea unor obiective mai mult decât necesare asigurării corințelor de energie pe glob, ca o condiție esențială a dezvoltării? Ră-

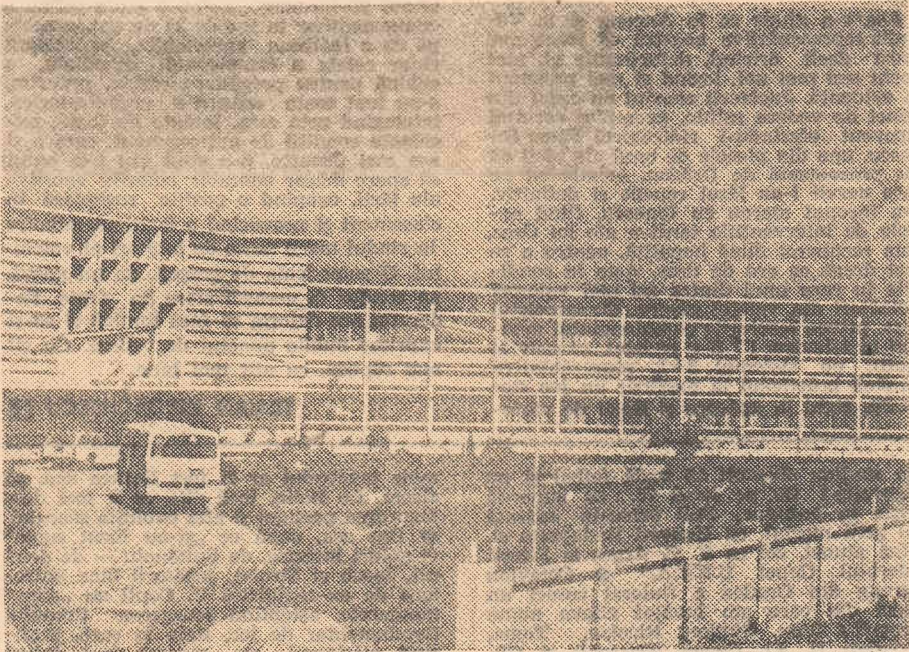
sunsul este, evident, afirmativ. Se cere, însă, îndeplinită o condiție: stoparea de-ternării acestei prețioase resurse spre scopuri militare. Pentru că, în timp ce o tonă de uraniu poate înlocui, cum am arătat, 13 milioane barili de petrol, alte calcule apreciază că din 30 tone plutoniu, la cît se estimează producția mondială în 1980, se pot produce 10 000 lovituri nucleare. Continuând seria cifrelor, să amintim că, potrivit calculelor făcute de experți, la sfârșitul acestui deceniu ar urma ca în lume să existe circa 500 reactoare, într-un număr de 52 de țări. Un fapt îmbucurător, dacă acestea vor fi folosite exclusiv în scopuri pasnice. Din păcate, cum s-a dovedit, acest potențial este de-ternat, în unele cazuri, spre înarmare. Într-o asemenea variantă se estimează că plutoniul produs s-ar putea „traduce” în nu mai puțin de 50 000 dispozitive nucleare ce s-ar adăuga celor peste 12 000 încărcături nucleare existente în prezent în lume. Din perspectiva acestor „încărcături”, o bombă de mărimea celor lansate cu 33 de ani în urmă la Hiroșima și Nagasaki ar reveni la 1 000—1 400 locuitori ai Terrei.

Este momentul, în acest punct, a fi amintit faptul că rezoluția numărul 1 din istoria ONU este dedicată dezarmării nucleare, folosirii atomului exclusiv în scopuri pasnice. Documentul este datat 24 ianuarie 1946. Din acel moment, Adunarea Generală a adoptat 81 rezoluții avînd aceleași obiective. S-au purtat numeroase discuții, s-au semnat unele documente dintre care 11 acorduri de mare importanță. În practică s-a reușit, însă, prea puțin. În realitate, numărul armelor nucleare n-a fost micșorat nici măcar cu una, iar perfecționarea lor a continuat nestingerită. Sigur, acordurile semnate au importanță lor, mai ales în sensul semnării existenței posibilităților de discuție în privința dezarmării nucleare. Rezultatele reale, de popoare nu

au venit însă pe măsura perfecționării calitative a înarmărilor nucleare impunându-se cu acuitate în conștiința popoarelor acțiuni efective și urgente de dezarmare nucleară care să excludă din viața noastră, a planetei, alternativa unui război nimicitor. Cerința este subliniată și sub aspect economic. Concret, nu se știe cît se aloacă înarmărilor nucleare. Proportia trebuie să fie, însă, apreciabilă dacă se ține cont că numai pentru un submarin nuclear înzestrat cu rachete „Trident” se cheltuiesc 1,3 miliarde dolari, sumă echivalentă cu bugetul necesar unui an de școlarizare pentru 16 milioane de copii. O bombă nucleară de două megatone costă 600 000 dolari, iar sistemele anti-aerlene cu destinație strategică ating cifra de 12 miliarde dolari. Din statistici reiese că cinci milioane de copii din unele state în curs de dezvoltare mor anual din cauza a șase boli contagioase. Realitate tragică ce ar putea fi eliminată dacă s-ar aplica imunizarea, al cărei cost ar echivala cu cel al 1 000 de bombe de cîte două megatone. Prin suprimarea din planurile de înarmare atomică a patru submarine „Trident” s-ar lichida, într-un anumit timp, foametea pe glob, cu condiția ca suma respectivă să fie alocată pentru agricultură. Nu trebuie nesocotiti nici alți factori. Pentru un bombardier cu reacție se cheltuiesc 14,5 milioane ore, și anual, cursa înarmărilor consumă materii prime sau semifabricate de circa 250 miliarde dolari. Numai pentru un avion purtător de încărcături nucleare sînt necesare șase tone aluminiu și 100 000 kilowați. Se estimează că prin încetarea înarmărilor nucleare cel puțin 20 000 fizicieni și atomiști ar putea trece imediat să lucreze în domenii pasnice.

Sînt numai cîteva exemple care pun în evidență stringența necesității folosirii atomului numai în slujba omului, cerința pe care România a relevat-o în repetate rânduri, ca unul din marile obiective ce condiționează dezvoltarea pe glob, a cărei înfăptuire o impun înseși faptele.

ION STOICA

Ramură de bază în economia Republicii Populare Bangladesh, agricultura reprezintă 55 la sută din producția națională. În prezent în această țară există susținute preocupări pentru mărirea productivității în acest sector, pentru introducerea celei mai moderne tehnologii în practicarea acestei tradiționale îndelenciri. O dovadă în acest sens: crearea I.N.A. (Institutul de Agricultură Nucleară), în cadrul Universității de Agricultură din Bangladesh. Fotografia înfățișează clădirea I.N.A., situată în campusul universității amlincite, în localitatea Mymensingh, la aproximativ 120 kilometri de capitala țării, orașul Dacca.

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

În acele minute fatale, cînd noaptea se îngîna cu zorile și Parisul devine mai întunecat decît oricînd pentru că iluminatul public se întrerupe pe străzi din salutarul motiv al economiei de energie, patru indivizi foarte solizi și-au făcut apariția într-o sală de jocuri. Rinjind de sub ciorapii de nylon care îi făceau să semene aidoma cu toți gangsterii care se maschează astfel și mișcîndu-și cu o satică strengăreală puștile-mitrulieră de calibru greu, cei patru au produs, în rîndul celor mai inversunați cartofori prezenți la datorie, efectul scontat. Directorul stabilimentului nu a făcut excepție. Cu pîrul măciucă și tremurînd din toate fibrele, domnia-sa a ajuns rapid la concluzia că viața rămîne cel mai prețios capital. În consecință, clătîndînd din dantură și pierzîndu-și — cum i s-a cerut — darul vorbirii, și-a deschis seiful cedînd celor patru, fără chitanță, suma de 1 109 450 de franci. În înlemnirea generală, gangsterii, tîcînd ca mușii și fără să deterioreze nimic, au preluat imperturbabil măruntșul și au plecat precum au venit, cu aceeași rece dexteritate și păgînd plăcisiși că trebuie să depună un oa-

recare efort fizic pentru deplasarea sacilor cu bancnote. La trei săptămîni după întîmplarea cu pricina, sub o ploaie mahnură de toamnă, în același stabiliment, o altă bandă de gangsteri opera asudînd din greu. În sălile goale (diminețile casele de jocuri sînt de

gangsterii au lucrat aproape patru ore ca la galere. Au parcurs toate sistemele de electricitate începînd cu cele sofisticate, de înaltă tehnologie, pînă la cele mai penibile și barbare în încercarea disperată de a face harcea-parcea cutia cu minuni. În zadar. Seiful a rezistat cu un bles-

ducătoare că își face o criminală reclamă, hoșii au fost descoperiți pe baza expertizei grafologice a biletului cu pricina. Hoșii fără prădă au fost prinși, cei care și-au umplut sacii încă nu, dar dincolo de această întîmplare limită forțele de ordine franceze abordează fenomenul criminalității cu cel mai crispat zîmbet postbelic. Numărul persoanelor interogate de poliție a atins anul trecut cifra record de 582 570. Tendința de a pune întrebări, în cadrul anchetelor penale, manifestă și pentru anul în curs șanse clare de extindere. În procente, conform unui raport oficial, criminalitatea „gravă” a crescut în 1977 față de 1976 cu 18,34 la sută, criminalitatea „medie” cu 11,69 la sută iar cea „banală” cu 15,54 la sută. Fără să putem defini exact diferențele între grav, mediu și banal pe panta care gradează criminalitatea nu vom nota decît că lovitura reușită cu milionari a fost catalogată drept medie. În felul acesta avem o imagine, fie și aproximativă, asupra unei stări clare de lucruri...

RADU BUDEANU

Ghinion de un milion de franci și cîteva... procente

o obsedantă solitudine) echipa cu pricina a făcut, în focul muncii, un mare de-rașaj. S-au spart pahare și s-au zgîriat mobile, s-au ars covoare și s-au terfelit minunatele postavuri verzi. Centrul atacului: seiful directoral. Bazîndu-se pe elementul psihologic, de netăgăduit, că un seif este mai sigur imediat după o lovitură decît oricînd înainte, fiind știut că hainanalele, indife-renți de calibru, evită repeta-rea vizitei în același loc,

tem. Dovedînd, ca orice me-seriași adevărați, fie și ghinioniști, că arsenalul profes-tionii trebuie respectat chiar și de partea cealaltă a bari-cadei, răvășătorii au pus punct tentativei lăsînd un bilet scris sincer, adică fără mînuși: „Felicitări societății care a produs seiful, împreună cu complimentele noastre fără nici o ranchiună”.

În 72 de ore după ce poli-ția, gîstînd umorul situației, a avut lipsa de haz să bănuiască însăși societatea pro-

Terorismul, un flagel al lumii occidentale

Cu toate noile măsuri pe care le-au luat pe plan național unele state occidentale în vederea combaterii terorismului, cu toate că, recent, la Viena, același flagel și acțiunile concertate de stirpîre a lui s-au aflat pe agenda reuniunii ministrilor de interne din cinci țări vest-europene (a doua de acest gen în ultimele luni — fapt el însuși semnificativ pentru amploarea fenomenului) se înregistrează, în ultimul timp, o recrudescență a acțiunilor teroriste soldate cu victime omenesti și pagube materiale. Firește, toate acestea provoacă o firească îngrijorare în rîndurile opiniei publice și maselor populare din statele respective care trebuie să facă față unor complexe probleme sociale, ca șomajul, inflația etc. În acest sens, apare semnificativ faptul că, vorbind despre principalele probleme care confruntă țara sa, premierul italian cita șomajul, îndeosebi în rîndurile tineretului, efectele (negative, desigur) ale crizei economice și necesitatea întăririi gradului de securitate a cetățenilor. Dealtfel, în legătură cu acest ultim aspect, premierul italian avea în vedere o serie de acțiuni teroriste mai vechi și mai recente care au creat un climat de violență în Italia. Astfel, numai într-o singură zi — joi, 28 septembrie a.c. — s-au săvîșit două atentate: la Roma, doi membri ai Partidului Comunist Italian au fost victimele unei acțiuni teroriste ce s-a soldat cu moartea unuia dintre ei și rănirea gravă a celuilalt, în timp ce ambii atentatori au dispărut. În aceeași zi, la Torino, auto-intitulatele „Brigăzi roșii” și-au făcut „re-întrarea” în condamnabila scenă a violenței, ucigînd un lucrător de la uzinele „Lancia”.

Sensul și finalitatea unor asemenea provocări și acțiuni criminale ale grupărilor extremiste au fost din nou denunțate, într-o declarație, de Partidul Comunist Italian, care arăta în mod limpede că, în fapt, este vorba de un plan elaborat minuțios în vederea destabilizării situației din țară și a creării unui climat de violență.

Este adevărat, zilele trecute, s-a anunțat că poliția italiană a arestat pe unul dintre principalii membri ai organizației extremiste „Brigăzile roșii” și o femeie ce ar activa în aceeași grupare teroristă. Antonio Savino, căci despre el este vorba, este suspectat că a participat la asasinarea procurorului general al Genovei, Francesco Cocco (iunie 1976), și la răpirea cunoscutului om politic italian, lider al Partidului Democrat Creștin, Aldo Moro (martie a.c.). Nu e mai puțin adevărat că această arestație intervine după doi ani și două luni de la comiterea primei crime și după șapte luni de la răpirea lui Aldo Moro! Pe de altă parte, cînd, la Milano, a fost descoperit al doilea apartament folosit de Corrado Alluni, șef al „Brigăzilor roșii” (arestat la jumătatea lunii trecute și condamnat deja la 12 ani și patru luni închisoare pentru „deținere ilegală de arme și muniții”) în locuința respectivă au fost găsite și documente ce ofereau indicii despre legăturile pe care Alluni le întretinea cu alte organizații teroriste italiene! Este dovedită astfel temeinicia afirmărilor Partidului Comunist și a celorlalte forțe progresiste și democratice italiene privind acțiunile provocatoare concertate ale grupărilor teroriste. Tot în această perioadă, pe aeroportul din Catania, doi teroristi au tras nestingeriți șase focuri de armă asupra secretarului Partidului Socialist Italian pentru provincia Catania; în orașul Trieste o grupare neofascistă a comis un nou act de vandalism avarînd un monument ridicat în memoria victimelor fascismului din al doilea război mondial; la Roma, în fața uneia din secțiile Partidului Comunist, a fost rănit grav cu focuri de pistol, Paolo Lanari, membru al Federației Tineretului Comunist Italian. În ediția sa din 20 septembrie ziarul L'Unită, organ al P.C.I., scria: „Fascistii au început din nou să tragă. Scopul lor este de a crea în capitală o atmosferă de teamă și violență”. Era o constatare și tristă și adevărată! Întrucît, noaptea la rînd, la Roma s-au comis atentate și împotriva unor magazine și întreprinderi industriale, cît și asupra sediului Partidului Democrat Creștin, de guvernămint. Pe urmă, cu puține zile mai înainte, fusese descoperită o tipografie clandestină aparținînd „Brigăzilor roșii”, și unde se pare că membrii acestora își tipăreau manifestele și comunicatele difuzate după răpirea și în perioada sechestrării lui Moro. De remarcat că tipografia respectivă se afla în imediata apropiere a Palatului Chigi — sediul Consiliului de Miniștri — și este cea de-a doua descoperită de poliție după cea situată la subsolul unei vile din cartierul Monteverde — sud-estul Romei!

Exemplele citate mai sus, contextul în care s-au produs atentatele respective, simultaneitatea lor, aria largă pe care s-au comis, diversitatea victimelor, a întreprinderilor sau clădirilor atestate cu claritate scopul nociv urmărit de autorii lor și de cei ce se află în spatele acestora. Atari acțiuni criminale — dezaprobată de forțele progresiste și democratice din țara respectivă și de pretutindeni — pot fi și trebuie curmate.

ANDREI IONESCU

Greșeli grave, o mentalitate de toleranță și indiferență față de prestigiul sportului românesc — iată câteva din cauzele comportării lamentabile de la mondialele de volei

Zarurile au fost aruncate Concurând în cadrul campionatelor lumii, recent încheiate în Italia. reprezentativa masculină de volei a României s-a comportat sub orice critică ocupând în final locul 13, cel mai slab din istoria participării la o competiție de anvergură și implicit, cel mai slab din istoria participării la mondiale. Cindva animatori ai marilor întreceri, vicecampioni mondiali în 1956 și 1966, medaliați cu bronz în 1960 și 1962, clasafți pe locul 4 în 1949 și 1952, voleibaliștii noștri s-au prezentat lamentabil la cea de a 9-a ediție a campionatelor lumii, locul 7 din 1970, cea mai modestă clasare de până săptămîna trecută, pîrînd un veritabil succes pe lingă contraperformanța din 1978 !! Rezumînd, la Ancona și Veneția, sportivii români au susținut 9 partide, pierzînd 3, între care cele din grupa preliminară, cu Coreea de sud și Cehoslovacia, le-au răpit orice șansă de ocupare a unei poziții cit de cit onorabilă. Dealtfel, nici victoriile din partea a doua a întrecerii n-au avut darul să-i mulțumească pe iubitorii voleiului din țară, partidele abia cîștigate în fața firavelor și anonimelor garnituri ale Argentinei și Venezuelei, fără tradiții și fără veleități, demonstrînd convingător că infringerile precedente nu pot fi puse pe seama unor cauze de moment, a unor accidente, ci numai pe seama formei cu totul necorespunzătoare cu care jucătorii antrenafți de Aurel Drăgan și Wiliam Schreiber s-au aliniat la startul celei mai importante competiții a anului. Competiție a cărei pregătire, merită subliniat acest lucru, a costat mult timp și mulți bani. Ea a început încă din luna aprilie și s-a efectuat centralizat, un lot lărgit aflîndu-se la dispoziția antrenorilor în toată această perioadă, mai lungile șederi de la Vaslui, unde a fost fixat „cartierul general”, alternînd cu participările la diversele turnee de verificare. Condițiile de pregătire asigurate componentilor lotului au fost, din toate punctele de vedere, cele mai bune deși, firește, acum, după spartul tîrgului, se vor auzi destule voci care să susțină că alegerea Vasluiului drept loc de desfășurare a antrenamentelor n-a fost cea mai fericită. Părerea noastră e că, în general, cantonamentele care nu se mai termină nu fac altceva decît să-i plictisească pe sportivi, indiferent de disciplina pe care o practică, dar asta e o altă poveste. A căuta acum, în urma războiului, nod în papura Vasluiului ni se pare a discuta fără obiect, federația de specialitate, secretarul ei, Rodica

Șiclovan, neavînd ce să-și impute din acest punct de vedere, orașul moldovean, cu o modernă sală de antrenament, oferînd un cadru optim pregătirii. Federația își poate, însă, reproșa destule și, în primul rînd, atitudinea tolerantă cu care a tratat munca și greșelile antrenorului principal Aurel Drăgan, rechemat la timona echipei după ce, puțin timp mai înainte, nu se dovedise la înălțimea unei asemenea sarcini. Dealtfel, Aurel Drăgan a privit toată vremea încrederea acordată drept o obligație, drept o povară, exprîmîndu-se în acest sens și refuzînd să-și ia vreun angajament pentru mondiale! Cum a reacționat forul de specialitate? I-a acordat un avertisment, de fapt un vot de neîncredere, înlocuind fermitatea care se impunea printr-o bunăvoință greu de explicat și de scuzaț. Căci, dacă ne întoarcem nu prea mult în timp, constatăm că întreaga perioadă de pregătire, cu excepția comportării din turneul de la Berlin, a fost presărată de semnale de alarmă, jucătorii noștri evoluînd necorespunzător într-o serie de meciuri de verificare. În luna mai, a fost ratată cîștigarea Balcaniadei, apoi s-a obținut, în Trofeul Savin de la Harkov, locul 9 din 11 garnituri participante, după care, la Constanța, formația antrenată de Drăgan și Schreiber a terminat Trofeul Tomis pe locul 5! De fiecare dată, s-a acreditat ideea că echipa va intra în formă maximă, după un așa-zis grafic întocmit științific, în a doua jumătate a lui septembrie, pe durata campionatelor din Italia, dar realitatea a demonstrat contrariul și a infirmat savantele calcule ale tehnicienilor!

Așa s-a ajuns ca la Ancona și la Veneția reprezentativa noastră să joace mai prost decît oricînd, defecțiunile ei, mai vechi sau mai noi, iesînd și mai pregnant în evidență. Jucătorii români au cedat din punct de vedere psihic, exemplul cel mai elocvent oferîndu-l ridicătorul Petre Ionescu, una din piesele de bază ale ideii de joc preconizată de Drăgan, voleibalist pe care nervii l-au lăsat repede și definitiv. S-a început meru cu Ionescu, fiind nevoie de intervențiile tardive ale lui Oros, abia recuperat după hepatită, pentru a se mai drege ce era de dres. Asta în condițiile în care unul dintre cei mai valoroși ridicători din voleiul nostru, dinamovistul Kiss, privea meciurile campionatului mondial la televizor! S-a pedalat, excesiv și inutil, pe sistemul 5+1, reprezentativa română practicînd la nesfîrșit un joc stereotip, rigid în apărare și lipsit de varie-

tate în atac. În partida cu naivul sextet al Statelor Unite, remarcă Gabriel Udișteanu, s-a jucat numai zona 4, echipa noastră dovedind că nu posedă nici o armă cu care să-și surprindă adversarul, nici el din elita voleiului mondial. Sărăcia în exprimare a fost evidentă pe tot parcursul întrecerii, sub așteptări prezentîndu-se căpitanul echipei, unul din cei mai slabi jucători ai lotului! În popor se zice altfel, dar noi vom insista asupra faptului că formația lui Drăgan și Schreiber s-a prezentat în Italia fără un lider, echipa comportîndu-se după chipul și asemănarea căpitanului ei, greoaie, apatică, puțin dispusă la efort și sacrificiu, parcă indiferentă față de prestigiul sportului nostru. În aceste condiții, cu totul și cu totul neprielnice performanței, greul a apăsat pe umerii lui Enescu, Oros și Dumănoiu, ultimul evoluînd cu iențiile de contact, aplicate cu puțină vreme înainte începerii competiției. Nici la capitolul pregătirii fizice voleibaliștii noștri n-au stat mai bine, căci cum altfel decît prin sleirea forțelor poate fi explicată căderea totală din finalul meciului decisiv cu Cehoslovacia, cînd ultimul set a fost cedat la 3?! Se zice că antrenamentele din perioada pregătitoare n-au crutat energiile jucătorilor. S-ar putea ca lucrurile să se fi întîmplat întocmai, dar care a fost finalitatea lor? În altă ordine de idei, trebuie amintit că echipa a fost tot timpul condusă de pe bancă fără nici o logică, elanul ei fiind adesea stopat de schimbări neinspirate, cea mai flagrantă fiind scoaterea din teren a lui Manole și Macavei după primul set, cîștigat în fața Coreei de sud.

Rezumînd, o echipă aflată la vîrsta depiniei performanțe, avînd o etate medie a componentilor în jur de 24 de ani, o echipă cu o înălțime apreciabilă, superioară celorlalte campioane mondiale, o echipă pentru pregătirea căreia, repetăm, s-au luat toate măsurile organizatorice, întelegînd prin asta, înainte de toate, excelențele condițiilor de antrenament, cazare și așa mai departe, n-a știut sau n-a putut să apere măcar onorabil colorile sportive ale țării, ocupînd o poziție rușinoasă în clasament și provocînd o legitimă mîhnire în rîndul marii mase de iubitori ai voleiului. O sumedenie de greșeli, de tot genul, au condus la această stare de fapte. Federația are datoria să facă lumină și să-și exprime public punctul de vedere. Cu cit mai repede, cu atît mai bine.

TRAIAN IORDĂCHESCU

● Fotbal, divizia A ●

BUCUREȘTI. Dinamo — F.C. Corvinul Hunedoara 4—0 (2—0) ● Incet, incet dinamovistii „și intră în mină” ● După un start greoi, se pare că Nelu Nunweiler a găsit „rețeta fericirii” (citește formula cea mai bună de echipă). Într-adevăr, apărarea a cîștigat în siguranță, iar linia de mijloc (Dinu, Augustin și Custov colaborează foarte bine) distribuie cu precizie și clarviziune mingi utile atacanților ● Dumînică, bucureștenii au înscris din nou, acasă, patru goluri, dar, de data aceasta jocul lor a fost mai bine organizat încă din primele minute, astfel că la pauză, suporterii și jucătorii dinamovistii erau liniștiți în privința rezultatului final, deși mai erau încă 45 minute de joc ● Hunedorenii, cu toate că au ratat prima mare ocazie de gol a meciului (Nicșa — min. 4), au fost net depășiiți de partenerii de întrecere, încercînd cu nu prea multă trageră de inimă să limiteze proporțiile infringerii ● Scorul a fost deschis de Cheran (min. 32) ; Dudu Georgescu, care și-a făcut o apreciată reintrare în centrul liniei de atac a gazdelor, l-a majorat (fierește, cu o lovitură de cap), iar Tălnar și Custov (după o splendidă acțiune personală) au stabilit rezultatul final ● De la gazde, o partidă bună au mai făcut Eftimescu, Sătmăreanu și Vrînceanu, iar de la oaspeți doar Lucescu și Agud au încercat cite ceva ● A arbitrat bine Gh. Racz (Brașov), ajutat de Gh. Jucan (Medias) și M. Fediuc (Suceava). (C. Cornel)

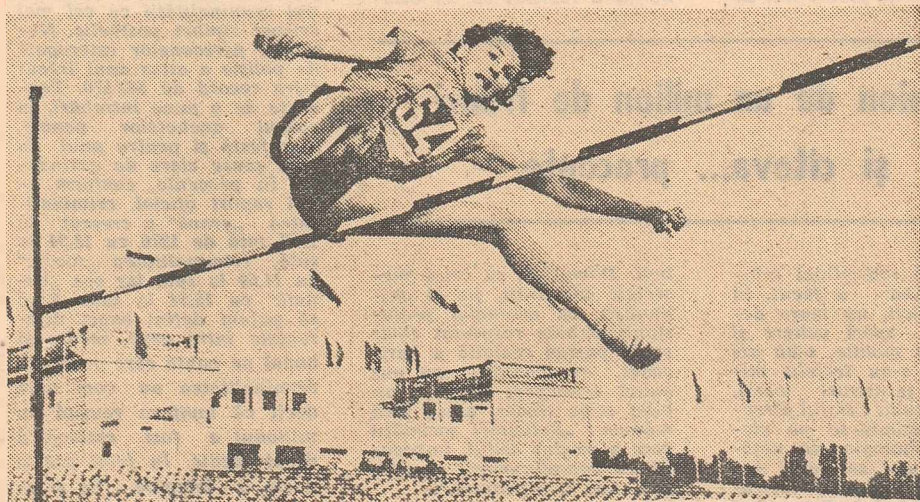
TIMIȘOARA : Politehnica — Gloria Buzău 0—2 (0—1). ● Gloria Buzău „mica buturugă” a diviziei A, s-a întrecut pe sine și taman cînd Angelo Niculescu împlinea 57 de ani de viață, iar Dembrovski juca al 300-lea meci în A, Stan a speculat gafele lui Mehedințu și Cătona, învingîndu-i pe studenții aproape de unul singur. Poli a jucat dezlinat, băbeste și moșeste, obosită de bucuria din Cupa U.E.F.A. Abia în minutul 50, Păltinișan a șutat pe spațiul porții, primul din cele numai 5 baloane cu adresa mai sus indicată! ● Deși cu nume sonore și cu antrenor ilustru, timișorenii trec printr-o criză valorică inexplicabilă, din 7 meciuri acumînd 4 puncte și inserînd abia 3 goluri. Ceea ce le-a lipsit gazdelor au dovedit oaspeții: ambiție, dăruire, spirit colectiv, modestie și bun simț. Tribunele întii au plîns, apoi au aplaudat un învingător merituos, de unde se vede clar că e nevoie de măsuri imediate pe

un stadion obișnuit să vadă fotbal și nu figurație! De pe locul 18, cu lanternă roșie în buzunar, Poli privește apăsată de griji meciul cu Honved Budapesta și, pînă atunci, cel cu F. C. Argeș la Pitești „derbiul Cupei U.E.F.A.” ● Octavian Ștreng din Oradea a fluierat corect un meci din care am învățat citeva nume proprii: Stan, Simion, Nicolae, Toma, Cristian II. Fl. Cenea (Caracal) și Gh. Ispas (Constanța) l-au ajutat bine la linie. (Teodor Bulza)

● Fotbal, divizia B ●

BUCUREȘTI. Autobuzul — Dinamo Slatina 5—2 (3—0) ● Privit din punctul de vedere al gazdelor, jocul disputat pe stadionul din apropierea Șoselei Giurgiului a plăcut, a fost spectaculos, cu multe goluri și cu două puncte în clasament ● Privit, însă, din punctul de vedere al oaspeților, același joc a avut de suferit de pe urma arbitrajului tolerant cu intrările dure, la om, nu la minge, ale gazdelor, practic de constanțeanul C. Blaciotti ● Fără doar și poate, Autobuzul a meritat victoria, și ar fi obținut-o chiar dacă nu-

mele arbitralului ar fi fost Rainea sau, să zicem, Lo Bello, însă alta ar fi fost desfășurarea partidei și alta evoluția scorului ● Dar așa, după ce „și-au făcut suma” (4 goluri înscrise, de Sultănoiu — de două ori, Iacob și Stroie), jucătorii bine antrenafți de ex-rapidistul V. Copil au „stîns” motoarele, așteptînd scurgerea timpului regulamentar de joc, timp în care, profînd, slătînenii au marcat două goluri spectaculoase, între ele intercalîndu-se cel al bucureșteanului Niță (după ce a driblat și portarul) ● Cum spunea, arbitrajul, deși nu a influențat direct rezultatul partidei, a prejudiciat serios asupra bunei desfășurări a jocului, iar dacă pe teren n-au apărut acte grave de indisciplină, faptul se datorează în principal jucătorilor antrenafți de V. Blujdea, care n-au ripostat, și asta spre cinstea lor ● Ne întrebăm, însă, ce s-ar fi întîmplat dacă cele două echipe ar fi ocupat locuri frunțase și ar fi țîntit ocuparea primului loc în clasament? Întrebarea de mai sus am pus-o amintîndu-ne că același arbitru, nu cu mult timp în urmă, a greșit grav, influențînd decisiv rezultatul unei partide. Poate că, după acest „semnal de alarmă”, cei ce se ocupă de delegarea arbitrilor vor reflecta cit de cit. (Cornel Catană)

Din cînd în cînd, merită să ne gîndim la marii campioni care au fost. Să n-o uităm pe Iolanda Balaș!

Time-out

● „Echipa română a dominat alît prin pachetul de înaintași, cit și pe linia de treisferturi, căutînd să imprimă un ritm bun jocului, disputat în condiții neprielnice, pe vînt puternic și ploaie”. Citatul de mai sus aparține comentatorului sportiv al Agenției France Presse, el fiind extras dintr-o analiză mai largă a meciului pe care rugbiștii noștri l-au susținut la Aberavon, în Țara Galilor, inaugurînd turneul britanic. Meciul a fost cîștigat de români cu 20—7. În a doua partidă, 7—7 cu renumita Swansea, dar greul abia începe. ● E aproape sigur că, la fel ca anul trecut, elevii Grupului școlar I.D.S.M.S.A. din Focșani vor avea la dispoziție pentru efectuarea orelor de educație fizică a-leile din curtea școlii! Per aspera ad astra! ● Putem răsufila ușurați: toate garniturile care au luat startul, recent, în finalele Alpiniei republicane au terminat traseul. ● Întrecînd pe Dinamo cu 6—3, Steaua a cucerit Cupa României la hochei. ● Pentru clubul militar, una caldă, una rece. Handbalistii lui Cornel Oțelea, pînă mai ieri campioni ai Europei, au fost întrecuți, la București, de Știința Bacău: 18—20!! Cine n-are un Gațu, să-l cumpere! ● Antrenorul Argeșului, Florin Halagian, despre meciul cîștigat de la Atena: „Am jucat mai bine și am învins pe merit”. Ce s-ar fi întîmplat, ne întrebăm, dacă partida cu Panathinaikos ar fi fost arbitrată de Mihai Moraru?! Dealtfel, merită subliniat faptul că, în campionatul trecut, gruparea pitestească a pierdut orice șansă la titlu după infrîngerea „cu cîntec” de la Oradea. S-ar zice că acolo cineva vrăjește fluierul arbitrilor. ● Supunem atenției tehnicienilor din fotbal pe Mihaela Radu, componentă a echipei de baschet Politehnica București. Aceasta, după ce a ratat o aruncare liberă în finalul confruntării (pierdută) cu Rapid, a șutat zdravăn spre tribune. Singurii care nu și-au pierdut capul au fost arbitrii, care i-au reținut legitimația. ● La fotbal, în divizia C, Lucașfăruș II — Lucașfăruș I 2—1! S-a dus pe apa sîmbetei respectul față de cei mai în vîrstă! ● Campionul mondial la lupte greco-romane, constanțeanul Ion Draica, a cîștigat, săptămîna trecută, iaurii Balcaniadei de juniori. Dincolo de felicitările de rigoare, o nedumerire: chiar era nevoie de Draica la Craiova?! ● Unul dintre cei mai pătîmași suporteri ai Gloriei Buzău, membru în conducerea clubului, este doctorul Tănase Daniel, șeful secției de cardiologie de la Spitalul județean. Cine să se mai mire, în aceste condiții, că fotbalistii buzoieni alegă cu multă inimă?! ● Aducem pe această cale la cunoștința amatorilor de biografii că antrenorul de fotbal Viorel Mateianu e născut în comuna Lipănești, Prahova. ● O parte a lotului reprezentativ de gimnastică, în frunte cu Nadia Comăneci, a plecat spre Strasbourg, locul de desfășurare al campionatelor mondiale. Pe drum, echipa noastră va susține o întîlnire amicală în R.F.G. Le susținem pe fetele soților Karoly cu gînduri bune și le așteptăm cu medalii. ● După cum ne informează profesorul Victor Stănculescu, expert în cadrul Centrului de perfecționare al C.N.E.F.S., la 1 noiembrie se va deschide, la București, un curs de specializare pentru antrenorii de fotbal. Durata lui va fi de 4 luni. Vor participa secunzii echipelor de divizia A și citiva antrenori de perspectivă de la centrele de copii și juniori. ● Primul concurs de ciclocros al anului, țîntit, conform obiceiului, într-o atmosferă de anonim, cu numai 13 alergători prezenți la startul seniorilor, a fost dominat de rutierii de la Olimpia, T. Stoian și T. Drăgan surclasîndu-și adversarii. ● Un nou arbitru de fotbal poartă numele de Nicolae Georgescu! Inginer proiectant la I.F.E.T. Nehoiu, ultimul Nicolae Georgescu a condus, recent, fără greșală meciul Laminorului Roman — C.S. Botoșani. Îi urăm succes. ● Un punct de vedere al antrenorului rapidist Ion Motroc: „pentru a avea o echipă, trebuie să ai mai întii un lot. Atît timp cit Manu apără și Ioniță e rezervă, atîta timp cit Grigoraș privește de pe margine jocul lui Pirvu, cred că ne aflăm pe un drum bun. În ceea ce privește promovarea, sint optimist”. Vom trăi și vom vedea. ● Pentru prima dată în istoria tenisului nostru, o grupare din Satu Mare a promovat în divizia A. Numele ei este Sănătatea.

ULTIMA ORĂ, ULTIMUL MINUT

„Sportul” din 4 octombrie, într-un reportaj de pagina 1-a scria cum că echipa cehoslovacă „Union Teplice” e bine merți în Capitală și așteaptă jocul de verificare cu naționala noastră de fotbal. La ora meciului, difuzoarele stadionului anunțau onor publicul spectator că, din cauza timpului nefavorabil, avionul ce urma să-i aducă la București pe oaspeții nu mai vine... Și cu el firește nici echipa „Union Teplice”. Sint, prin urmare, și situații cînd adeverul nu incape la mijloc oricit ai munci să-l pui acolo.

raici

Cite ceva despre...

● curiozitate

Uneori într-o grădină
Dintre pomi — pe vreme rea —
Cad acei cu rădăcină
Și rămin cei cu proptea.

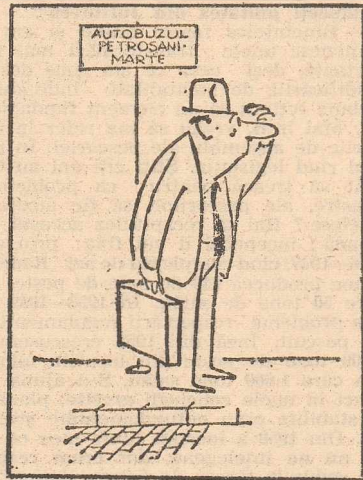
● reminiscență

Încă mai vedem perechea
Ilustrind „colaborarea”
Unul aplecînd urechea
Altul aplecînd spinarea.

ȘTEFAN TROPCEA ■

Marin Sorescu
văzut de AL. CLENCIU ■

MATTY ■

Fabula aripilor

Ani de zile, în subsol
La Castel, viața și-o duse
Dînd cotletelor ocol,
Suspînînd din ochi și buze
Șoricelul ventriloc
Cu instinct de rozător
Nepreocupat deloc
De al lumii viitor...

Universul vieții lui
Se-nvîrtea la ora mesei
Spre cîrnații prinși în cui
Ce-aduceau onor Ducesei...
Pînă într-o zi cînd scara
Ce duceau spre mindrul turn
O urmă întreagă seara
Important și taciturn...

Și banalul Șoricel
Săvură cu lung oftat,
Sus, în turnul din Castel
Un spectacol elevat:
Printre pinze de paing
Ori suspin de cucuvele
Zeci de șorice și-ating
Negre aripe de stele

„Vasăzică”, ôsta-i neamul
Șoricesc adevărat...
— Se uimi, privind prin geamul
Luminatului palat —
Cum poți viața o țî-o duce
La Castel, în tristul bec.

Cînd în turn, zburînd, ești Duce
Și cu stelele te-ntreci ?”

Cînd emancipații șoareci
Vislesc cerul plini cu grații,
Cu privirile, ce oare-și
Spune-n ceas de revelații ?

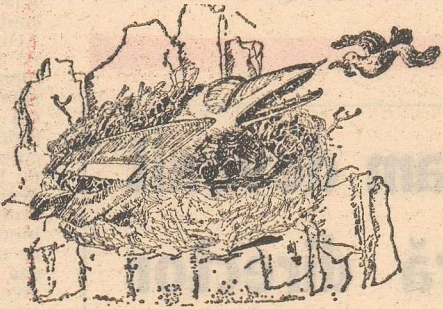
„Sînt al vostru, sînt ca voi,
Voi zbură ca să răzbun
Viața dusă pînă-acum,
Jos, în beci, lingă butoi !”

Dintr-al turnului crenel
Mult prea demn sîrînd în gol
Văzu bietul Șoricel
Stele verzi, ajuns pe sol...
Blînd, Pisica-filozofă
Dîndu-i primul ajutor
Li turna dintr-o carafă
Apă rece de izvor...
Așa-i ea de cînd o știu,
Li dorm ghearele în teci
Și un tic și-l poartă-n veci:
Șoarecele îl mînîncă
Numai viu...

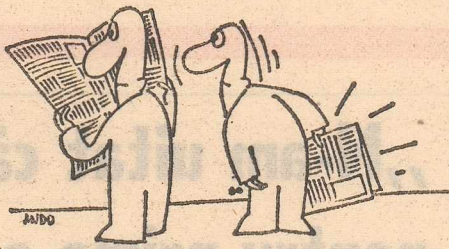
Morala

L-a-nvîat cu apă, deci,
Și apoi cu vocea dulce
I-a șoptit Pisica-n taină
Cum că șoarecii din turn
Au alt nume : Liliaci...

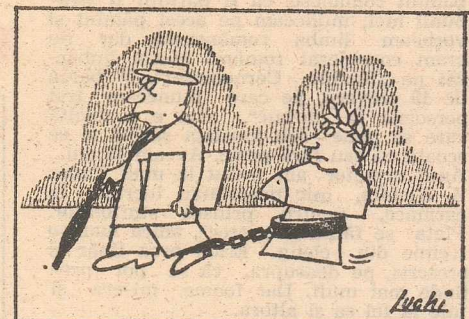
NICOLAE DRAGOȘ ■

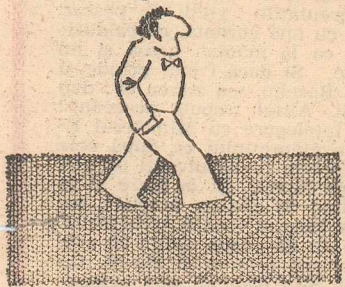
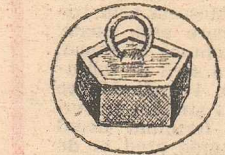
CRAIȚA MINDRA-VASILE ■

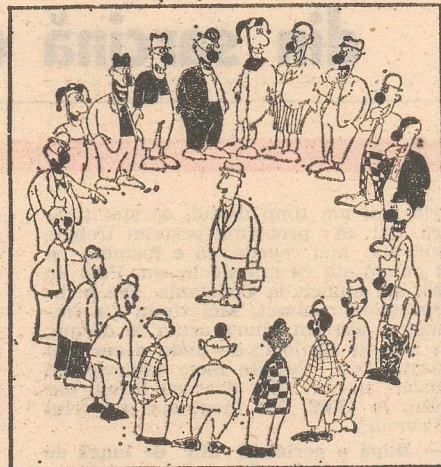
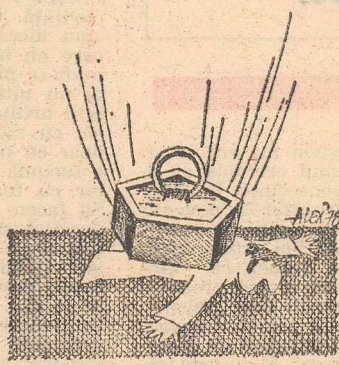
ANDO ■

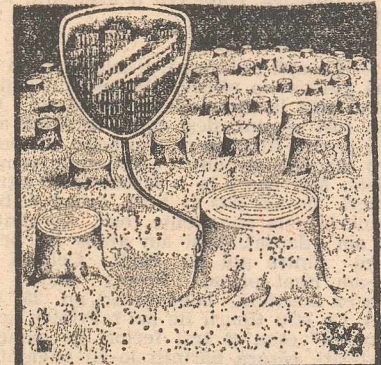
LUCIA TIMOC ■

ALEX ■

NICOLAE IONIȚA ■

CIOSU ■

Bișnițari mari, mici și mărunței

Constanța-Margareta Arapu era controlor tehnic de calitate la Întreprinderea „Metaloglobus” și pe deasupra difuzor voluntar al biletelor de spectacole. Cum să-ți treacă prin minte că o asemenea femeie ar fi în stare să-și păteze demnitatea ocupîndu-se cu bișnița? Adică să procure și să vîndă clandestin diverse obiecte, activitate care juridic se numește speculă și este pedepsită ca atare. Să jignești un astfel de om afirmînd că se ocupă cu bișnița? Și totuși...

„L-am cunoscut pe Marian Constantin după 1 ianuarie 1978 cînd am primit sarcina să mă ocup de difuzarea biletelor de spectacole — declară Constanța-Margareta Arapu, recent la miliție. Acesta mi-a oferit mai întîi un casetofon cu 2.500 lei, apoi o pereche de pantofi de damă cu 400 lei, pe care le-am cumpărat pentru mine. Ulterior m-a întrebă dacă vreau să vînd și colegelor săpun „Rexona”, chiloți „bichini”, bijuterii din aur...”

Elena Nițescu este tot controlor tehnic de calitate și tot la „Metaloglobus” lucrează. Dînsa declară că inițial a refuzat propunerea lui Marian Constantin de a primi și a vînd diverse obiecte de proveniență străină, scotînd, pe bună dreptate, că asemenea treburi nu pot fi legale. După un timp însă, a cedat insistențelor lui M. C. și a primit „marfă” pe care a oferit-o, la rîndul său, unor colegi nu fără un anumit avantaj, bineînțeles.

Idem Niculina Cătănă, pivnicer la Vinalcool București, care l-a cunoscut pe M. C. încă din 1971, ca și Maria Jercan de la „Flacăra roșie”, o cunoștință ceva mai recentă a lui M. C., convine de acesta să cumpere și să vîndă obiecte de proveniență străină.

Cine este de fapt Marian Constantin și de ce depunea el atîta zel în atragerea altor persoane la activități

nelegale? Să precizăm, în primul rînd, că și el avea pînă de curînd o dublă existență. Îndeplinea, de ani de zile, dealtfel, funcția de —rețineți și apreciați — instructor cultural la Circul de stat — București. De ani de zile Marian Constantin practică, sub paravanul unei asemenea funcții, bișnița în stil mare, devenind organizatorul unei largi rețele de intermediari — oameni de mîna a treia. „plevușca”, așa cum li se spune, în comparație cu „rechînul” care trage sforile din umbră și are, desigur, și avantajele cele mai mari.

Că așa stau lucrurile, o dovedește și rezultatul percheziției domiciliare: 3 radiocasetofoane, 2 magnetofone, una

combină muzicală, sute de sticle de băuturi străine, o mare cantitate de produse cosmetice și obiecte de îmbrăcăminte tot de proveniență străină, o însemnată cantitate de bijuterii din aur... Sau, iată rezultatul percheziției efectuate la un alt bișnițar organizator, Gheorghe-Dan Croitoru din București, și la complicele său, Ziota Cîrpați din Timișoara: peste 2.500 kg bijuterii din aur, ca și la Constantin Mărgineanu — formal muncitor la Cooperativa „Deservirea”, în realitate bișnițar sadea: 2.830 rujuri poloneze, 250 grame bijuterii din aur, 19 cartușe țigări străine și 47.500 lei bani numerar proveniți din vînzări ilicite.

Dealtfel, numai cu ocazia acțiunilor întreprinse recent de Inspectoratul general al miliției și Militia municipiului București, într-un interval de numai trei săptămîni, au fost depistate 197 persoane —

combină muzicală, sute de sticle de băuturi străine, o mare cantitate de produse cosmetice și obiecte de îmbrăcăminte tot de proveniență străină, o însemnată cantitate de bijuterii din aur... Sau, iată rezultatul percheziției efectuate la un alt bișnițar organizator, Gheorghe-Dan Croitoru din București, și la complicele său, Ziota Cîrpați din Timișoara: peste 2.500 kg bijuterii din aur, ca și la Constantin Mărgineanu — formal muncitor la Cooperativa „Deservirea”, în realitate bișnițar sadea: 2.830 rujuri poloneze, 250 grame bijuterii din aur, 19 cartușe țigări străine și 47.500 lei bani numerar proveniți din vînzări ilicite.

Dealtfel, numai cu ocazia acțiunilor întreprinse recent de Inspectoratul general al miliției și Militia municipiului București, într-un interval de numai trei săptămîni, au fost depistate 197 persoane —

combină muzicală, sute de sticle de băuturi străine, o mare cantitate de produse cosmetice și obiecte de îmbrăcăminte tot de proveniență străină, o însemnată cantitate de bijuterii din aur... Sau, iată rezultatul percheziției efectuate la un alt bișnițar organizator, Gheorghe-Dan Croitoru din București, și la complicele său, Ziota Cîrpați din Timișoara: peste 2.500 kg bijuterii din aur, ca și la Constantin Mărgineanu — formal muncitor la Cooperativa „Deservirea”, în realitate bișnițar sadea: 2.830 rujuri poloneze, 250 grame bijuterii din aur, 19 cartușe țigări străine și 47.500 lei bani numerar proveniți din vînzări ilicite.

Dealtfel, numai cu ocazia acțiunilor întreprinse recent de Inspectoratul general al miliției și Militia municipiului București, într-un interval de numai trei săptămîni, au fost depistate 197 persoane —

combină muzicală, sute de sticle de băuturi străine, o mare cantitate de produse cosmetice și obiecte de îmbrăcăminte tot de proveniență străină, o însemnată cantitate de bijuterii din aur... Sau, iată rezultatul percheziției efectuate la un alt bișnițar organizator, Gheorghe-Dan Croitoru din București, și la complicele său, Ziota Cîrpați din Timișoara: peste 2.500 kg bijuterii din aur, ca și la Constantin Mărgineanu — formal muncitor la Cooperativa „Deservirea”, în realitate bișnițar sadea: 2.830 rujuri poloneze, 250 grame bijuterii din aur, 19 cartușe țigări străine și 47.500 lei bani numerar proveniți din vînzări ilicite.

Dealtfel, numai cu ocazia acțiunilor întreprinse recent de Inspectoratul general al miliției și Militia municipiului București, într-un interval de numai trei săptămîni, au fost depistate 197 persoane —

combină muzicală, sute de sticle de băuturi străine, o mare cantitate de produse cosmetice și obiecte de îmbrăcăminte tot de proveniență străină, o însemnată cantitate de bijuterii din aur... Sau, iată rezultatul percheziției efectuate la un alt bișnițar organizator, Gheorghe-Dan Croitoru din București, și la complicele său, Ziota Cîrpați din Timișoara: peste 2.500 kg bijuterii din aur, ca și la Constantin Mărgineanu — formal muncitor la Cooperativa „Deservirea”, în realitate bișnițar sadea: 2.830 rujuri poloneze, 250 grame bijuterii din aur, 19 cartușe țigări străine și 47.500 lei bani numerar proveniți din vînzări ilicite.

Dealtfel, numai cu ocazia acțiunilor întreprinse recent de Inspectoratul general al miliției și Militia municipiului București, într-un interval de numai trei săptămîni, au fost depistate 197 persoane —

combină muzicală, sute de sticle de băuturi străine, o mare cantitate de produse cosmetice și obiecte de îmbrăcăminte tot de proveniență străină, o însemnată cantitate de bijuterii din aur... Sau, iată rezultatul percheziției efectuate la un alt bișnițar organizator, Gheorghe-Dan Croitoru din București, și la complicele său, Ziota Cîrpați din Timișoara: peste 2.500 kg bijuterii din aur, ca și la Constantin Mărgineanu — formal muncitor la Cooperativa „Deservirea”, în realitate bișnițar sadea: 2.830 rujuri poloneze, 250 grame bijuterii din aur, 19 cartușe țigări străine și 47.500 lei bani numerar proveniți din vînzări ilicite.

inclusiv cele amintite — care practicau comerțul neautorizat, traficau aur și valută, comiteau acte de speculă etc., de la care au fost ridicate în vederea confiscării: 4.720 kg aur, 13 autoturisme, 62 radiocasetofoane și magnetofone, 4 stații de radioamplificare, 36 cupoane stofă de import, 17 covoare persane, diverse articole cosmetice, de îmbrăcăminte, băuturi de proveniență străină, sume mari de bani în numerar sau ecure în valoare totală de circa 2.000.000 lei.

Și toate aceste valori descoperite într-un interval doar de circa trei săptămîni...

Mai este nevoie oare de alte argumente pentru ca opinia publică să ia atitudine și mai fermă împotriva actelor de bișniță?

MIHAI GROZAVU ■

Scumpă, scumpă tinicheaua!

— Nu, pentru că la noi conștiința... chei !..

Au degustat competent produsele solide, semisolide și lichide, specialitatea casei și a pădurilor de foioase, amănuntul referitor la conștiință a fost cazat în cabine, iar ei au trecut serios la problema ancorată în El dorado.

— Nu v-ați descurcat la Alexandria, Veneția și Roma, dar puteți să o faceți la Timișoara.

Ca să vezi de ce navigau ei cu timona blocată!

Oricum, invitația era serioasă, iar promisiunea fermă, pămînt la prova și... cu toate pinzele sus pe estuarul afacerii. Aranca Szucs le-a catapuitat pe bord șase ducați mari austrieci, galbeni, galbeni de tot, iar echipajul a lansat de la prova, în

direcția ei, o barcă încărcată cu 223 albastrele nou-nouțe.

De aici începe taifunul Aranca. Galbenii, inițial galbeni, au promovat în bleu-marin, iar bravii marinari au apreciat just că patina era rugină... curat murdară. Abia acum au realizat că navigaseră în ape tulburi — și în consecință — au ridicat focul mare... Cu motoarele ambalate la maximum, vira la babord în direcția Militiei municipiului Timișoara...

Părerile specialiștilor sînt certe, dar fabulația navighează pe liniile ei maritime. Certitudinea primează: fostul metal galben (goldul) era o tinichea comună, măsliută de un oarecare Atila Ladislau Gal.

Dincolo de certitudini și incertitudini rămîne, ca un soare răsărit din valuri, speranța recuperării celor 22.800 lei atît de bine ferți împotriva averselor și curentilor înșelători, prin grija timonierului ad-hoc, Aranca Szucs.

ION TIPSIE ■

dezleagă totul în această minunăție și celebră așezare pescărească, citată și cîntată de scriitori și poeți.

„Identitatea” lui Afanase arată cum un nume poate trece în renume, pentru că — foarte puțini o știu — pe el îl cheamă Condrat Atanase, dar de foarte multă vreme, din copilărie, cum avea să-mi precizeze, i s-a spus Afanase, și-atîi, astfel încît, dacă cineva ar întreba unde-l poate găsi pe Condrat Atanase, ar vedea cum oamenii ridică neștiutori din umeri. Ii vom spune deci în continuare Afanase. Are 58 de ani, o față înnegrită de soare și vînturi, o mustață de culoare indecisă, ceva între galben-alb și gri, ochi albastru închis, o vorbire grăbită, bolovănoasă, dar deloc vulgară.

— La 11 ani am rămas fără tată. Eram cu totul trei copii, eu singurul băiat. M-am născut la Sfintu' (Sfintul Gheorghe n.n.), dintr-o familie de pescari și printre pescari. Am stat pe apă de mic copil, iar după terminarea celor 5 ani de școală, chiar de a doua zi, m-am angajat pe vasul de transport „Elena”, care făcea cursa Sfintu' — Galați. Eram, cum se zicea atunci, marinar-pescar. Obiceiul era să faci această ucenicie vreme de 3 ani, după care primeai calificarea. Dar eu n-am obținut-o deoarece eram „minoritar” și aștia nu aveau dreptul la carnetul de marinar. Muncisem, ca să zic așa, de pomană. În anul întii primeam o pereche de bocanci și haine, în al doilea 30 de lei, o dată la trei luni și, în ultimul an, 100 de lei pe lună. Asta se întimpla prin 1935. Mă născusem pe pămînt românesc, ca și părinții și străbunii mei, munceam pe acest pămînt și vorbeam limba românească, dar nu eram considerat român! M-am imbarcat pe „Rodion Cernomoret”, o barcă de 18 crevace, pe care munceam trei persoane la „tarbuc”, asta e o uneltă care se pune sub mustața salciei și se scoate cu sau fără pește. Aveam 15 ani... Anul următor am trecut la unul Tudor Z. Nichita, mic proprietar, lucrînd la carmace, pentru prinsul sturionilor. Plata se făcea la „cerec”, adică luam o treime din ciștiș. Eram prea tînăr și proscris, pe deasupra, ca să pot preținde mai mult. Dar foame mi-era și mie la fel ca și altora.

— Viața pe apă pare o aventură, mai ales la mare.

— Întreaga viață era o aventură. Mai ales pe... uscat.

— ?!

— La apă munceam, n-aveam timp să mă gîndesc la altceva. Pe uscat, se gîndeau alții la mine. Ce vreau să zic? Că am fost arestat, deși copil, de două ori. Nu pentru furt, nu pentru beție, nu pentru scandal, ci pentru „activitate comunistă”. Mai clar: la o sărbătoare, citiva tineri ne-am dus la horă, avînd la bu-tonieră niște panglicute roșii. Am cîntat și am dansat, apoi am ajuns la berii. Trei dintre noi au fugit. Ceilalți 11 ne-am lăsat prinși. Proces mare la Curtea marțială, condamnări pe 25 de ani. Ce știu tinerii de azi? Printre „comuniști” erau și trei feciori de oameni înstăriți, cărora părinții le-au angajat 5 avocați dintre cei mai mari, așa că pînă la urmă am fost achitați. Luasem și așa destule bătaii, suferisem destule schingiuri, fără a înțelege, măcar, pentru ce? La putere era „Frontul renașterii naționale”. Halal „renaștere”, mă gîndeam eu cînd mă băteau polițaii, fără milă. Mai tîrziu, cînd războiul bătea la ușă, cu vreo 2 luni mai înainte, m-am arestat din nou și m-am internat într-un lagăr de „suspecți”, la Slobozia Veche. M-am reintîlnit cu mulți dintre aceia cu care mai făcusem experiența beciurilor, dar și cu alții. Dar asta nu m-a scutit de serviciul militar. Nu mai pricepeam nimic!

— Ce știați de fapt despre comunism?

— Nimic, absolut nimic. Primul contact cu această mișcare l-am avut în 1945, cînd mi-am zis că trebuie să mă înscriu, să văd și eu ce-i comunismul, dacă tot am fost bătut pentru el. Auzisem că este partidul clasei muncitoare. Deci, acolo era și locul meu. Partidul mi-a dat diferite însărcinări, fie în cadrul Frontului plugarilor, fie pe altă linie. Începuseră transformările pe care le știm astăzi cu toții. Noi, aici, ne-am organizat după un criteriu foarte simplu: toți cei care n-aveam pămînt, la un loc. Ne-am zis că acesta este partidul nostru. La acea vreme, mai erau și alte partide, dar nu pentru noi. Și nici noi pentru ele.

Sînt oameni a căror identitate se confundă cu cea a locului în care muncesc. Unul dintre ei, și încă unul dintre cei mai interesați și cunoscuți ca atare, este AFANASE, directorul întreprinderii piscicole Jurilovca, jud. Tulcea, director care a fost și a rămas pescar. În total: muncă, mentalitate, comportament, fel de a trăi. Nu există, sînt convins, om care să ajungă în Jurilovca, fără să întrebe de Afanase, pentru că el este cel care leagă și

seze drepturile, după o viață de muncă, cei dinții pensionari din țară din rîndul pescarilor. Dacă la ora unu din noaptea venea cite unul la mine zicînd că i s-a îmbolnăvit nevasta, mergeam cu el și pînă nu aduceam Salvarea de la Tulcea ori pînă n-o internam în spital, la Constanța, nu mă lăsam. Parcă mă încercam, cu tot felul de nevoi personale. Apoi și-au deschis sufletele și gura, au început să realizeze ce înseamnă colectivul, forța colectivă. Deși am un registru de audiențe, n-am ținut niciodată la ușa mea nici un pescar, adică nu m-am limitat la cadrul legal: tovarășul director primește luni și miercuri, între orele...

— Ce s-a schimbat în profesia aceasta în cele două decenii și jumătate de cînd conduceți unitatea din Jurilovca?

— Bineînțeles foarte multe și am să pomenesc unele transformări mai importante, deși ceea ce am spus despre modificările de mentalitate individuală trebuie reținut ca un element fundamental. Mai întii, vreau să mă refer la treburile de ansamblu ale pescăriei. În primul rînd legislația. Știți cîți ani au trebuit să treacă pentru ca problemele noastre, ale pescarilor, să fie auzite și înțelese? Hai să recapitulăm această perioadă: începutul îl voi fixa prin anii 1946—1947, cînd complexul de azi Razelm-Sinoe producea 240 de tone de pește, din care 50 tone de șalău. În 1958—1959 s-a pus problema respectării regulamentului de pescuit. Încă din 1956 crescusem la 4 500 tone de pește din lacurile numite din care 1 600 tone șalău. S-a ajuns atunci la unele concluzii greșite, planurile stabilite erau nefundamentate științific. Din 1958 a început lupta mea cu cei ce nu ne înțelegeau, dar eram respins ori redus la tăcere de fiecare dată. Cînd era vorba despre plan, orice părere, fie ea oricît de reală, nu se adopta. Primii care nu respectau regulamentul erau pes-

— Cum a ajuns un pescar simplu, fără carte prea multă, director?

— Păi n-am fost director chiar de-a doua zi. În 1949 eram încă brigadier. În anul acela am fost trimis la o școală, de trei luni, și apoi m-am mutat la București, ca director general al pescăriei. Era o mare criză de cadre. Era o frîmțare teribilă. Ceva se zdruccina din temelii. În 1950 am devenit dispăcer al direcției generale. Mi s-a cerut un material în care să arăt cum vedeam eu organizarea pescăriei, pentru că la Constanța lucra un tovarăș care nu știa nimic despre problemă, dar era un comunist cîstît. I-am luat locul. Din disciplină, pentru că mă gîndeam să-mi completez studiile. Mă pregăteam pentru facultatea muncitorească. M-a chemat ministrul și mi-a explicat că pentru

„N-am uitat că am devenit pentru prima oară director din sarcină de partid”

carte mai am timp destul, că sînt tînăr încă, dar că problema peștelui trebuie rezolvată mai repede, că e foame și nu putem sta cu miinile în sin. Pînă în 1953, am muncit la Constanța. Era o întreprindere mamut. Mai tîrziu s-a împărțit și așa am ajuns, acum 25 de ani, din nou la Jurilovca de unde n-am mai plecat. Din vechile mele proiecte, cu școala, m-am ales doar cu liceul, dar tîrziu, în 1969. Am făcut însă tot felul de cursuri.

— După o perioadă atît de lungă de activitate, într-un singur loc, ce observații puteți face, eventual utile și pentru alții care îndeplinesc munci de conducere?

— Cred că nu depinde totul de pregătirea superioară, și n-o spun fiindcă mie îmi lipsește, ci pentru că așa gîndesc. Rezultatele depind cel mai mult de felul cum te-ai pregătit să te porți cu oamenii, de cum ți-ai însușit meseria pe care ei o practică. Ei te sînt cînd bijbii, cînd nu ești sigur pe meserie. Pe urmă trebuie să ai multă răbdare și să te consulți cît mai des cu oamenii, în special cu bătrînii, care au experiență și se bucură de respectul celorlalți. Se știe, dar prea puțin, că pescăria este o profesie foarte grea, practică în condiții de vreme speciale, ploa, furtună, îngheț, noroaie și așa mai departe. Ori tocmai în astfel de împrejurări trebuie să fii lîngă ei. Asta am făcut eu.

— Care este programul dumneavoastră de lucru?

— Între 5,30 dimineața și 7,30 la birou. Apoi, lîngă pescari. Seara, după orele 20.00 revin aici și stau cît este nevoie: pînă la 22.00 ori 23.00. Nu prea spectaculos... Dar mai vreau să adaug ceva despre specificul muncii de conducere. Se impune să te obișnuiești cu firile oamenilor, care sînt foarte diverse. Cînd le spunea că pescarii vor putea ieși la pensie, zimebau neîncrezători în bărbile lor. Dar din 1955 au început să-și încar-

fel. Dimensiunile ochiurilor la plase ajunseseră la 8—9 cm. Peștele mic nu putea să mai scape. Întindeam lăvele peste 1,5 km în mare. Puietul murea și era îngropat în nisip, să nu-l descoperim. Perioada de interdicție, estimată la 3 luni de zile, nu se respecta deloc ori aproape deloc. Cum să aibă balta pește? Se lăsa o singură lună pentru această taină a naturii, în loc de 3 luni. Peștele trebuie să depună icre măcar o dată în viața lui, dacă nu de mai multe ori. Acum, trei luni nu pescuim la baltă, căci avem destule alte treburi, dar cînd revenim, scoatem producții din ce în ce mai mari. Ochiurile la plase s-au mărit pînă la 40 cm. De la 8—9 cm rețineți!

— Ce v-a dat această putere de a persevera, chiar și în pofida specialiștilor cu studii superioare?

— N-am uitat că am devenit pentru prima oară director din sarcină de partid.

— Mai migrează pescarii, aveți suficiente brațe de muncă?

— Eu zic să-i lăsam pe pescari, că nu mai pleacă, ba au început să se întoarcă acasă unii după ani de zile. Cred că mai important este, acum, cine se ocupă de problemele pescuitului, ce cadre și cum se formează ele. Din 1953 și pînă în 1970 ne-am organizat și reorganizat de multe, de mult prea multe ori. Numai la Constanța în 7 ani s-au schimbat 7 directori. Ingineri erau numai la Constanța 24! Ei stăteau la oraș, dar peștele era în baltă. Așa nu merge! Știu că aici sînt țînțari, praf, noroi, vînturi și ploa. Lucrau, în acea vreme, cu o pierdere de 15—20 de milioane, în loc să aducă bani statului pe o marfă cerută ca... pîinea caldă. Mi-au trebuit 4 ani ca să aduc pierderea la zero și să pot da, anul următor, 1—2 milioane beneficiu. Stabilitatea oamenilor va depinde de complexul Razelm-Sinoe, de sistematizarea lui în continuare, cu răbdare și pe baze corecte. Acum climatul moral este bun: pescarii știu că la 1 aprilie în fiecare an pleacă, fără griji, la mare, lăsînd Razelmul să-și refacă „magazia” de pește. Cît despre noile cadre, cred că se procedează încă greșit. Cine ajunge la Facultatea de piscicultură? Băieți și fete de la orașe, care n-au văzut în viața lor decît apa de la robinet din casă. Sigur, mulți sînt foarte dotați, adică învață bine, au note mari, sînt inteligenți. Dar ce au ei cu pescuitul? Meseria asta triază mai mult decît oricare alta, poate. Aveam o școală medie-tehnică la Nucet, cu profil pescăresc. Din 4 serii de tehnicieni mi-au rămas doar 4 înși, dar ce băieți! Excelenți! Noi îi stricăm pe copii îndată după ce au terminat liceul lăsîndu-i să se înscrie unde cred ei de cuviință. Cel puțin pentru pescărie așa stau lucrurile. Cînd vin la practică, cei care au intrat la studii superioare, mai mult se plimbă. 30 de zile trec ușor. Dar ei nu uită greutățile vieții de pescar. Sînt învățați cu apă curentă, cu căldurică, cu mese ca la mama acasă și nu doar cu pește. Și dacă-i mai prinde și o furtună pe Razelm, s-a zis cu ei: dau bir cu fugiții. Altfel trebuie procedat! Să facem o înțelegere cu Ministerul Educației și Învățămîntului ca după cele 8 clase să-i trecem pe absolvenții ucenicii la brigăzile pescărești. Și la mare și la baltă. Șase luni să dureze practica, nu 30 de zile, din care se scad și sărbătorile. Dintr-o serie de 40, dacă rămîn 20 este suficient. Dar, pot rămîne și 23—30. Cu atît mai bine. Știu oamenii ce-l așteaptă. Văd ce le revine, știu cum se cîștigă banul. Unii pot ajunge, astfel, și la facultate. Dar vor fi pescari cu studii, nu oameni cu studii, străini de pescărie.

— Din ce se compune „averea” întreprinderii pe care o conduceți?

— Din 75 000 ha de luciu de apă, pe Razelm-Sinoe, pe alte 10 000 ha de apă în crescătorii și pe suprafețe destinate cultivării și recoltării stufului. Dar ne revin și alte activități, mai noi, dar necesare: valorificarea peștelui, preluarea cherhanalelor, eveniment care s-a produs din iulie 1978, dată pînă la care eram doar niște intermediari.

— Orizontul dumneavoastră, tovarășe Afanase, s-a limitat la deltă și puțină mare, ori a fost mai întins?

— Dacă vă referiți la orizonturile de apă pot să vă spun că au inclus multe mări ale lumii chiar și Oceanul Atlantic. Mi s-a dat sarcina să conduc prima ieșire la pescuit a celui dinții vase oceanice din flota noastră, în anul 1964. Eram la punctul de frontieră Perisor, noaptea, cînd am aflat că trebuie să plec. Cu un avion micuț am ajuns la București și cu cel mai mare vas atunci, sub pavilion românesc, am pornit în lume. A fost o poveste frumoasă, cu multe aventuri și bucurii, strîmbe în jurnalul de bord pe care l-am scris de-a lungul celor 6 luni de navigație.

— De fapt, unde era neînțelegerea?

— Uite care-i socoloala: unelele clasice de pescuit erau destinate să exterimine peștele. Setcile, avele și altele la

EMANUEL VALERIU

FLACARA. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța postală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Niteșcu — 16 17); reportaj (Nicolae Cristache — 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu — 16 18); scrisori anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu — 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian — 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU